

ACTUALIZARE
P.U.G.
BRAILA

**Studiu de fundamentare
privind
sistemul plantat,
peisajul urban
si spatiul public**

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

COLECTIV DE ELABORARE

**PROIECTANT GENERAL:
ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL
MUNICIPIUL BRAILA**

UNIVERSITATEA DE ARHITECTURA SI URBANISM "ION MINCU" - BUCURESTI

BENEFICIAR:

PRIMARIA BRAILA

PROIECTANT DE SPECIALITATE:

S.C. URBIS '90
Director: prof.dr.arh. Alexandru Sandu

Autori:

lect.dr.arh. Angelica Stan - capitolul I,II, III

arh.peis. Raluca Pascu - capitolul IV

asist.drd.urb. Mihai Alexandru - capitolul V

asist.drd.arh. Catalina Ionita - capitolul V

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

CUPRINS

CAPITOLUL I - CADRU TEORETIC SI CONSIDERATII PRELIMINARE

- Elemente introductive si definiri
- Obiectivele studiului
- Descrierea structurii si a metodologiei
- Incadrarea subiectului in prevederile legale

CAPITOLUL II - SISTEMUL PLANTAT AL ORASULUI BRAILA

- II.1. Context teritorial/ /conditionari primare
- II.2. Configuratia sistemului plantat al mun. Braila
- II.3. Componente, tipuri, evaluari si particularitati ale sistemului plantat al Brailei
- II.4. Disfunctionalitati si potential de interventie
- II.5. Sinteza analizei- SWOT
- II.6. Obiective si directii de actiune
- II.7. Prioritati de actiune

CAPITOLUL III - PEISAJUL URBAN BRAILEAN

- III.1. Definitie, consideratii generale
- III.2. Racordarea subiectului la problematica suprateritoriala
- III.3. Analize calitative orientate pe diferite categorii de peisaj urban
 - III.3.1. Peisajul urban aferent spatiilor plantate amenajate
 - III.3.2. Peisajul urban aferent centrului istoric
 - III.3.3. Peisajul urban aferent zonelor rezidentiale
 - III.3.4. Peisajul periferiilor urbane
 - III.3.5. Peisajul falezei
- III.4. Peisajul urban al Brailei - sinteza si directii de interventie

CAPITOLUL IV - BRAILA , DUNAREA SI MALUL DREPT

- IV.1. Context teritorial. Localizare. Malul drept, vizavi al orasului.
- IV.2. Evolutia istorica a relatiei dintre cele doua maluri.
- IV.3. Cadrul natural. Flora. Fauna. Tipuri de ecosisteme.
- IV.4. Puncte de acces direct la Dunare din oras. Analiza pe tipuri si utilizare.
- IV.5. Conectivitate intre zonele de acces ale orasului la Dunare.
- IV.6. Puncte de trecere pe malul celalalt. Conectivitate intre maluri.
- IV.7. Perceptia orasului de pe malul celalalt.
- IV.8. Analiza SWAT a zonei studiate.
- IV.9 Evaluarea peisajului existent si al potentialului de interventie si recomandari pentru PUG.

CAPITOLUL V - SPATIUL PUBLIC

- V.1. Introducere
 - V.1.1. Ce este spatiul public
 - V.1.2. De ce este important spatiul public si gestiunea acestuia
 - V.1.3. Abordarea teoretica
- V.2. Analiza spatiului public – starea actuala si morfogeneza
- V.3. Categorii si tipologii ale spatiului public existent
 - V.3.1. Strada
 - V.3.2. Piaza
 - V.3.3. Alte tipuri de spatiu public
- V.4. Spatiul public cu rol de intarire a identitatii locale a Brailei
- V.5. Sinteza analizei sistemului de spatii publice
- V.6. Prioritati de actiune si recomandari pentru PUG

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

CAPITOLUL I - CADRU TEORETIC SI CONSIDERATII PRELIMINARE

I.1. Elemente introductive si definiri

In cadrul procesului de elaborarea a PLANULUI URBANISTIC GENERAL al Mun. BRAILA, rolul studiilor de fundamentare rezida in capacitatea acestora de a oferi o baza analitica, sintetica si interpretativa orientata pe domenii – cheie din componenta structurii si vietii urbane a orasului, pe baza datelor disponibile la momentul respectiv si in corelare cu tendintele de dezvoltare urbana afirmate.

Studiul de fundamentare privind sistemul plantat, peisajul urban si spatiul public realizat pentru sustinerea PLANULUI URBANISTIC GENERAL al Mun. BRAILA are ca scop evidentierea particularitatilor peisajului urban brailean in context teritorial, punand accent pe potentialul discret, dar eficient al spatiului plantat si al intregului spatiu public urban de a cataliza o viata sociala de o calitate superioara, intervenind benefic si asupra tuturor celorlalte componente ale structuri urbane a Brailei.

Considerat adesea in mod eronat, element “slab” in jocul de forte al diferitelor domenii ce compun teritoriul de investigare a unui organism urban, peisajul urban este vazut aici ca un puternic liant de negociere si amortizare a tuturor tensiunilor care apar inerent atunci cand urbanismul incearca a gasi solutii pentru o realitate vie, intr-o dinamica ce nu poate fi cu usurinta anticipata.

Conceptul de PEISAJ URBAN este utilizat in studiul de fata la intreaga sa capacitate de semnificare, ce se hraneste din miscarea simultana a trei campuri directionale:

- ca **PATRIMONIUM** comun tuturor cetatenilor Brailei, a carui gestiune trebuie sa genereze o armonizare a necesitatilor si intereselor sociale, economice si de mediu
- ca **RESURSA**, alaturi de celelalte resurse ale orasului (economice, functionale, etc), dar o **resursa fragila** caracterizata de un grad inalt de vulnerabilitate, a carei recunoastere necesita educatie, promovare si schimbarea unor mentalitati la nivelul intregului mediu urban
- ca **PROIECT**, ca investire in viitor, mizand pe dubla capacitate a peisajului urban – una de a **sintetiza** (...in straturi, in layere- de unde si denumirea sa de *palimpsest*) toate elementele vietii urbane trecute si actuale si a doua - de a **reflecta** viitoarea imagine inconfundabila a orasului, afirmand **Braila ca oras intors catre Dunare**, cu o identitate regasita si re-implinita.

I.2. Obiectivele studiului

In cadrul Planului Urbanistic General al Mun. Braila, studiul de fata are ca obiectiv central pregatirea domeniului de reglementare tinand de sistemul plantat, peisajul urban si spatiul public. Astfel, se urmareste fundamentarea viitoarelor actiuni reglementative orientate asupra structurii urbane si structurate pe trei paliere:

- la nivelul **sistemului plantat** - studiul are ca obiectiv stabilirea unui scenariu de interventie pe baza analizelor si a viziunii de evolutie generala a Brailei, astfel incat sa poata fi anticipata schema structurii majore a **sistemului plantat** viitor (“Planul Verde”)
- la nivelul **peisajului urban** – se are in vedere determinarea unei **calitati globale** a peisajului urban brailean si a unui set de particularitati locale care vor trebui sa constituie baza viitoarelor politici privind peisajul urban
- la nivelul **spatiului public** - obiectivul central este stabilirea principiilor de interventie in spatiul public astfel incat reglementarile urbanistice sa poata opera in consonanta cu dezideratul unui **spatiu public de calitate superioara**, armonizat unui peisaj urban atent gestionat

I.3. Descrierea metodologiei și a structurii studiului

Având în vedere condițiile generale de elaborare a Actualizării Planului Urbanistic General al Mun. Braila, prezentul studiu de fundamentare pleacă de la cercetări anterioare asupra aceluiași subiect, încercând actualizarea, verificarea și clarificarea concluziilor acestora, pe de o parte și pe de alta parte, urmărește operationalizarea lor și transpunerea premiselor și a intențiilor deja conturate, pe un palier supra-sintetic, de intervenție și reglementare.

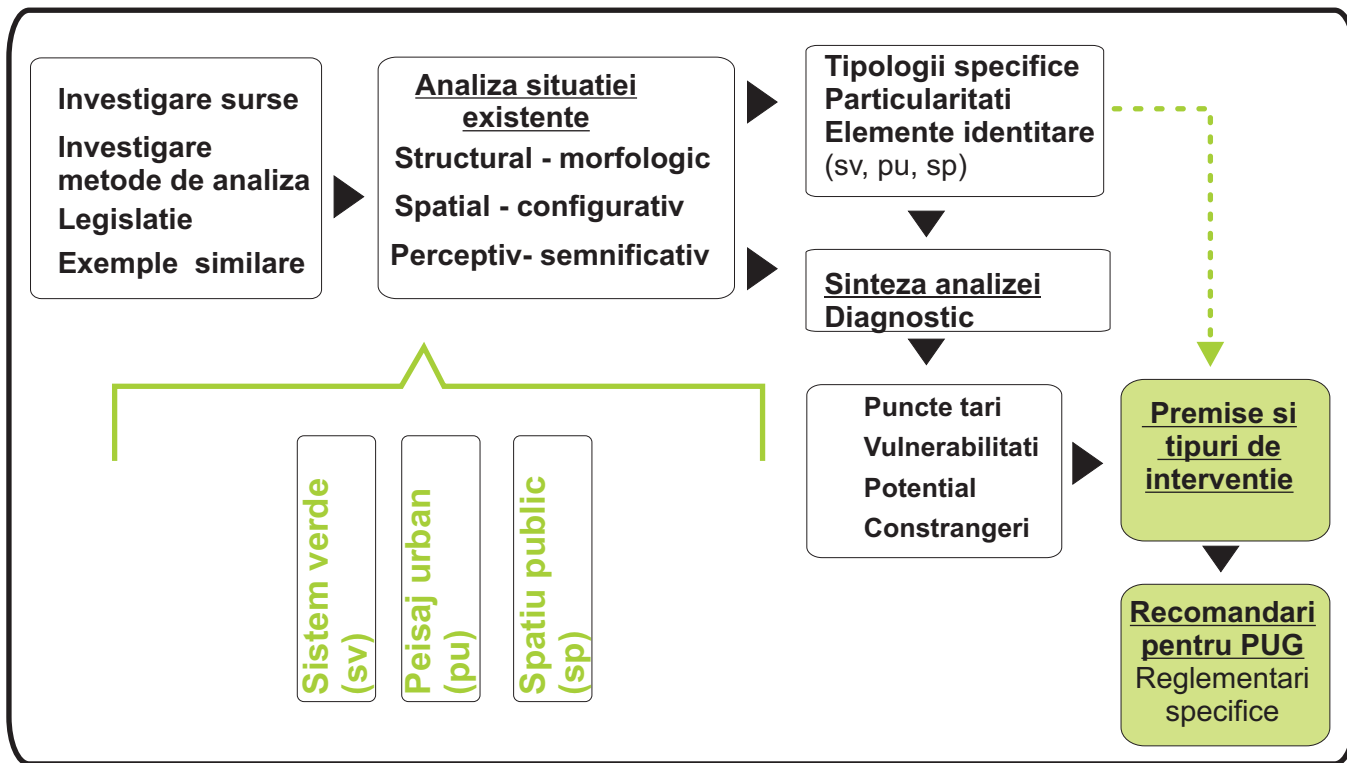
Metoda este deci una care nu va relua analizele strict secvențiale și mono-criteriale asupra conținutului acestui teritoriu, ci pleacă de la un bagaj de sinteze deja existent, conturând în interiorul acestuia o atitudine asupra peisajului urban, a spațiului public și a sistemului de spații plantate ale Brailei, înțelese ca factori puternici în dezvoltarea durabilă a orașului, capabili să dea valoare și identitate acestuia.

Totodată, metoda de studiu a prezentei lucrări încearcă integrarea unor metodologii de identificare și evaluare a peisajelor cuprinse în studii deja efectuate care se bazează atât pe metode de tip obiectiv - cantitativ, cât și pe cercetări asupra peisajului ca fapt subiectiv- perceptiv. Pe de altă parte, atât la nivel macropeisager, cât și la nivelul mezzopeisajului urban, teritoriul studiat este calificat în termeni sensibili diferiți atât față de abordările geografice care se apleacă asupra reliefului, hidrografiei, structurii solurilor, vegetației, etc, cât și față de cele de factură ecologică care vizează în principal relațiile între ecosisteme și influențele activităților antropice asupra mediului.

Asadar, abordarea este una care, în bună tradiție franceză, urmărind chiar reperele metodologice trasate odată cu conceperea Atlaselor de peisaj, urmărește trei principale axe de investigație:

- 1) morfologie - structura
- 2) spațiu-configurație
- 3) percepție - semnificație.

Schema demersului metodologic

I.4. Incadrarea subiectului in prevederile legale

Prezentul studiu se intocmeste in spiritul si pe baza recomandarilor continute in Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Conventiei europene a peisajului, adoptată la Florenta in octombrie 2000, act legislativ care atestă angajamentul statului român de a asigura realizarea obiectivelor peisagere enuntate si care configureaza viitoarele directii strategice de actiune in acest domeniu.

In baza acestui document, precum si in baza studiilor romanesti ulterioare, am considerat ca problema identificării si evaluării peisajului urban, a analizei si determinarii sistemului plantat si a investigarii spatiului public al orasului Braila este legata ombilical de cea a dezvoltarii urbane durabile, a gestiunii patrimoniului natural si cultural, a planificarii politicilor peisajului si a controlului calității generale a mediului.

Umatoarele documente au constituit o baza de informare importanta pentru fundamentarea conceptelor utilizate in studiu:

- Carta europeana a autonomiei locale (Strasbourg, 15 octombrie 1985)
- Strategia "Europa 2020" - Textul Concluziilor Consiliului European din 17 iunie 2010
- Oslo Declaration on Climate Change and Urban Design, 2008
- Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Conventiei europene a peisajului, adoptata la Florenta la 20 octombrie 2000.
- Strategia Dunarii stabilita in cadrul Summitului Dunarii, Bucuresti, 8.nov. 2010
- Legea nr. 58/1994 pentru ratificarea Conventiei privind diversitatea biologica, adoptata la Rio de Janeiro la 5 iunie 1994.
- Legea 313/2009 privind reglementarea si administrarea spatiilor verzi din zonele urbane.
- Legea 242/2009 privind aprobarea Legii 27/2008 pentru modificarea si completarea Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului si urbanismul
- HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe
- OUG nr. 202/2002 privind gospodarirea integrata a zonei costiere.
- Hotarârea Guvernului nr. 230/2003 privind delimitarea rezervatiilor biosferei, parcurilor nationale si parcurilor naturale si înfiintarea administratiilor acestora.
- OUG 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice
- Legea nr. 265/2006 pentru aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 195/2005 privind protectia mediului.
- Ordinul MAAPM nr. 552/2003 privind aprobarea zonarii interioare a parcurilor nationale si a parcurilor naturale, din punct de vedere al necesitatii de conservare a diversitatii biologice.
- Planul integrat de dezvoltare al mun. Braila
- Strategia de dezvoltare a mun Braila

Concluziile si recomandarile din prezentul studiu de fundamentare vor fi luate in considerare avand in vedere aspectele precizate mai jos.

a) Prezentul studiu de fundamentare a fost intocmit de catre URBIS '90 la solicitarea UAUIM- CCPEC in calitate de PROIECTANT GENERAL in baza contractului semnat cu Primaria Braila in calitate de beneficiar al lucrarii - ACTUALIZARE PLAN URBANSITIC GENERAL AL MUN. BRAILA.

b) Prezentul studiu a fost intocmit avand in vedere recomandarile din principalele documente strategice si de planificare cu referire la peisajul urban, sistemul plantat si spatiul public.

d) Realizarea acestui studiu de fundamentare s-a bazat pe capacitatea de expertiza profesionala si cunoasterea de catre s.c. URBIS '90 S.R.L. a subiectului studiului atat in datele sale teoretice- conceptuale cat si tehnice- aplicative.

CAPITOLUL II - SISTEMUL PLANTAT AL ORASULUI BRAILA

II.1. Context teritorial / conditionari primare

Problematika studierii sistemului plantat al orasului Braila este de interes a fi abordata in cadrul PUG datorita mutiplelor relatii care se stabilesc intre **cuantumul si calitatea spatiilor plantate** pe de o parte si **calitatea vietii urbane si sanatatea locuitorilor orasului**, pe de alta parte.

La nivel mondial, din cauza urbanizarii în crestere, combinata cu politicile de amenajare a teritoriului care se axeaza pe densificare si pe rationalizarea consumului de resurse, mai multe persoane se confrunta cu perspectiva de a trai în medii rezidentiale cu mereu mai putine spatii plantate.

Diferitele comunitati si grupuri sociale din care este alcatuita populatia Brailei reflecta, intr-un fel sau altul, prin comportament, relatii socio-profesionale, implicare in viata orasului, etc. modul in care spatiul plantat este utilizat si masura in care el capata incidenta asupra vietii oamenilor.

Astfel, se pune in discutie atat raportul cantitativ între mp de spatiu plantat alocat fiecarui locuitor in Braila, dar si, mult mai important, **raportul calitativ între caracterul spatiului plantat si caraterul grupului/comunitatii** caruia i se adreseaza.

Studii anterioare au aratat ca, in orase de talia Brailei, tinerii, copiii si batranii sunt intr-o relatie de interdependenta mai accentuata cu numarul/ marimea spatiilor plantate aflate in raza de 1km aferenta locuintelor lor, pe cand restul populatiei (adultii) sunt mult mai influentati de calitatea spatiului plantat si mai putin de marimea lui.

De asemenea, in studii efectuate pe populatii urbane similare se arata ca sistemul plantat constand din componente plantate de diferite marimi si relatiile dintre aceste componente are un impact cu atat mai benefic asupra populatiei cu cat conectivitatea sistemului este mai mare, adica, relatiile dintre componente sunt mai facile si mai numeroase. Acest accent pus pe relatiile dintre componentele sistemului plantat atrag atentia asupra urbanistilor intrucat necesita reconfigurari la nivel zonal si microzonal in vederea asigurarii de trasee pietonale si de transport usor (biciclete, role) astfel incat incidenta spatiului plantat asupra vietii locuitorilor sa creasca.

Conform acestor studii, mai ales oamenii facand parte din grupurile socio-economice lipsite de resurse pentru a se deplasa în zonele verzi din afara oraşelor vor fi afectati. Acest lucru poate duce la nedreptate în ceea ce priveşte distribuţia (acces la), spaţii verzi publice, confirmand relaţia directa dintre expunerea la medii "verzi" şi bunăstarea locuitorilor mediului urban.

nr.crt.	Nume cartier	Suprafata (ha)	Populatie (nr.loc)	Densitate loc/ha
1	progresu - vidin	82.42	20894.68	253.51
2	pisc	62.11	4427.03	71.28
3	brailita	69.09	5663.32	81.97
4	calea galati	17.77	3223.41	181.40
5	apollo	38.14	6817.51	178.74
6	comorofca	37.93	1104.57	29.12
7	chercea	172.22	17192.17	99.83
8	1 mai	41.20	6627.58	160.86
9	dorobanti	128.07	1104.57	8.62
10	centru	99.45	14971.25	150.54
12	lacu dulce	60.98	3839.80	62.97
13	obor	25.16	14371.83	571.25
14	tineretului 1	49.75	19460.73	391.15
15	hipodrom	36.95	6869.11	185.92
16	calarasi	45.66	13866.94	303.69
17	ansamblul buzaului	106.20	22557.96	212.41
18	viziru	24.67	4125.11	167.18
19	radu negru	56.80	15429.21	271.65
20	braila sud	3.83	225.92	58.94

Tabel nr.1.- Populatia si densitatea pe cartiere in Mun. Braila - estimare nov. 2011 pe baza datelor statistice INS, sursa: autorul

"Good quality green space enhances the quality of urban life and contributes to wider Government objectives such as improved health, more sustainable neighbourhood renewal and better community cohesion, especially in more deprived communities. Neglected parks attract anti-social behaviour and have the potential to undermine regeneration of deprived neighbourhoods."

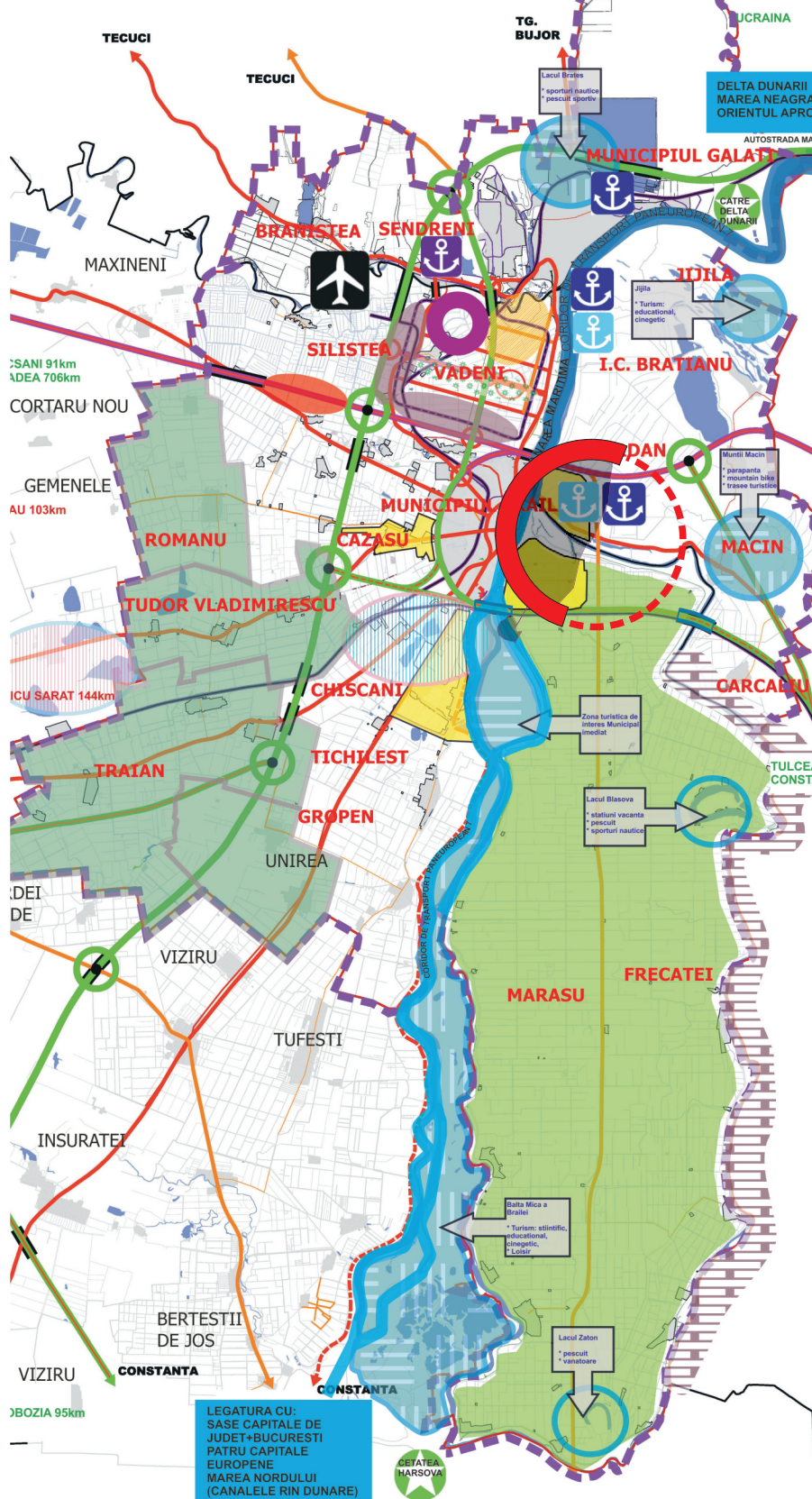
House of Commons - Committee of Public Accounts- Enhancing urban green space- Fifty-eighth Report of - Session 2005-06

Context teritorial - Incadrare in PAT
Zona Periurbana Braila

- SINTEZA DEZVOLTARII SPATIALE -

- RETEA FERVIARĂ**
 - Linie cale ferata
 - Linie metrou usor (orizont 2030)
- ELEMENTE DEZVOLTARE SPATIAL TERITORIALA**
 - Nod intermodal (rutier, CF, naval, aerian)
 - Intersectii rutiere denivelate
 - Traversari denivelate (rutier-rutier, rutier-CF)
 - Nod rutier Drum Express
 - Pasaje/poduri
 - Pod rutier si CF
 - Activitati portuare existente
 - Activitati portuare propuse
 - Port turistic
- ACTIVITATI TURISM**
 - Turism tematic
 - Turism balneoclimateric existent
 - Turism balneoclimateric propus
- ACTIVITATI ECONOMICE/ZONALE DE NIVEL REGIONAL SI NATIONAL**
 - Industrie, servicii
 - Zone de locuit
 - Zona dezvoltare orizont indepartat
 - Zona agricultura ecologica (aprovizionare aglomerare urbana)
 - Zona agricultura intensiva
 - Dotari de interes regional si national (centru de afaceri, sport, loisir, invatamant, sanatate, centru management regional)
 - Extindere ale intravilanului pentru noi zone de locuit
- ZONE ADIACENTE DE COOPERARE**
 - Zona cu potential turistic cultural

Relatiile complexe pe care Braila le stabileste in teritoriul periurban sub aspectul gestionarii unor areale de maxim interes peisagistic si turistic (Balta mica a Brailei, Lacul Zaton, Lacul Blasova, etc) releva necesitatea corelarii sistemului verde intern al orasului cu aceste oportunitati deconectare si de crestere a atractivitatii.

PROIECTANT GENERAL

PROIECTANT DE SPECIALITATE

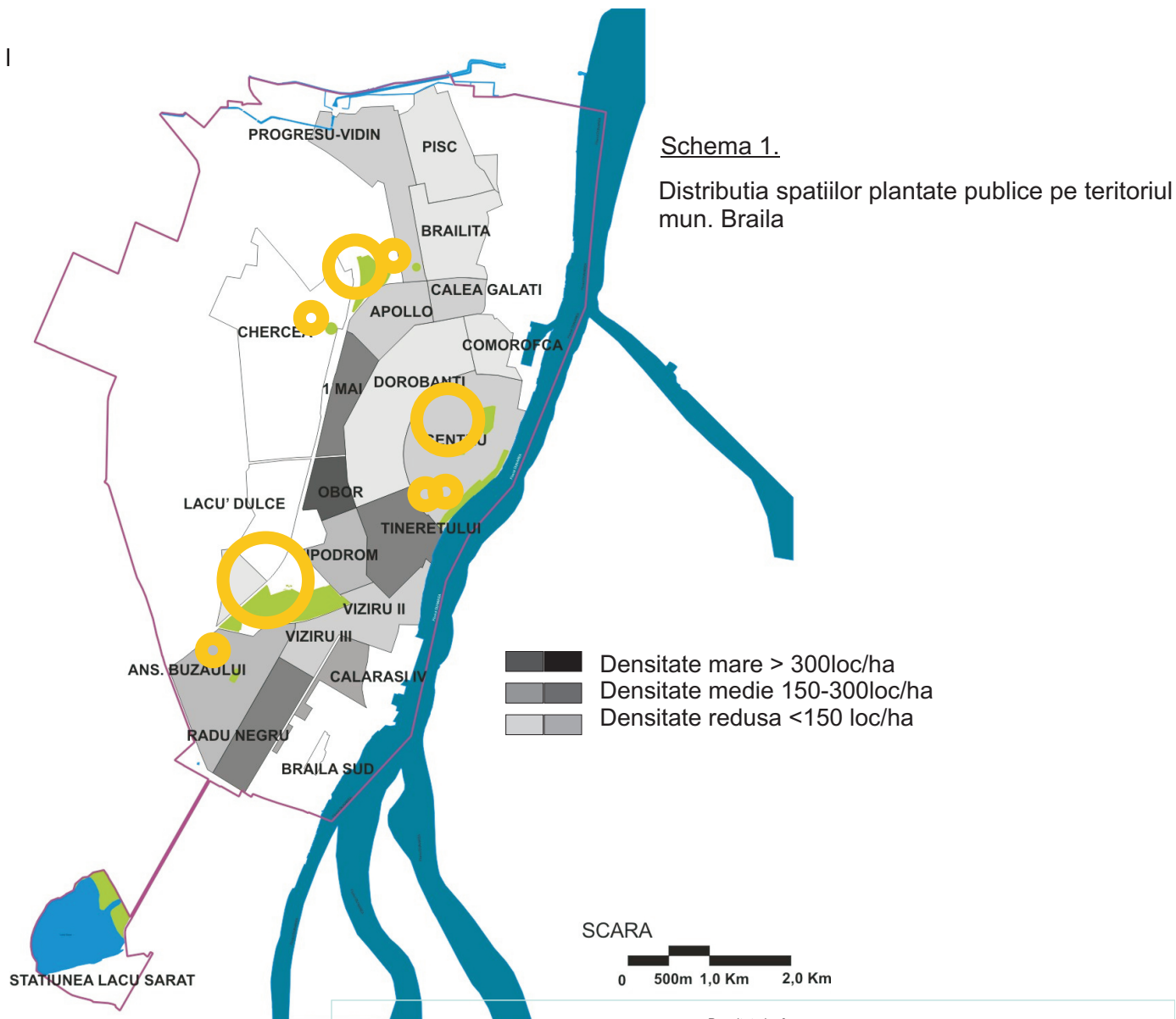

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

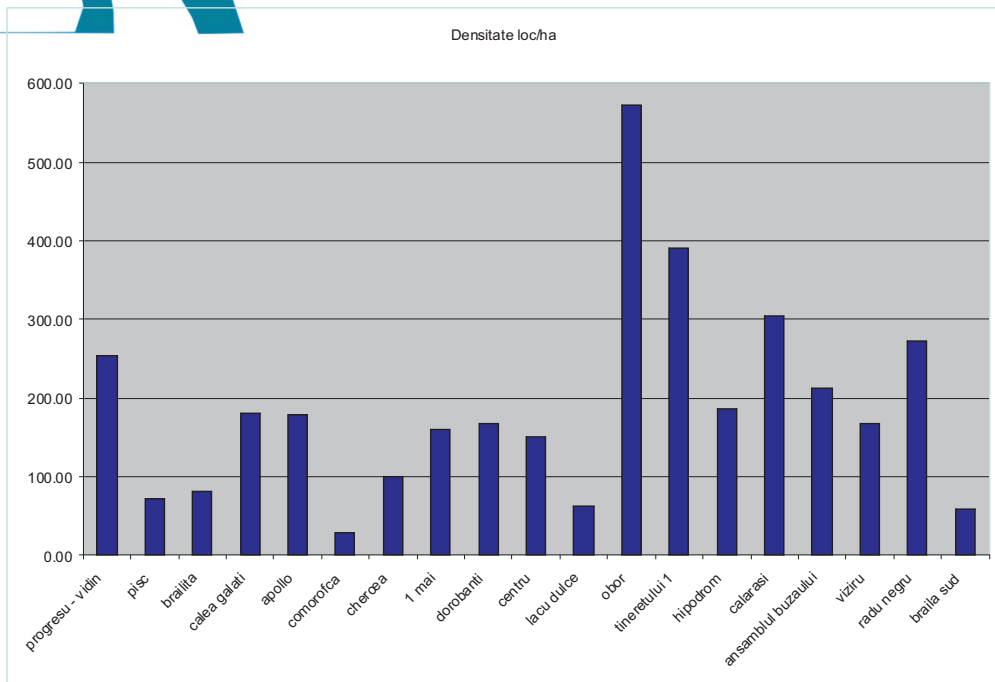

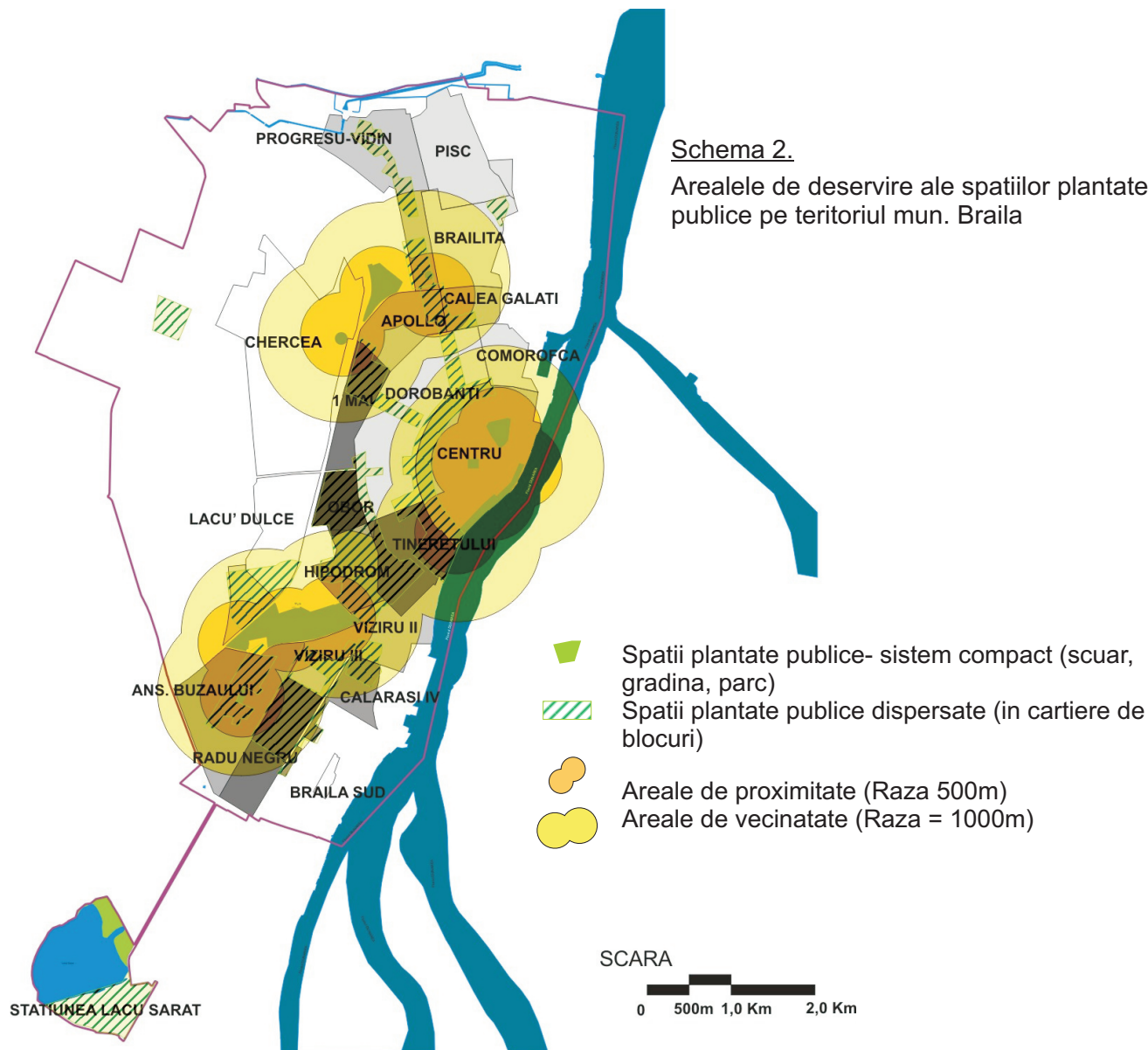
URBIS'90 @ 2011

I

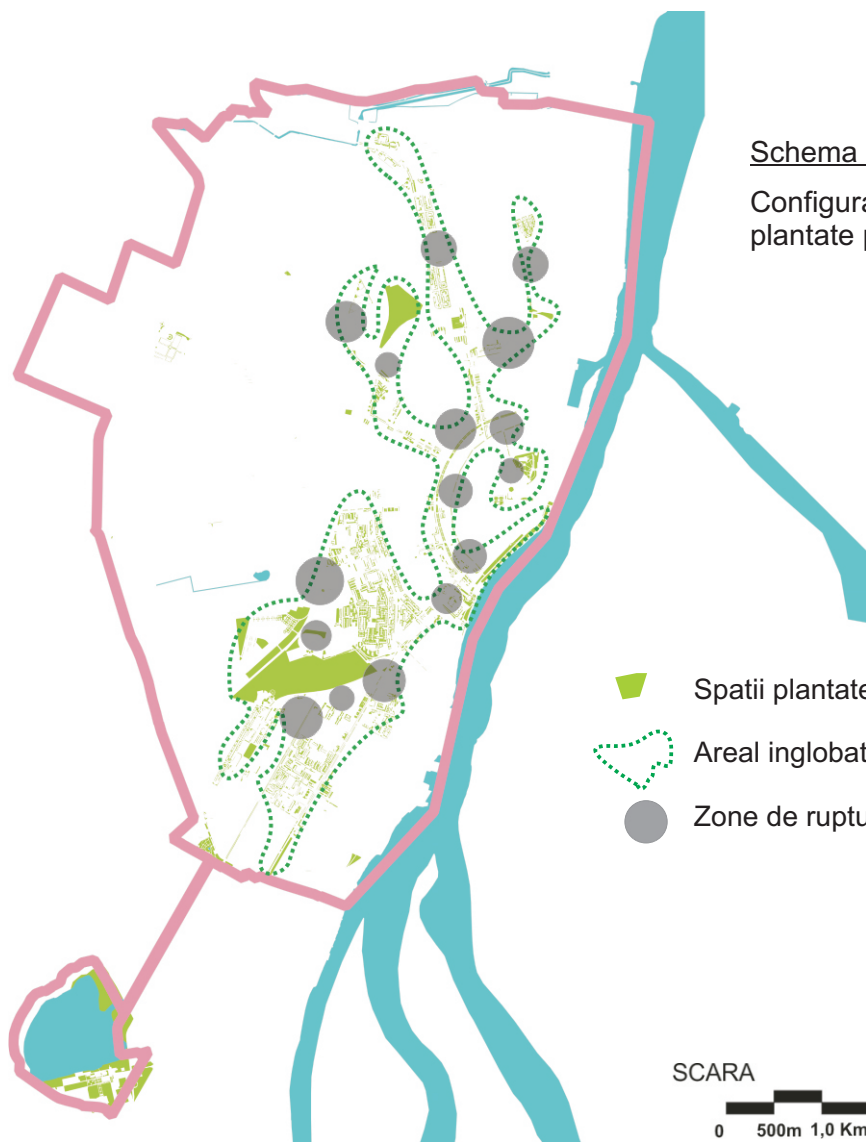

Tabel nr.1.- Densitatea pe cartiere in Mun. Braila - estimare nov. 2011 pe baza datelor statistice INS, sursa: autorul

Principalul obiectiv al analizei sistemului plantat al Brailei este crearea *“Planului verde”* - instrument operational si de actiune la nivelul administratiei publice locale, prin care se are in vedere ghidajul politicilor privind spatiile plantate si peisajul urban.

Schema 2.

Configuratia sistemului actual al spatiilor plantate publice de tip urban

- Spatii plantate publice
- Areal inglobator al spatiilor plantate publice
- Zone de ruptura in sistemul plantat

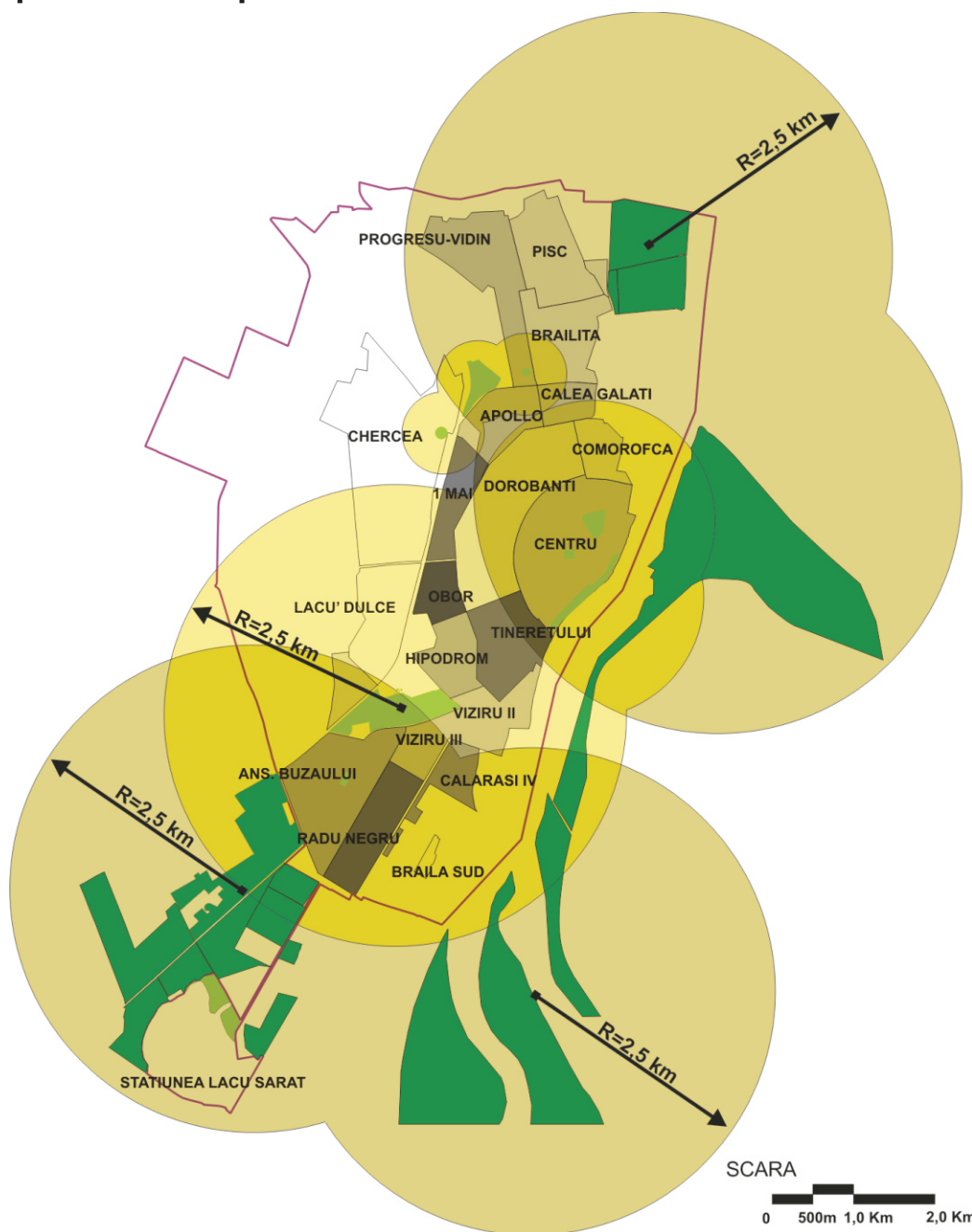
SCARA

Configuratia actuala a sistemului plantat pe teritoriul mun. Braila releva o forma alveolata, puternic inflexionata, cu tentacule extinse pe principalele axe urbane si cu multiple discontinuitati / rupturi.

Un aport important in acest sistem il reprezinta spatiile publice aferente cartierelor de locuinte colective - ele participa la aceasta configurare a sistemului, dar, din punct de vedere al incidentei lor asupra calitatii vietii urbane, importanta lor este scazuta, dat fiind gradul scazut de amenajate si dotare.

Configuratia sistemului actual al spatiilor plantate incluzand prezenta padurilor din proximitate

Tabel nr.2.- Norme privind dimensiunea si deservirea spatiilor publice urbane

Tip de spatiu plantat	Suprafata minima necesara	Raza de deservire	Timp de parcurgere pietonala	Numar de persoane care frecventeaza simultan spatial plantat
Parc	20 ha	2,5 km	25 –30min.	20000-60000
Gradina	3-20 ha	1-1,5 km	15-20 min	4000-5000
Scuar	0,3-3,0 ha	500m	6-15 min.	500-4000

II.3. Componente, tipuri, evaluari si particularitati ale sistemului plantat al Brailei

Tipologia spatiilor plantate publice pe teritoriul mun. Braila cuprinde:

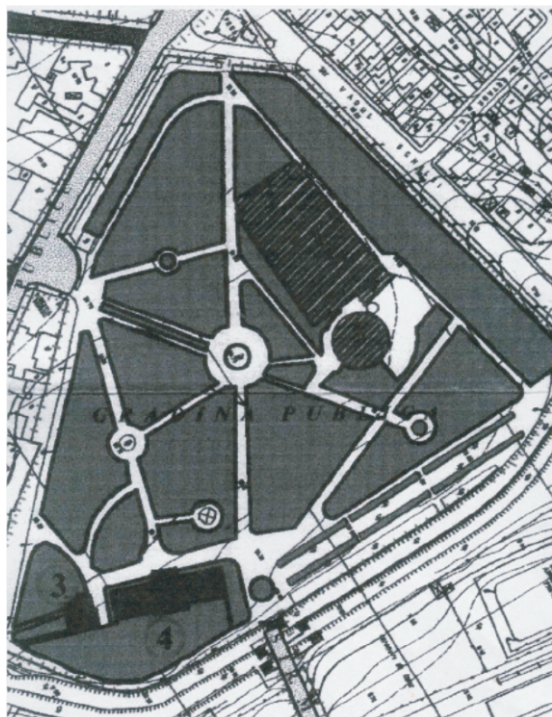
1. spatii plantate amenajate de tip gradina publica, scuar - *Gradina Publica, Gradina Poligon, Gradina Mica din Piata Traian,*
2. spatii plantate amenajate de tip parc urban municipal - *Parcul Monument*
3. spatii plantate amenajate in lungul unor axe urbane reprezentative- *B-dul Alexandru Ioan Cuza, B-dul Panait Istrati*
4. spatii plantate de aliniament stradal
5. spatii plantate amenajate de tip parc de cartier- *Lacu Dulce, Lacu Dulce ANL, Brailita, Vidin, Milcov, Caporal Musat*
6. spatii plantate amenajate de promenada/ aferente falezei
7. spatii plantate publice dispersate aferente cartierelor de locuinte colective
8. spatii plantate cu functie specializata sau aferente dotarilor sportive: *Gradina zoologica, Stadionul Municipal, Stadionul Vidin*
9. spatii plantate aferente unor institutii publice - cu acces public limitat (*scoli, spitale, biserici, cimitire*)

Caracteristici principalelor componente ale sistemului plantat

1. Spatii plantate amenajate de tip gradina publica, scuar*

Caracteristicile generale ale celor 3 gradini din zona centrala a Brailei sunt legate de reprezentativitatea acestora in cadrul orasului. Asupra lor, interventiile de imbunatatire a fondului plantat, mobilierului si amenajarilor au fost, cu mici exceptii, atent coordonate, urmarindu-se de fiecare data, pastrarea spiritului initial al acestor lucrari peisagistice remarcabile.

Totusi, aceste gradini necesita, la acest moment, o atentie nu doar in privinta intretinerii materialului dendrologic si a amenajarilor existente, ci o grija pentru integrarea lor vietii urbane, pentru actualizarea amenajarilor in consens cu epoca si cu nevoile exprimate de locuitori.

Gradina Publica (sau Gradina Mare)

a. **Gradina Publica (sau Gradina Mare)** a fost proiectată în anul 1833, dar lucrările propriu-zise, de amenajare, au început prin decizia de la 1 August 1857. În martie 1858, a fost întocmit un plan de împrejmuire a grădinii, iar plantarea cu arbori s-a realizat în cursul anului 1859, grădinar fiind dl. Anton Chelaru.

În anul 1872, se face o nouă împrejmuire a grădinii Publice

În anul 1889, s-a făcut o nouă cerere pentru schimbarea pământului, pentru „îmbunătățiri și ameliorări” în grădină, precum și pentru înlocuirea unor arbori „foarte bătrâni, mai ales Acacii (salcâmi)”, cu arbori tineri.

În anul 1889-1890, s-au plantat în Grădina Publică arțari, ulmi, platani, plopi, tei, mesteceni, carpeni, fagi și frasinii. Exista exemplare - frasinul și platanul- propuse anterior spre a fi ocrotiți, precum și alte exemplare de arbori din vechea plantație, ca de exemplu: *Robinia pseudacacia, Acer pseudoplatanus, Acer negundo, Fraxinus excelsior, Ulmus glabra, Sophora japonica, ș.a.*

* informatii extrase din Arhivele Naționale, Direcția Județeană Brăila, Fond Primăria, dosar 36/1859-1861- citate in “Studiul de fundamentare privind evolutia orasului si a patrimoniului construit al Mun. Braila”- Muzeul Brailei, 2011, coordonator: prof.dr.Ionel Candea

Gradina Publica, 1905

Gradina Publica, 1910

Plan al gradinii, 1898, J. Dufour

În prezent, în Grădina Publică există arbori și arbuști care aparțin genurilor: Acer, Catalpa, Tilia, Betula, Robinia, Aesculus, Salix, Quercus, Gleditschia, Fraxinus, Platanus, Thuja, Taxus, Paulownia, Ligustrum, Phyladelphus, ș.a. Dintre aceste exemplare, multe sunt plantate în ultimii 20-30 de ani (stejar, castan, platan, salcâm, tisa).

Dintre arborii plantați înainte de anul 1900, unii sunt aproape uscați, în special exemplarele de salcâm. De aceea s-ar recomanda o „igienizare” și realizarea de noi plantări în această grădină. De asemenea, se poate organiza un rozariu, deoarece grădinarii dinaintea de anul 1900, se ocupau foarte mult cu obținerea de noi soiuri de trandafiri, prin altoirea de măceși, în serele grădini. La Grădina Publică, cu 50-100 de ani în urmă nu se puneau problema zonelor umbrite. În prezent, arborii fiind destul de înalți, un rozariu s-ar putea organiza în zona Muzeului „Panait Istrati” sau pe latura estică a grădinii, latura ce privește către Dunăre.

Dintre arborii care ar trebui ocrotiți în mod deosebit, sunt: Fraxinus excelsior (la intrarea în grădină, dinspre Bdul. Panait Istrati) și Platanus acerifolia (pe alea ce duce la fosta secție de Etnografie, a Muzeului Brăilei). Mai putem aminti 1-2 exemplare de Sophora, Fraxinus, Ulmus, ș.a., dar acestea ar putea fi ocrotite toate împreună, în cadrul Grădinii Publice, care are o vechime de 174 ani de la proiectarea ca grădină-parc, și 148 ani de la începutul plantării cu arbori.

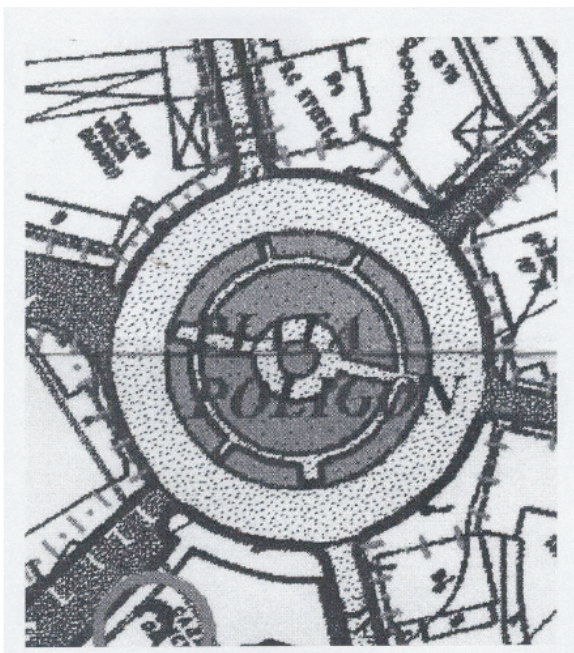
**Platan -
Gradina Publica, 2006**

**Alea cu castani -
Gradina Publica, 2006**

**Fraxinus Excelsior -
Gradina Publica, 2006**

Gradina din Piata Poligon, 2005

Gradina din Piata Poligon, 2005 (tei și castani)

Gradina din Piata Poligon, 2005 (tei și castani)

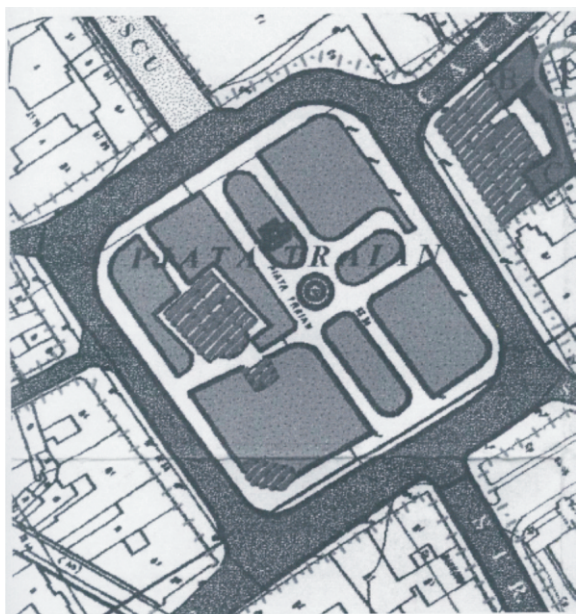
b. Grădina din Piața Poligon. Piața Poligon a fost pavată în anul 1863. În anul 1869, piața era „cea mai frumoasă și din centrul Orașului”, iar în anul 1883, s-a realizat grilajul de lemn și grădinița din piață. Plantarea arborilor s-a făcut sub îndrumarea grădinarului Adolf Birk abia prin anii 1887-1888, deoarece solul conținea mult pietriș care a trebuit să fie înlocuit cu pământ negru.

În anul 1921, Grădina Poligon a fost împrejmuită cu „stâlpi de beton și tuburi de fier”. În prezent, în jurul Grădiniței Poligon vegetează aproximativ 20 exemplare de arbori: *castani, tei și arțari*. Spațiul destinat plantării de specii ornamentale, în anul 2007, s-a transformat în „teren viran”. Terenul s-a degradat, au avut loc niște scufundări de teren, în așa fel încât tot spațiul grădinei este plin cu gropi, buruieni, iar bustul lui Nae Ionescu (1890-1940), este amenințat să se prăbușească.

Pentru anul viitor, ar trebui luate măsuri urgente în ceea ce privește întreținerea acestei grădini. Trebuie avut în vedere și faptul că, pentru a ajunge în Grădina Publică, la Bibliotecă, la Liceul Economic, la Casa Perpessicius, etc. se trece prin această grădină, care în prezent nu poate să inspire trecătorilor decât tristețe, nostalgie, păreri de rău... Și are totuși grădinița, 124 de ani de la primele plantări, și sunt 138 de ani de când brăilenii o considerau cu mândrie, una din cele mai frumoase grădini din Brăila.

Gradina din Piata Poligon, 2007

Grădina mică din Piața Traian

Grădina mică din Piața Traian la 1900

Grădina mică din Piața Traian la 1900

c. Grădina Mică (Grădina din Piața Sfinții Arhangheli, Dumitru Ionescu, Tiriplic, V.I. Lenin sau Traian) – a fost proiectată în anul 1860. În anul 1839, s-a întocmit un plan de împrejmuire a Bisericii Sf. Arhanghel Mihail, plan care s-a pus în aplicare în anul 1843. La 11 Iunie 1859, arhitectul orașului Brăila întocmește un „Deviz pentru împrejmuirea Pieței Bisericii Sf. Mihail cu paramaclîc și 4 porți”

În Grădina Mică, s-au plantat în anii 1860, 1861 în special salcâmi. Nu s-au prins toți, pentru că în fiecare an se făceau noi plantări, așa cum s-a întâmplat și în anul 1868, când se cere și repararea grilajului „...din prejurul grădinii din piața Sf. Arhanghel care a început a se ruina încât prin mai multe părți a lăsat trecerea liberă vitelor care cauzează stricăciuni plantațiilor”.

În anul 1868, Grădina Mică era numită: *„Grădina Libertății din curtea bisericii Sf. Archangheli”*. Grădina Mică era îngrijită de grădinarul Anton Chelaru de la Grădina Publică, dar avea și un custode în anul 1868, pe dl. Tudorache Ivanovici, care se ocupa direct de plantațiile acestei grădini.

În Martie 1870, s-a întocmit un *„Proiect pentru prefacerea și reparația pavajelor dupe stradele orașului Brăila și dupe Piața Sf. Archanghel”*. În anul 1879, se propune refacere împrejuririi Grădinei Sf. Arhanghel, iar „noua împrejmuire a grădinei să fie construită într-un mod cu totul alt fel decât cea existentă care era de scânduri de brad; - pe lângă acestea, noua împrejmuire nu intră în categoria lucrărilor provizorii și de aceea o cheltuială deși mai mare se face însă pentru un timp îndelungat”. Astfel, în Mai 1879, se face un „Devis – pentru construirea unui grilaj de fier pe lungime de 375,50m cu baza de zidărie”.

În anii 1880-1882, s-au plantat arbori în jurul grădinii. În anul 1900, grădinarul I. Verescu solicită pentru „grădina mică, 300 Pomi de esență rășinoasă”, precum și arbuști de lemn câinesc pentru formarea gardului viu, pe lângă grilaj.

Vegetatie de talie inalta - necontrolata

Lipsa unui element central artistic !

Inercarea realizarii unei compozitii/amenajari vegetale

Elemente pozitive/ negative in Piata Poligon

Spatiu degradat/ neingrijit

Lipsa unor amenajari specifice pentru pietoni

Vegetatie necontrolata

Acces auto intr-o zona pietonala

Elemente negative pe faleza

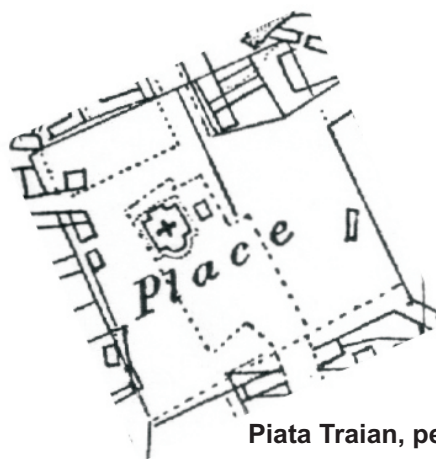
Gradina mica din Piata Traian, 1910

Gradina mica din Piata Traian, 2009

Gradina mica din Piata Traian cu *pin negru*, 2006

Piata Traian, pe planul Kisseleff, 1834

În prezent, în această grădină vegetează arbori plantați în ultimii 20-30 de ani (*Prunus serrulata*, *Cercis siliquastrum*, *Pinus strobus*, *Abies concolor.*, *Malus sp.*, *Paulownia tomentosa*, *Albizia sp.*, *Tilia sp.*, *Magnolia sp.*, ș.a.), dar sunt și arbori ce aparțin vechilor plantații din anii 1890-1900 (*Pinus nigra*, *Picea abies*, *Taxus baccata*).

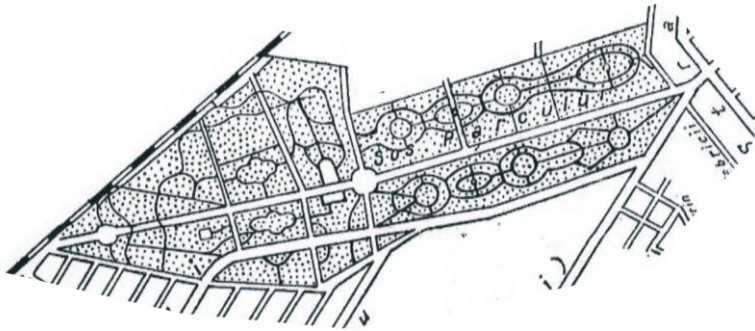
Exemplarele de pin și molid, sunt „sufocate” de hederă (*Hedera helix* - foto nr. 24), care s-a dezvoltat foarte mult, ajungând până în coroana arborilor „gazdă”.

Dintre arborii ocrotiți, în această grădină este *Taxus baccata* (tisa), situat în centrul grădinii (specie ocrotită în România, de la sămânță la arborele adulti).

Se observă și în această grădină, exemplare care prezintă ramuri uscate sau chiar toată partea superioară a coroanei. Grădina fiind foarte frecventată, și traversată zilnic de sute de cetățeni, a fost de obicei bine îngrijită.

Anul 2007 însă, fiind un an deosebit de secetos, a afectat mult și spațiile verzi. Chiar dacă s-au făcut și stropiri artificiale, vegetația în general, și arborii în special, au avut de suferit (urmările se observă: ramuri uscate, frunze arse și îngălbenite înainte de vreme, unele specii de ulm și conifere s-au uscat complet).

2. Spatiile plantate amenajate de tip parc urban municipal - *Parcul Monument*

Parcul Kiseleff, 1898

Aleea principala din Parcul Monument, 2007

Parcul Monument, 2009

Aleea principala - acces dintre est in Parcul Monument, 2007

Parcul „Monument” din Braila a fost mentionat pentru prima oara in **1833**, cu ocazia construirii unui pod pe drumul Calarasilor pentru legatura cu „**Monumentul eroilor de la 1828**”. Desi monumentul nu mai exista, denumirea parcului a ramas legata de acesta. Se stie ca monumentul amintit a fost realizat de arhitectul francez **Villaye in 1833** si infatisa o spada cu doua taisuri aflata pe un soclu langa care se gaseau doi lei. Monumentul a fost distrus in 1916 de ocupantii turci.

Parcul Monument este unul dintre cele mai mari parcuri aflate in interiorul oraselor romanesti. O perioada a purtat denumirea de parcul „Kiseleff” in amintirea guvernatorului rus din perioada Regulamentelor Organice care se afla la originile Brailei moderne.

Situatia actuala a acestui parc este inasa una deplorabila, dat fiind ca, exceptie facand aleea principala a parcului, restul acestui spatiu este unul neglijat si neintretinut. Parcul “Monument” nu este amenajat la nivelul importantei si reprezentativitatii pe care o are/ ar trebui sa o aiba in cadrul orasului, fiind ratat astfel un potential deosebit de valoros al Brailei.

3. Spații plantate amenajate în lungul unor axe urbane reprezentative

Una din particularitățile sistemului plantat al Brailei provine din modul de plantare al bulevardelor structurante ale orașului, mod de plantare care a fost gândit odată cu acestea, conferindu-le și mai multă forță și reprezentativitate.

O serie de exemplare vegetale din acest ansamblu - deopotrivă urbanistic și peisagistic - au fost protejate, dar grija ar trebui îndreptată către întregirea, completarea și întreținerea acestor plantații.

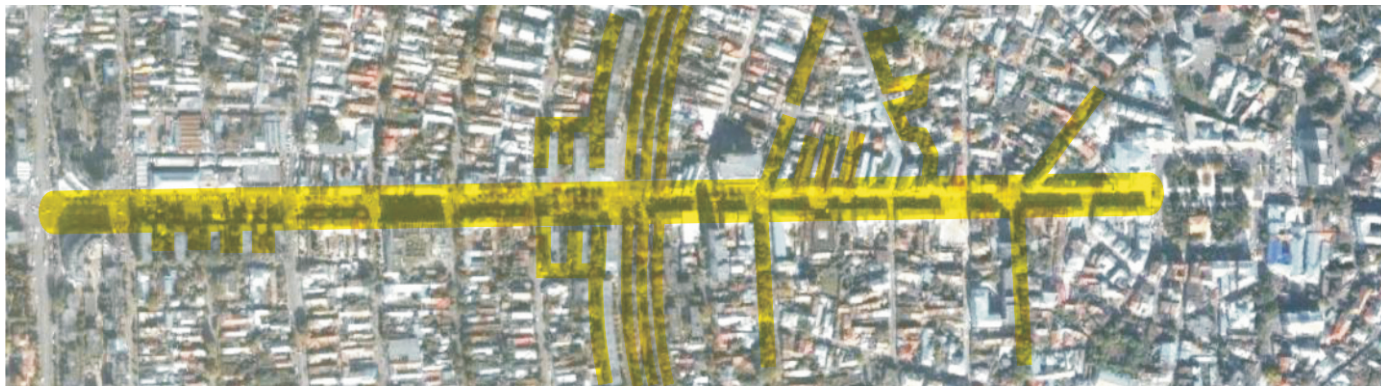

Străzile pe care întâlnim arbori seculari, propuși spre a fi ocrotiți*, sunt: str. Rubinilor (*Taxus baccata*), str. Campiniu (*Quercus robur*), str. Ana Aslan (*Platanus acerifolia*), str. Golești (*Platanus acerifolia*), Calea Călărașilor (*Platanus acerifolia*), Bdul. Panait Istrati (*Platanus acerifolia*) și Bdul. Alexandru Ioan Cuza (*Ulmus glabra*), ș.a.

* conform "Studiului de fundamentare privind evoluția orașului și a patrimoniului construit al Mun. Braila"- Muzeul Brailei, 2011, coordonator: prof.dr.Ionel Candea- anexa 06_ Plantații

Bulevardul Alexandru Ioan Cuza este trecut în vechiul plan al orașului Braila din anul 1834, dar pe atunci doar în stare de proiect. În anul 1865, s-a aprobat de către Minister pavarea „străzii Bulevardului”, iar porțiunea nou pavată de pe mijlocul străzii Bulevardului, să poarte numele de „Aleiul Cuza”. În anii 1865-1867, s-au plantat pe strada Bulevardului *ulmi și salcâmi* (Arhivele Naționale, Direcția Județeană Braila, Fond Primăria, dosar 59/1862-1870, f. 64, 144, 182). În anul 1870 este pus în lucru un nou „Proiect pentru îmbunătățirea Bulevardului”, ce consta în repararea șoselei pavate, dar și completarea plantației de arbori.

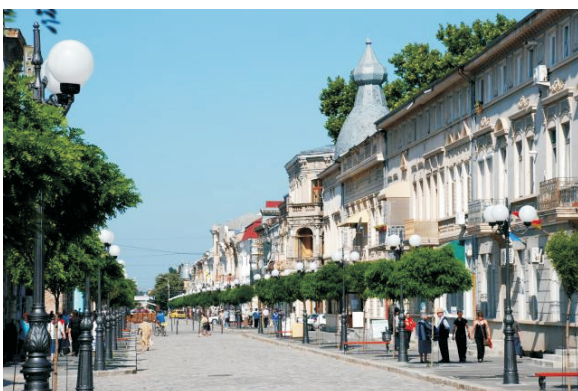

Axa urbana a strazii Mihai Eminescu- ansamblul urbanistic si peisagistic

Str. Mihai Eminescu-1926

Strada Mihai Eminescu (str. București, str. Regală, str. Republicii), înainte de anul 1900, dar și după aceea (foto nr. 29), a fost plantată cu salcâmi cu coroana rotundă (așa cum este salcâmul de pe str. Frumoasei colț cu str. Bastionului). Se pare că a fost singura specie mai rezistentă (pentru această stradă), pentru că de fiecare dată când se făceau plantări pe străzile din oraș, se plantau arbori și pe str. Regală (platani, salcâmi, ș.a.), dar nu se prindeau.

Str. Mihai Eminescu-2010

Structura ansamblului reprezentat de str. Mihai Eminescu este dominată de **axialitatea** traseului pietonal punctat de elemente arhitecturale de reper și de **alinamentul de arbori**. Tesutul din care face parte acest ansamblu arhitectural-urbanistic-peisagistic este unul care a făcut loc în mod organic acestei intervenții, neexistând fracturi, ci dimpotrivă, zone de articulare interesante, care creează perspective dinamice și locuri cu personalitate. Plantația are coerența și prestanța, chiar dacă, pe alocuri, necesită re-intregire, toaletare, înlocuirea unor exemplare, etc.

Perspectiva din str, Mihai Eminescu catre str.Ana Aslan

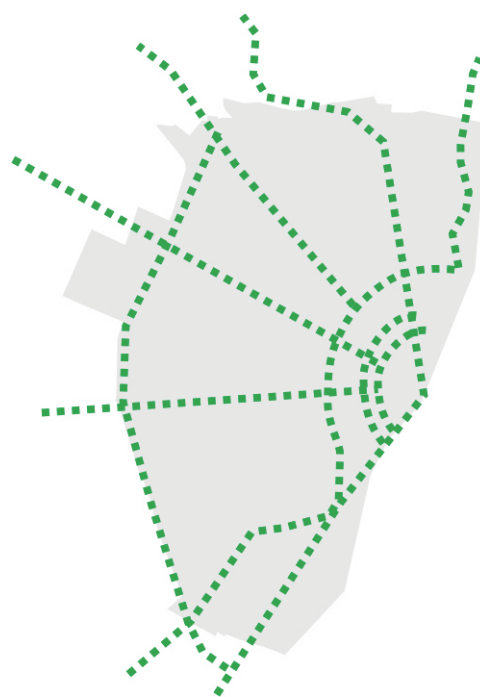
4. Spatii plantate de tip aliniament stradal, perdea de protectie (inafara zonei centrale)

Aliniament stradal puternic pe B-dul Dorobantilor

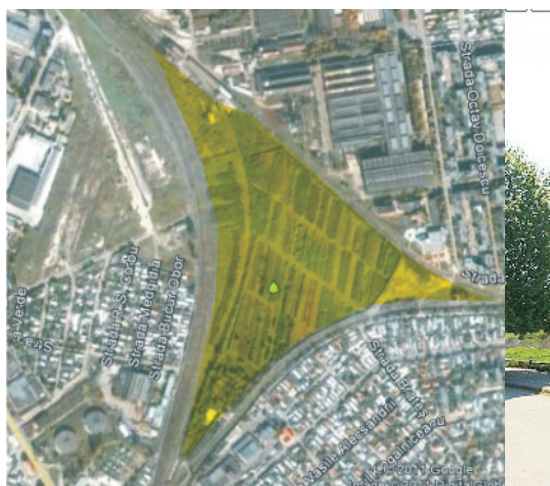

Aliniament stradal incomplet, Sos. Ramnicu Sarat

Principalele penetratii rutiere in Braila purtatoare de aliniamente stradale

5. Spatii plantate amenajate de tip parc de cartier- *Lacu Dulce, Lacu Dulce ANL, Brailita, Vidin, Milcov, Caporal Musat*

Parcul Brailita- un spatiu rezidual in cadrul tesutului urban, cu o intentie de amenajare peisagistica, precara. Spatiul poseda un real potential de interventie in sensul unei amenajari peisagistice care sa rapunda nevoilor locuitorilor din cartier.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

6. Spatii plantate amenajate de promenada/ aferente falezei

Relatia falezei Brailei cu restul sistemului plantat se realizeaza in prezent prin intermediul a trei elemente, din care doua sunt si extremitatile acestei promenade: amenajarea pieteti Esplanada - la sud si Gara fluviala- la nord. Chiar daca traseul pietonal se prelungeste si dincolo de aceste puncte, ele reprezinta reperele majore ale traseului. Sunt conectate astfel, destul de rapid, Gradina Mare, Calea Calarasilor si B-dul Ioan Cuza.

Faleza Brailei este un element de forta, cel mai important, pentru revitalizarea sistemului spatiilor plantate. Actualmente, el este insuficient, atat cantitati cat si calitativ, nereusind sa se constituie intr-un loc la nivelul de reprezentativitate asteptat, chiar daca este un loc populat, agreabil prin natura expunerii ale, popular prin activitatile gazduite.

7. Spatii plantate publice dispersate aferente cartierelor de locuinte colective

Caracteristicile spatiale si morfologice ale acestui tip de spatii plantate se definesc prin rectangularitate, grad mare de fragmentare (...si o fragmentare unori inutila, in defavoarea utilizarii lor), dimensiuni reduse in elementele componente (desi, la nivel de ansamblu ocupa suprafete mari). Vegetatia existenta este de regula una slab intretinuta, dar matura in zonele mai vechi, cu posibilitati de interventie in sensul aducerii ei la un aspect multumitor.

Cea mai mare problema cu aceste spatii plantate este faptul ca modul lor de organizare si de amenajare actual nu incurajeaza utilizarea lor in scop comunitar si foarte adesea sunt inaccesibile public, fiind ingradite. Ele se rezuma astfel la o simpla functie igienica, necesara, fara indoiala, dar insuficienta pentru o viata urbana de calitate.

O problema curenta a acestui tip de spatii plantate este ca ele sunt permanent amenintate de inlocuirea lor cu spatii pentru parcarele automobilelor, dat fiind ca acestea din urma sunt insuficiente. Acomodarea intr-un spatiu restrans ca dimensiuni atat a spatiului plantat cat si a celui destinat parcarii sau circulatiei pietonale este o chestiune care se poate rezolva prin amenajari peisagistice corespunzatoare.

In noile cartiere de locuinte colective, spatiile plantate sunt intr-un numar mult mai redus, vegetatia inca tanara oferind un aspect si o ambianta cu totul diferite fata de cartierele rezidentiale mai vechi ale orasului.

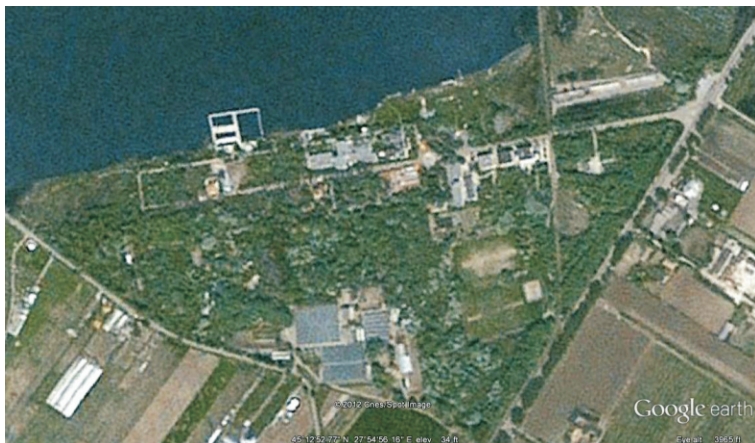
Se remarca nevoia de a utiliza aceste spatii plantate pentru joaca, intalnire, odihna, socializare si de asemenea, nevoia de apropiere spatiilor plantate adiacente constructiilor- utilizand-le ca gradini ale locuintelor de la parter, sau chiar ca gradini de legume.

8. Spatii plantate cu functie specializata, turistice sau aferente dotarilor sportive: *Gradina zoologica, statiunea balneara Lacul Sarat, Stadionul Municipal, Stadionul Vidin*

Fiecare din aceste sub-componente ale tipului ales spre ilustrare are propriile caracteristici diferite, datorate functiunii diferite pe care o insotesc. Numitorul comun al acestor spatii plantate este acela ca ele nu mai au un acces public nelimitat, ci accesarea lor depinde de programul si caracterul functiunii respective. De asemenea, aceste spatii plantate sunt intretinute diferit prin grija administratorilor respectivi.

Un caz particular il reprezinta statiunea Lacul Sarat, ale carei valori balneare se aduga valorilor peisagistice existente, datorate (si) prezentei unui fond vegetal matur si in stare inca buna, ocupand o suprafata de cca. 33,85 ha.

In statiunea Lacul Sarat, tipologia spatiilor plantate se ramifica in subtipuri generate de locatia si importanta sitului in cadrul statiunii - malul lacului, padure, parc, etc. Datorita importantei pe care o capata aici corelarea dintre sistemul spatiilor plantate si natura activitatilor desfasurate, a fost realizat un Plan Urbanistic Zonal special destinat acestui areal de mare importanta pentru viata Brailei.

Fragment din PUZ- Statiunea Lacul Sarat, Braila

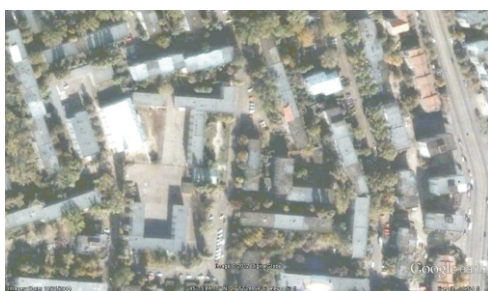

9. Spatii plantate aferente unor institutii publice - cu acces public limitat (scoli, spitale, biserici, etc)

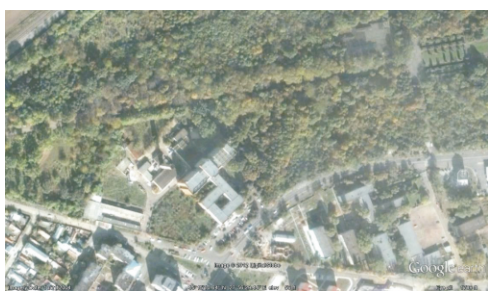
Aceste componente ale sistemului plantat sunt de regula bine integrate tesuturilor din care fac parte, prin intermediul aliniamentelor stradale sau a vegetatiei limitrofe incintelor. IN unele cazuri "disimularea" lor in tesut este perfecta.

In cazul scolilor, liceelor, creselor, aceste spatii necesita o atentie suplimentara in sensul echiparii si mobilarii lor adecvate pentru a raspunde nevoilor utilizatorilor respectivi.

De asemenea, o problema care apare aproape peste tot in Braila, este cea a imprejmuirilor, nu doar a spatiilor plantate, dar in special a acestora - gardurile metalice trebuiesc inlocuite cu garduri vii, cu sisteme plantate gard viu- arbore. Siguranta acestor spatii publice trebuie sa se poata asigura mai mult prin educatia civica a cetateanului si mai putin prin paza si imprejmuirea lor si acest lucru se poate face treptat, prin proiecte -pilot, prin sensibilizarea populatiei, etc.

Liceul pedagogic

Spitalul Municipal

Catedrala

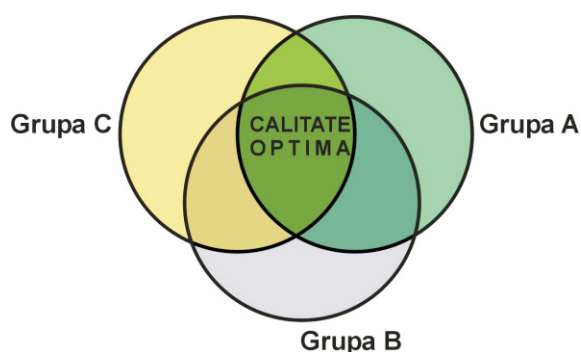
In cazul bisericilor, spatiul plantat interior incintei trebuie sa se subordoneze nevoii de intimitate a lacasului de cult fata de restul tesutului dar si - in anumite situatii- de intarire a prestantei si reprezentativitatii acestuia in raport cu cadrul construit adiacent.

Problema spatiilor plantate in oras aduce in discutie raportul dintre calitate si cantitate. Braila este un oras resimtit de locuitorii sai ca fiind "suficient de verde", dar este resimtit ca un oras in care exista prea putine locuri bine organizate in care te poti plimba, odihni, recreea, distra. Parcurile existente sunt intr-un numar foarte redus si nu sunt plasate intr-o retea in asa fel incat sa acopere necesarul existent mai ales in zonele dense ale Brailei.

Pe de alta parte, Braila ca oras pe Dunare, beneficiaza de contactul cu un amplu teritoriu impadurit, aflat nu la foarte mare distanta de zona urbana constituita. Cresterea accesibilitatii publice si controlul activitatilor de agrement, odihna, relaxare, turism in aceste areale naturale pot spori paleta de optiuni atat ale locuitorilor cat si ale vizitatorilor.

Sistemul plantat al Mun. Braila, desi prezent la scara orasului cu o anume pregnanta, constituind un element de identificare a orasului, este deficitar sub mai multe aspecte:

- **lipsa de continuitate intre componentele sale**
- **prezenta a numeroase zone complet lipsite de spatii publice plantate de tip compact (parc, gradina, scuar)**
- **prezenta in quantum ridicat a spatiilor plantate publice in sistem dispersat, inutile vietii si nevoilor de recreere ale locuitorilor**
- **slaba echipare si dotare a spatiilor publice**
- **vegetatie imbatranita si care necesita interventii**
- **slaba amenajare in spatiul falezei a spatiilor plantate publice**
- **accesibilitate publica redusa catre zonele impadurite - ca alternativa la spatiul plantat de tip urban**

- **grupa A – totalitatea trăsăturilor fizice – calități reale**
- **grupa B – totalitatea caracteristicilor calității peisajului respectiv care pot fi proiectate și planificate - calități prezumtive**
- **grupa C – totalitatea caracteristicilor calității peisajului respectiv care se exprimă prin cererea de peisaj (cerințele și așteptările populației)- calități așteptate**

Bilantul spatiilor plantate pe categorii

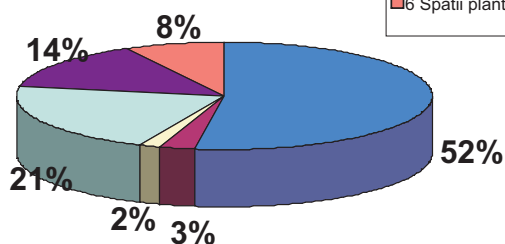
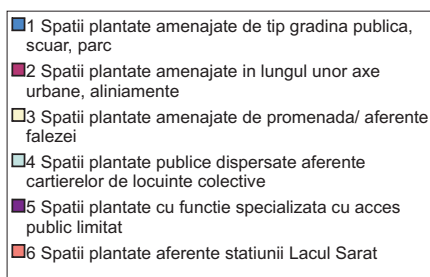
Analiza spatiilor plantate din mun. Braila a reliefat ponderea acestora raportata la suprafata orasului - adica o suprafata de 616,95 ha, reprezentand cca. **14%** din suprafata de **4365,67 ha** aflata in limitele administrative ale orasului. Raportata la intravilan, aceasta suprafata de spatii plantate reprezinta cca.18%, iar ponderea de spatiu plantat pe locuitor este de cca. 24 mp spatiu plantat /cap.loc.

Calculul s-a realizat insumand cele 6 categorii de spatii plantate depistate ca fiind relevante pentru analiza numerica (1.spatiile plantate publice scuaruri, parc, gradina, 2.spatiile plantate aferente unor circulatii,3.spatiile plantate aferente falezei, .4.spatiile plantate aferente locuintelor colective, 5. spatiile plantate specializate cu acces public limitat si 6.spatiile plantate eferente statiunii turistice Lacul Sarat).

Nr.crt.	Categoria	ha	%
1	Spatii plantate amenajate de tip gradina publica, scuar, parc	224.2	52.14
2	Spatii plantate amenajate in lungul unor axe urbane, aliniamente	12.5	2.91
3	Spatii plantate amenajate de promenada/ aferente falezei	7.1	1.65
4	Spatii plantate publice dispersate aferente cartierelor de locuinte colective	90.08	20.95
5	Spatii plantate cu functie specializata cu acces public limitat	62.3	14.49
6	Spatii plantate aferente statiunii Lacul Sarat	33.85	7.87
	Total	430.03	100.00

Ceea ce rezulta din analiza releva faptul ca, din punct de vedere strict cantitativ, Braila are un necesar acoperit de spatiu plantat raportat la locuitorii proprii. Insa, din punct de vedere calitativ si al rolului pe care aceste spatii plantate le au asupra vietii si dezvoltarii orasului, lucrurile lasa inca de dorit.

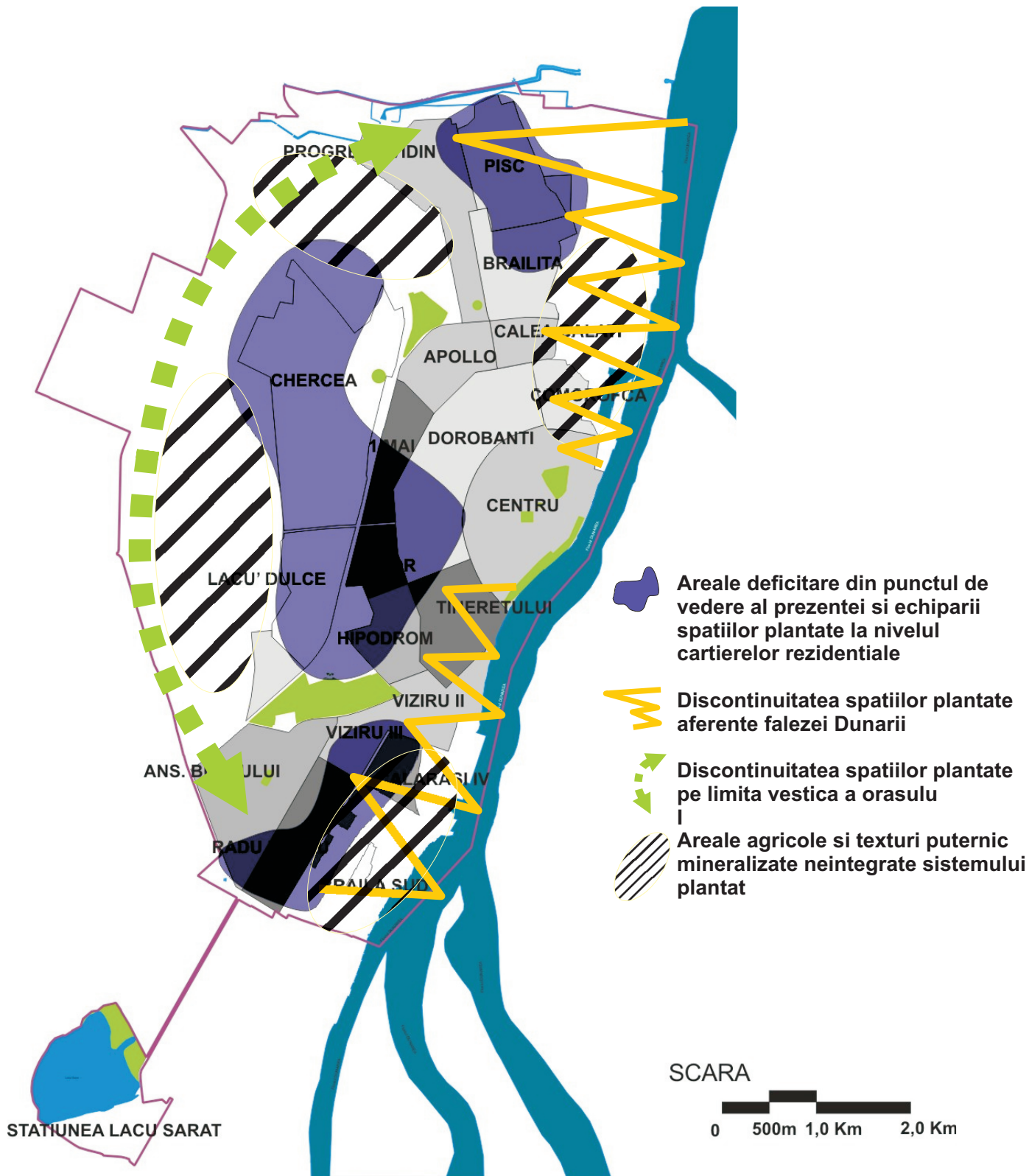
Se remarca o pondere mare a spatiilor plantate de tip scuar, parc, gradina publica, o pondere insemnata reiesind si pentru spatiile plantate aferente locuintelor colective.

Cele mai importante zone verzi din municipiu sunt:

- Parcul Monument - 53 ha
- Faleza și esplanada Dunarii - 7,1 ha
- Scuarul din Piața Traian - 0,63 ha
- Gradina Publica - 7,5 ha
- Parcul Zoologic - 4,2 ha

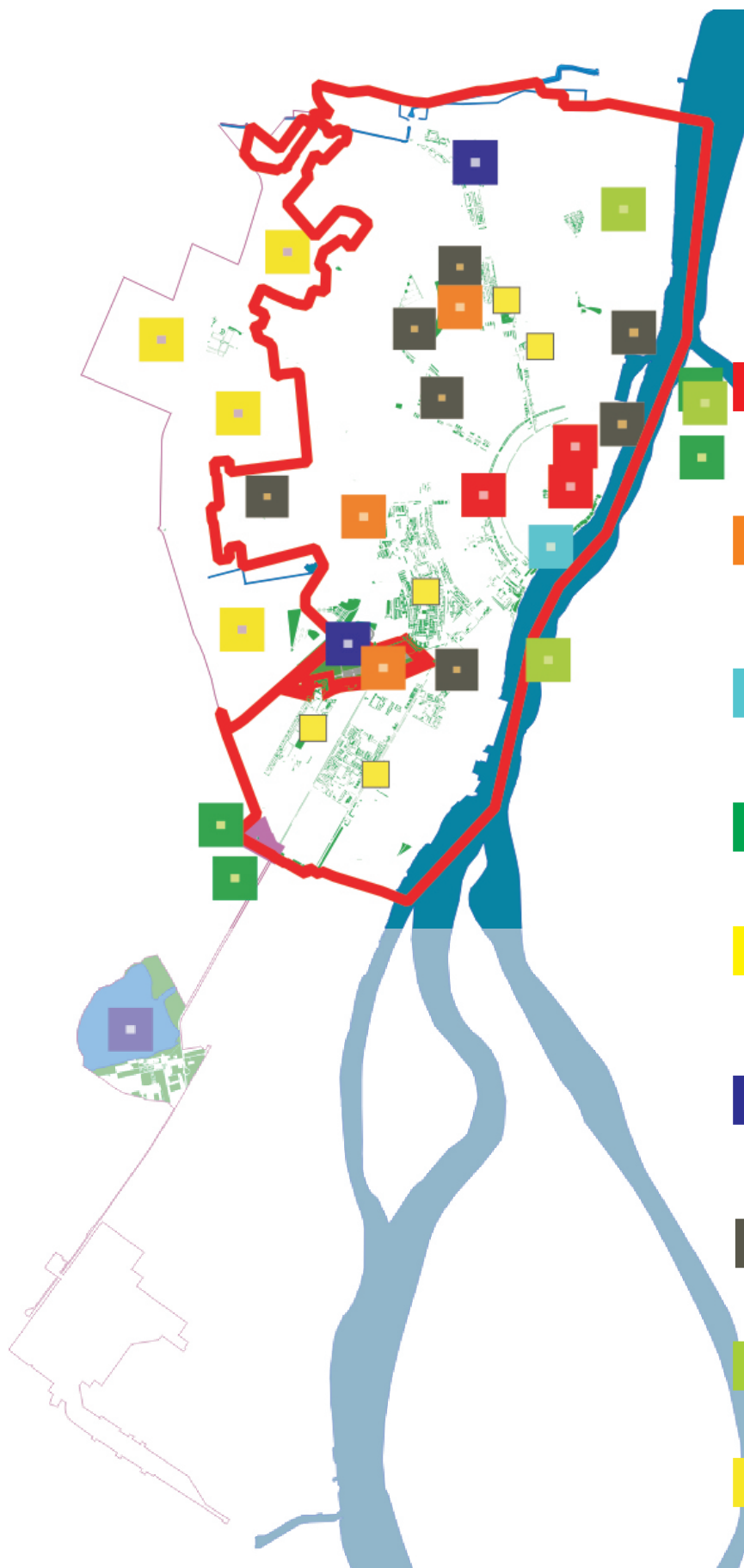
II.4. Disfunctionalitati cumulate in sistemul spatiilor plantate

II.5. Sinteza analizei sistemului de spatii plantate

Analiza spatiilor plantate din mun. Braila s-a facut urmarindu-se reperele a 4 paliere determinante pentru evaluarea sa corecta: **palierele spatial-configurativ** se refera la conformarea si distributia spatiilor plantate; **palierele functional** se refera la echiparea, dotarea si profilul functional al entitatilor componente ale sistemului plantat; **palierele eco-sistemic** se refera la coerenta sistemului plantat in cadrul ecosistemelor aferente teritoriului studiat.

	spatial-configurativ	eco-sistemic	functional
<p>S</p> <p>Puncte tari</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tesut permeabil, disponibilitati de teren posibil de amenajat peisagistic - suport semi-radial-concentric - spatii cu valoare simbolica, identitara 	<ul style="list-style-type: none"> - tangenta orasului cu ecosistemul aferent Dunarii- importanta maxima din punct de vedere al biodiversitatii 	<ul style="list-style-type: none"> - gama diversa de functiuni corelate sistemului plantat - ex-industrii portuare cu locatii bune pentru reconversie
<p>W</p> <p>Puncte slabe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - incoerenta in distributia si conformarea componentelor sistemului plantat - multe spatii plantate, dar precar amenajate - parcul Monument delasat, semi-abandonat 	<ul style="list-style-type: none"> - ecosistemul aferent malului vestic al Dunarii - puternic afectat de poluare din activitati industriale si domestice 	<ul style="list-style-type: none"> - lipsa spatiilor plantate si a celor de sport in zonele periferice si in anumite zone urbane vulnerabile (ex-industriale) - lipsa de viziune pentru un plan de turism corelat sistemului plantat
<p>O</p> <p>Oportunitati</p>	<ul style="list-style-type: none"> - texturi "verzi" diverse, bogate - posibilitati de crestere a biodiversitatii - parcul Monument- posibil parc urban important 	<ul style="list-style-type: none"> - ecosisteme inca posibil de interconectat - situri Natura 2000 in curs de constituire - malurile Dunarii oportunitate de management integrat 	<ul style="list-style-type: none"> - interesul pentru activitati sportive si de agrement corelate spatiilor plantate existente - posibilitatea de amenajare a unui port de agrement - oportunitatea crearii unor poli de agrement- cultura-promenada pe faleza Dunarii
<p>T</p> <p>Constrangeri</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ineficienta actelor normative - presiunea dezvoltarilor imobiliare abuzive - lipsa educatiei privind protejarea cadrului natural 	<ul style="list-style-type: none"> - greutate in aplicarea planurilor de mediu - lipsa de educatie eco-civica 	<ul style="list-style-type: none"> - declinul economic al localitatii - lipsa accesibilitatii rutiere corelate unui sistem de transport in comun eficient

Potentialul de interventie la nivelul sistemului plantat cuprinde mai multe tipuri, fiecare reprezentand o posibilitate de actiune in vederea imbunatatirii calitatii vietii urbane in Braila; totodata, interventiile in amenajarea spatiilor plantate aduc beneficii dezvoltarii orasului, cresterii atractivitatii turistice si sporirii prestigiului orasului.

RE-AMENAJARE PEISAGISTICA CU PASTRAREA CARACTERULUI INITIAL SI AL REPREZENTATIVITATII IN CADRUL CENTRULUI ISTORIC

RE-AMENAJARE PEISAGISTICA CU ACCENT ASUPRA RECONFIGURARII SPATIALE SI FUNCTIONALE

AMENAJARE/AMBIENTARE PEISAGISTICA INTEGRATA RESTRUCTURARII COMPLEXE A FRONTULUI URBAN AL BRAILEI CATRE DUNARE

INTEGRARE PEISAGISTICA A ZONELOR IMPADURITE IN CIRCUITUL TURISTIC SI DE AGREMENT-RECRERE

RE-AMENAJARE PEISAGISTICA PUNCTUALA CU REINTEGRAREA SPATIULUI PLANTAT VIETII URBALE LA NIVELUL CARTIERELOR

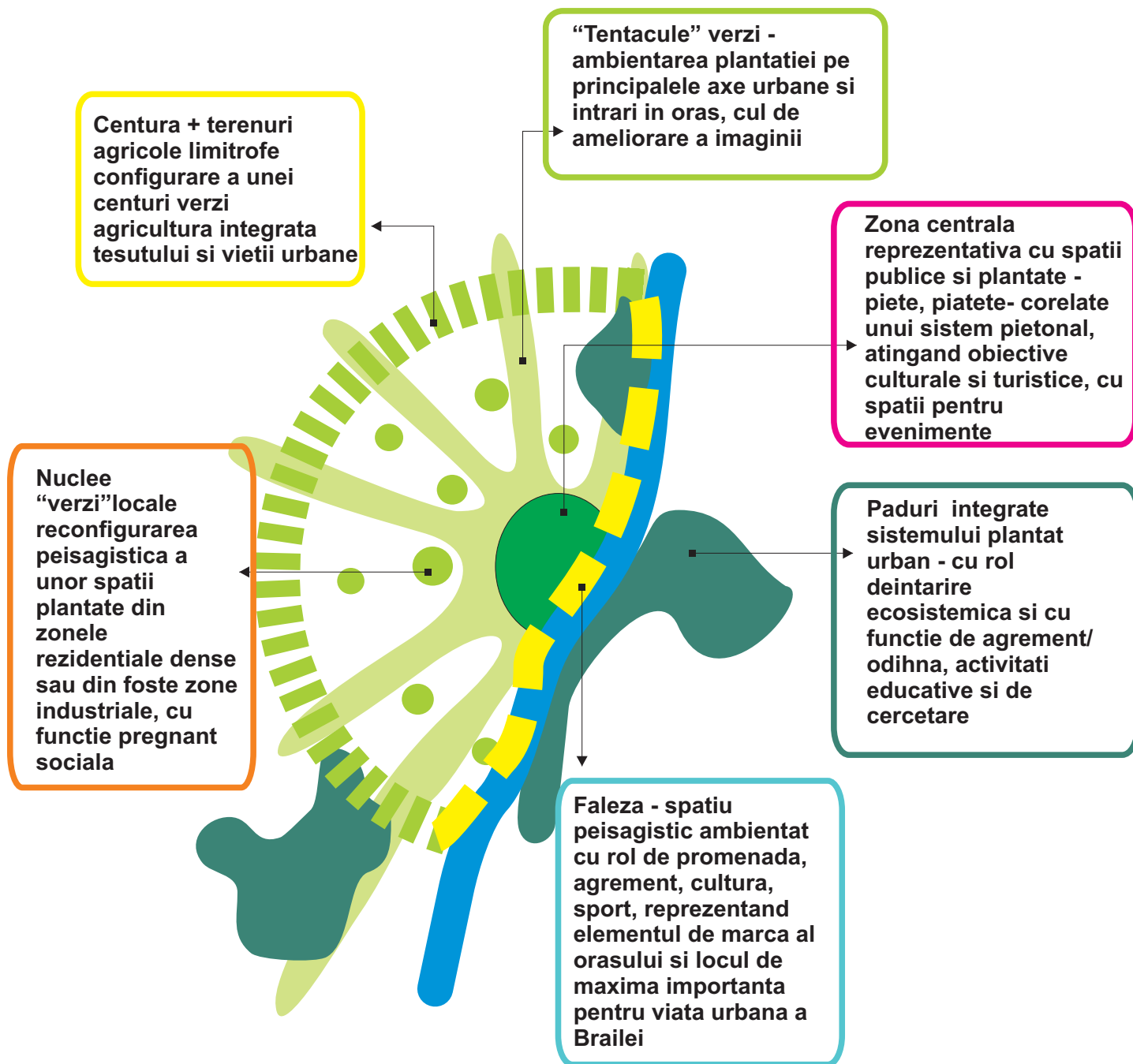
DIVERSIFICARE FUNCTIONALA IN RELATIE CU SPATIUL PLANTAT AFERENT ZONELOR SPORTIVE, DE AGREMENT SAU TURISTICE

RESTRUCTURARE, CONVERSIE SI AMENAJARE PEISAGISTICA A ZONELOR INDUSTRIALE SI DE DEPOZITARE

RE-ECHILIBRARE ECO-PEISAGISTICA PRIN UTILIZAREA ECOSISTEMELOR NATURALE

INTEGRARE A PEISAJULUI AGRICOL IN PEISAJUL URBAN AL ORASULUI

VIZIUNEA de dezvoltare privind sistemul spatiilor plantate din mun. Braila

Viziunea strategica privind sistemul spatiilor plantate din mun. Braila: o retea intregita cantitativ, functionala si de inalta calitate estetica compusa din spatii plantate si ambientate peisagistic, de diferite tipuri si marimi, corelata unui sistem pietonal deservind o gama cat mai cuprinzatoare de functiuni, intre care primeaza cele culturale, comerciale si de agrement.

Sistemul plantat al Brailei se sprijina pe “pilonul” falezei ca element-simbol si marca a orasului, are o inima istorica vie - zona centrala, “aripi” verzi in zonele limitrofe si “plamani interiori” in cartierele rezidentiale. Sistemul plantat al Brailei este un element vital al organismului urban din care face parte.

II.6. Obiective si directii de actiune

Obiective principale:

1. Cresterea calitatii spatiilor plantate existente
2. Cresterea conectivitatii sistemului spatiilor plantate- intregirea si completarea lui cu elemente de legatura
3. Cresterea gradului de coerenta intre spatiile plantate si modurile “usoare” de circulatie in oras (circulatia pietonala, biciclete si transport in comun)
4. Cresterea gradului de coerenta intre spatiile plantate si functiunile complementare - agrement, cultura, sport, turism
5. Cresterea accesibilitatii publice a spatiilor plantate si a incidentei lor asupra vietii sociale in cartierele de locuinte colective

Directii de actiune:

- utilizarea si valorificarea tuturor rezervelor de teren pentru intregirea si imbunatatirea sistemului spatiilor plantate
- cresterea gradului de utilare si dotare a spatiilor plantate
- abordarea unor amenajari peisagere care sa urmareasca posibilitatea apropierii dintre om si spatiul plantat
- integrarea terenurilor agricole si a padurilor din proximitate in sistemul plantat intraurban avand functii mixte - productiva- educativa- de recreere-de cercetare

Prioritati:

- realizarea cadastrului spatiilor verzi
- un plan de gestiune a spatiilor verzi urbane
- prescriptii specifice pentru spatiile verzi urbane in functie de tipul lor
- asigurarea a min.20% de spatiu plantat la orice interventie de construire pe orice tip de teren din intravilan
- un plan de gestiune a spatiilor agricole

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

CAPITOLUL III - PEISAJUL URBAN AL BRAILEI

III.1. Definitie, consideratii generale

Consideram acceptata in cuprinsul prezentei lucrari definitia largita a termenului de „peisaj urban”, insumand o viziune complexa si integratoare a doua dimensiuni fundamentale care guverneaza un oras: natura si cultura. Multitudinea de conotatii in diverse domenii ale termenului „peisaj” atesta faptul ca acesta presupune existenta omului ca subiect ce traieste si valorizeaza un teritoriu. Astfel, putem afirma ca *nici un peisaj nu exista prin sine însusi*, componentele culturale si psiho-sociale fiind continute in insusi conceptul de peisaj. Peisajul este un construct cultural al omului, exprimand si reprezentand experienta confruntarii, infruntarii sau comuniunii dintre om si natura. Mai mult, dupa cum spunea Augustin Berque, *„cel mai simplu si cel mai banal dintre peisaje este totodata fapt social, natural, subiectiv si obiectiv, productie materiala si culturala, reala si simbolica”*.

Insa relatia de echilibru si convergenta dintre natura si cultura, mai ales in mediul urban, este una precara si care necesita o monitorizare atenta.

A veghea asupra peisajului urban inseamna nu doar a ingriji de spatiile plantate, ci a intelege orasului insusi ca peisaj care este viu, se transforma odata cu oamenii si are nevoie de o atentie speciala. A gandi orasul ca peisaj inseamna deopotriiva a re-face orasul ca lume prin relatii de continuitate, dar si de antiteza cu trecutul, pentru a regasi coerenta pierduta dintre urban si non-urban. «Interventia peisagistilor poate contribui la o mai buna organizare spatiala si vizuala, prin introducerea unor discontinuitati libere in spatiul construit », mai ales acolo unde urbanul construit tinde a se generaliza, intr-o omogenitate rurbana care ajunge a dizolva identitatile si caracterul locurilor.

“Peisajul este o parte importantă a calității vieții pentru oamenii de pretutindeni: în areale urbane sau rurale, în areale degradate sau în cele care se prezintă într-o stare perfectă, în spații recunoscute ca fiind de o frumusețe deosebită, precum și în cele obișnuite. (...) Peisajul desemnează o parte de teritoriu perceput ca atare de către populație, al cărui caracter este rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani”.

Conventia Europeana a Peisajului, initiata de Consiliul Europei în octombrie 2000 si adoptata si de Romania prin Legea 451/2002 recomanda guvernelor de pe întreg cuprinsul Europei sa gestioneze atent toate peisajele continentului, sa le îngrijeasca prin procese de identificare, evaluare, protectie, management si dezvoltare durabila. Conventia se refera la toate peisajele, nu doar la cele de o calitate speciala, fiecare peisaj fiind esential pentru toti cei ce traiesc si lucreaza în cadrul lui.

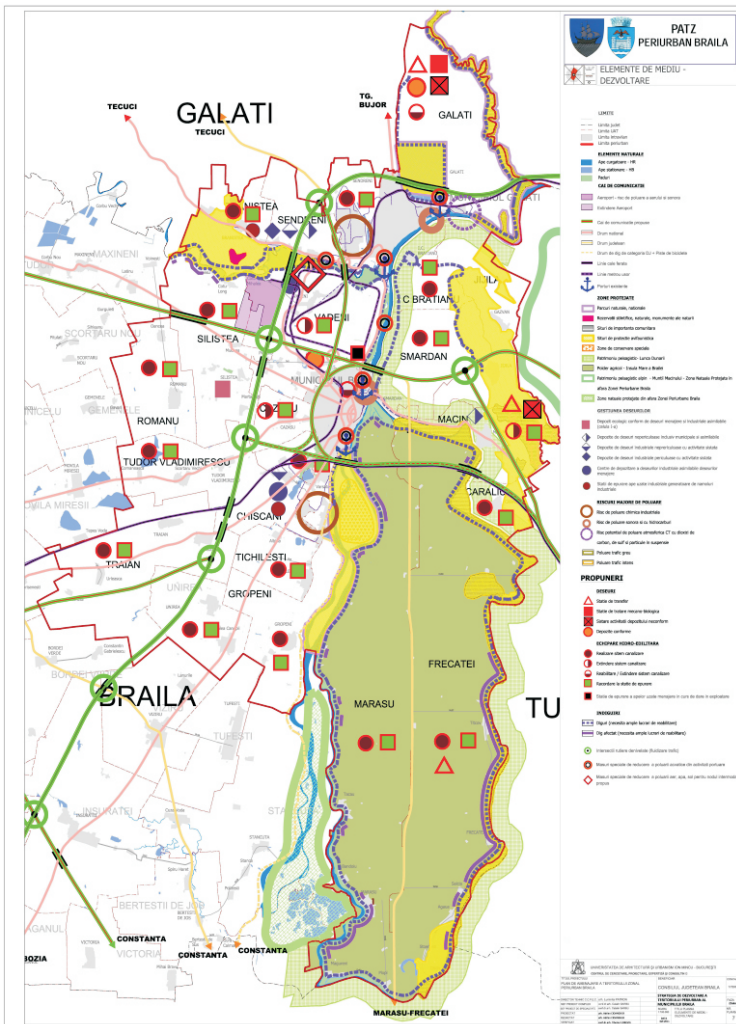
Peisajul urban este insasi oglinda modului in care orasul este administrat.

III.2. Incadrarea subiectului in problematica studiata la nivel suprateritorial

- Problematika peisajului urban a fost abordata și în studiile referitoare la supra-contextul teritorial al Brailei - în cadrul Planului de Amenajare Teritorială al Zonei Periurbane (PATZP) a Mun. Braila. În aceste sens sunt precizate ca necesare următoarele măsuri:
 - o revizuirii ale unor documentații de amenajarea teritoriului și de urbanism cu tratarea adecvată a aspectelor privind peisajele naturale și culturale (în spiritul Convenției Europene a Peisajului și a bunelor practici europene) și adecvarea reglementărilor cuprinse de acestea;
 - o inițierea de activități de cunoaștere pentru copii și tineri a celor mai semnificative valori de patrimoniu natural și construit și de dialog pe tema percepției directe a peisajului;
 - o reconfigurarea peisajelor specifice zonelor adiacente malurilor Dunării, ale Siretului, ale lacurilor și bălților pentru redarea lor într-o formă re-personalizată comunităților, respectiv pentru o valorificare prin activități de turism sau economice adaptate.;
 - o crearea de „punți fizice” teritoriale între localități care să asigure o utilizare durabilă a terenurilor, o accesibilitate corectă și controlată și o integrare spațială „la scară”.

Conservarea și valorificarea peisajului complex în scopul creării unei mărci identitare a Brailei a reprezentat un obiectiv general rezultat din faza diagnosticării, punând accent pe:

- Analizarea la nivelul activităților de amenajare a teritoriului și localităților a caracteristicilor peisajului și reflectarea lor într-o **concepție coerentă de dezvoltare** (determinarea unităților de peisaj ca suport al reglementărilor urbanistice în intra- și extravilan);
- Întărirea prin toate mijloacele a **politicilor de susținere a ariilor protejate naturale și construite**;
- Conservarea și îmbunătățirea condițiilor de **productivitate și protecție ambientală a ecosistemelor agrare** care prezintă un grad ridicat de consum al resurselor neregenerabile;
- **Reechilibrări hidro-geologice** (municipiul Brăila, faleza Dunării la Galați, Lacul Sărat și zonele adiacente Dunării);
- **Îmbunătățirea ambiantului urban al municipiilor Brăila și Galați din punct de vedere microclimatic**, al ofertei cantitative și, mai ales calitative a spațiilor libere și verzi, îndeosebi al celor legate spațial de Dunăre;
- **Recuperarea calității semiologice a peisajului**;
- **Reaproprierea culturală a valorilor peisajului și dezvoltarea identității teritoriale**, omologată progresiv în funcție de evoluțiile sociale, economice și culturale contemporane;
- **Îmbunătățirea calitativă a ofertei de turism ca activitate valorificatoare a peisajului**, cu valențe economice și sociale însemnate.

III.3. Analize calitative orientate pe diferite categorii de peisaj urban

Investigarea asupra peisajului urban al Brailei privit in intergralitatea sa, a relevat cateva tipuri de peisaj urban, legate de componentele esentiale ale ambiantei si scenografiei peisagere a orasului.

Peisajul urban al Brailei este un peisaj complex, generat de prezentele sale materiale (cladiri, spatii construite, plantatii, evenimente) dar si de prezentele sale imateriale (obiceiuri, istorii locale, mentalitati, etc.).

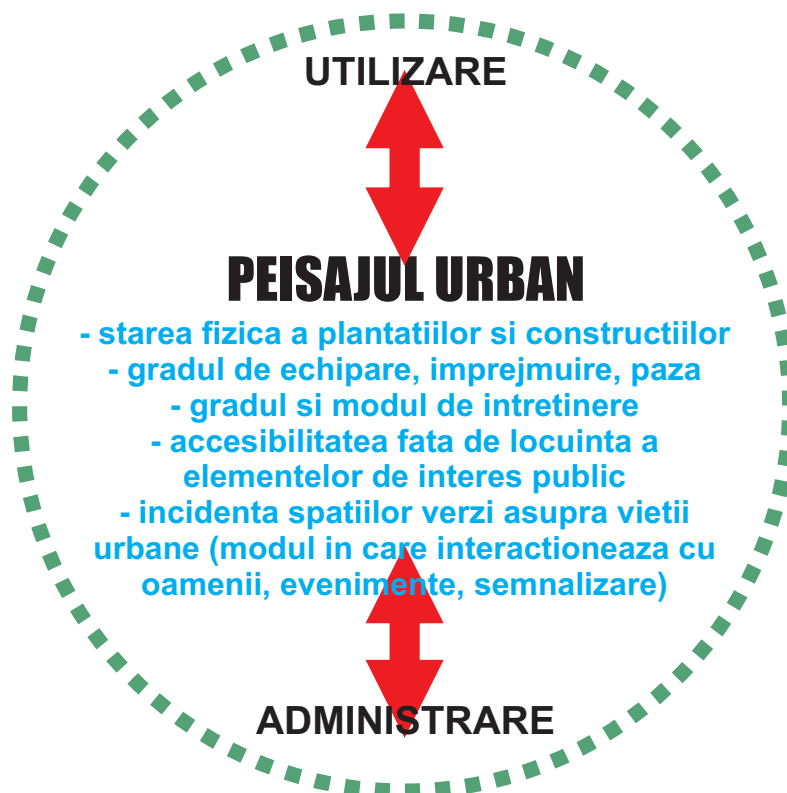
Principalele tipuri ale peisajului urban identificate in Braila sunt:

- a. Peisajul spatiilor plantate amenajate
- b. Peisajul construit aferent centrului istoric
- c. Peisajul cartierelor rezidentiale
- d. Peisajul periferiilor urbane
- e. Peisajul urban aferent falezii Dunarii

Principalele criterii luate in calcul in analiza peisajului urban sunt:

- starea fizica a locurilor- cladiri, plantatii, amenajari
- gradul de echipare si dotare, iluminat
- gradul si modul de intretinere
- accesibilitatea fata de locuinte a spatiilor de interes public
- accesibilitatea in raport cu mijloacele de transport incomun si biciclete
- incidenta asupra vietii urbane
- atractivitatea zi/noapte
- modul de perceptie a peisajului- direct/ indirect; pietonal/auto/mixt, cotidian/ocasional

Sintetic, modul de interactiune a acestor criterii pentru definirea calitatii peisajului urban este reprezentat in schema alaturata:

III.3.1. Peisajul spatiilor plantate amenajate

Din analizele realizate la Capitolul III asupra spatiilor verzi urbane, a rezultat faptul ca Braila este un oras bine inzestrat cu spatiu plantat, avand elemente particularizante valoroase, compunand un peisaj urban care, desi disjunct in anumite puncte si cu disfunctionalitati care au fost semnalate, este, totusi, unul reprezentativ, facand din Braila un oras agreabil, cu o ambianta urbana bine definita.

Peisajul spatiilor plantate amenajate se refera insa nu doar la starea, configurarea si gradul de echipare al spatiilor plantate in sine, ci si la modul de utilizare a acestor spatii de catre oameni, in speta de catre locuitorii insisi si de catre vizitatori. Acest mod de utilizare este unul precar, pe de o parte insemnand lipsa unei educatii in folosirea spatiului plantat, pe de alta parte, insemnand chiar raspunsul oamenilor la modul in care ele sunt administrate.

Strada Galati

Bulevardul Independentei

Strada Garii

Bulevardul Alexandru Ioan Cuza

Strada Galati

Imagine vizuala precara

Plantatii de aliniament incomplete

Strada Garii

Bulevardul Independentei

Vegetatie necontrolata si neingrijita

Bulevardul Alexandru Ioan Cuza

Vegetatie neingrijita

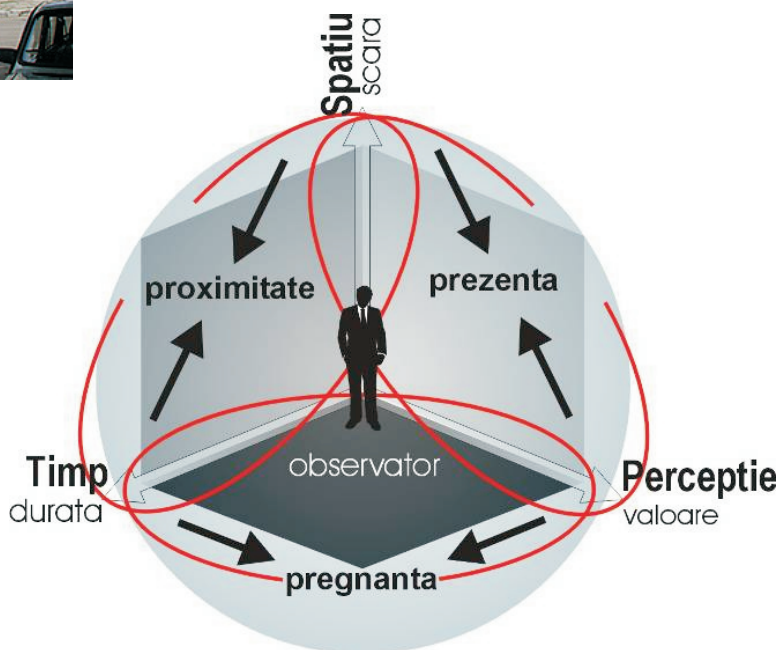
Lipsa unor amenajari ale spatiului public

Fond construit in stare rea
Mobilier precar

Peisajul spatiilor plantate este o componenta esentiala a ambiantei urbane.

Ambianta urbana este o interactiune intre SPATIU, TIMP si PERCEPTIA OBSERVATORULUI.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

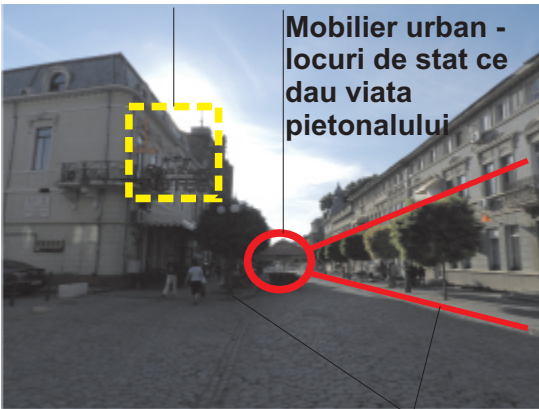
PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

III.3.2. Peisajul urban al centrului istoric

Reclame inestetice ce îngreunează imaginea pietonalului

Mobilier urban - locuri de stat ce dau viata pietonalului

Plantatii de aliniament (salcami) ce accentueaza directia pietonalului

Elemente de protectie pentru arbori

Cablurile de electricitate confera spatiului o imagine inestetica

Lipsa unor plantatii de aliniament
Circulatii pietonale îngreunate de parcarile neregulate
Lipsa unor piste pentru biciclisti

Circulatii pietonale ocupate de masini
Lipsa plantatiilor de aliniament sau a altui tip de vegetatie

PEISAJUL ZONEI CENTRALE A BRAILEI este un peisaj urban istoric constituit rezultat din sedimentarea istorică a valorilor și caracteristicilor naturale, incluzând un context urban mai larg, care cuprinde și vecinătatea sa geografică. “Acest context mai larg include topografia, geomorfologia, hidrologia și caracteristicile naturale ale așezării; mediul construit al acesteia, atât cel istoric, cât și cel contemporan; infrastructura subterană și supraterană, spațiile deschise și grădinile, modelele de folosință a terenului și organizarea spațială, relațiile perceptuale și vizuale, precum și alte elemente ale structurii urbane. De asemenea, cuprinde practici și valori sociale și culturale, procese economice și dimensiunile intangibile ale patrimoniului, în corelație cu diversitatea și identitatea”. *Recomandari UNESCO privind peisajul istoric urban (noiembrie 2011)*

III.3.3. Peisajul cartierelor rezidentiale

Evaluarea peisajului zonelor rezidentiale a relevat urmatoarele aspecte:

- cele doua tipuri de locuire existente - colectiva in blocuri sau individuala pe parcele, genereaza doua tipuri complet diferite de peisaj urban
- ambianta cartierelor cu blocuri rezida in structura, animatia si atractivitatea spatiului interstitial, "dintre blocuri", a maidanelor sau a spatiilor comerciale de la parterele blocurilor
- ambianta cartierelor de locuinte pe parcela se sprijina pe imaginea si echiparea strazii si a fronturilor sale
- se remarca in Braila co-existenta spatiilor introvertite si a celor extrovertite, alaturarea fara intermediere (gard in gard) a colectivului si a individualului (privatului) excesiv.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

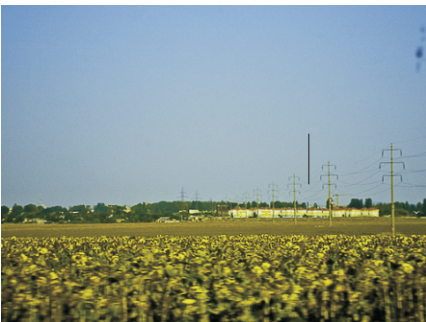
PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

III.3.4. Peisajul periferiilor urbane

“În mulțimea numeroaselor polarități care se regăsesc în gândirea întregului fenomen urban, periferia este așezată mereu la mijloc, justificând și chiar validând ambiguitățile epocii: sat/oraș, plin/gol, peisaj natural/peisaj antropizat, resursă/deșeu - zonă interstițială prin excelență, spațiu intermediar, structură de mediere, interfață. De cele mai multe ori, însă, periferia urbană a fost înțeleasă greșit, în mod simplificat, printr-o gândire în alb și negru, mereu în opoziție față de centru, sau a fost încărcată de “păcate” care nu îi aparțin. Spațiile periferice sunt lecturate în grabă și într-un mod peiorativ, peisajele periferiei sunt criticate înainte de a fi deslușite, iar aceasta nu face decât să oculteze posibilele semnificații ale periferiei urbane raportate la noile evoluții ale orașului”. (A. Stan - Peisajul periferiilor urbane: revitalizarea peisajera a zonelor periferice, Ed. UAUIM, 2009)

In primul rand Braila are doua margini:
una de uscat si una de apa.

Marginea de apa este o limita a orasului si in acelas timp a inimii lui - membrana a centrului istoric, a nucleului intregii sale structuri.

Marginea de apa a Brailei era odinioara locul cel mai important, comerțul pe Dunare fiind insesi conditia de existenta a locuitorilor lui. Marginea de apa a Brailei azi este un peisaj calm, cu un orizont amplu, dar fara entuziasm, apatic....

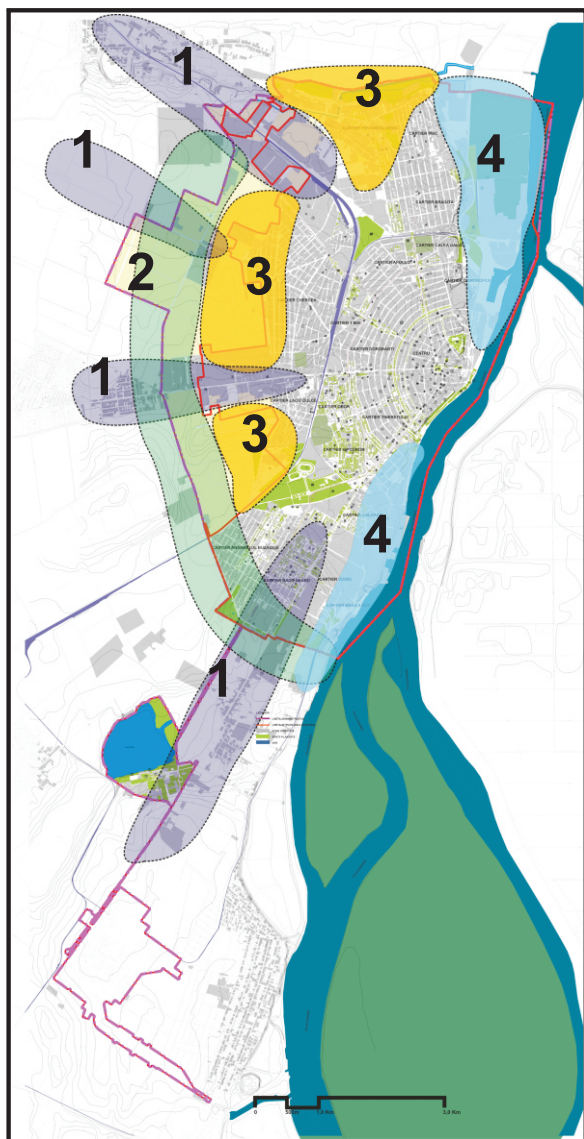
Marginea de uscat coincide in cea mai mare parte cu soseua de centura si cu teritoriile agricole, ex- agricole, cele care au intrat in intravilan fara a avea calitatile necesare pentru aceasta apartenenta. Aceasta margine-suprafata este brazdata de fermoarele penetratiilor rutiere in oras si se arcuieste dupa forma centurii.

Orasul, crescut organic, in semicercuri multiplicat de 3-4 ori de la punctul de inceput - cetatea- gasesete in centura ultima sa frontiera. Daca si aceasta va fi depasita, Braila pare ca se va dezintegra...

Centura Brailei este un loc si ar trebui sa dea nastere unui peisaj care sa verifice noile valori urbane, prin dialog cu cele traditionale.

Periferiile Brailei sunt locuri provocatoare: asezate fata in fata cu Orasul - compact, unitar, relativ-omogen, continuu si contiguu in majoritatea entitatilor sale componente - ele isi dezvaluie o personalitate inca in clara, inca ne-formata, nelinistita, introvertita, precum cea a unui adolescent. Peisajul acestor locuri are placerea secretului: locuri camuflate, locuri reziduale - peisaje care isi asteapta configurarea.

Periferiile Brailei se constituie intr-un caz particular nu doar datorita formei semicirculare a orasului si structurii radiale a tramei stradale majore, ci si datorita relatiilor din teritoriul periurban, dominate, pe de o parte, de colaborarea stransa cu Galati si pe de alta parte, de subordonarea economica a unui intins teritoriu judetean.

Morfologic, periferiile Brailei se pot aseza pe 3 tipologii distincte, generand 3 tipuri de peisaje urbane periferice corespondente:

TIP 1 - zone periferice aferente principalelor penetratii rutiere in oras - "intrari" - peisaje coridor, mono-orientate, cel mai adesea "imprintate" comercial

TIP 2 - zone periferice tip "coroana", generate de prezenta soselei de centura si de forma semicirculara a orasului- peisaje secventiale, contact natural-antropizat

TIP 3 - zone periferice "buzunar" aferente teritoriilor interstițiale sau/si de legatura intre sos. de centura si tesutul urban constituit al orasului- peisaje- enclave, camuflate, insularitati, dorinta de apartenenta la oras

TIP 4 - zonele periferice ale falezei (port, industrie)- peisaje de front la apa, peisaje - catarg

Functional, avem de a face cu un amalgam de functiuni, intre care se pot remarca o serie de tipuri cu mai mare sau mai mica amploare in cadrul zonelor amintite mai sus:

- a. functiuni predominant rezidentiale
- b. functiuni predominant industriale si depozitare
- c. functiuni predominant agricole
- d. functiuni predominant tertiare (comert, servicii)

„În mulțimea numeroaselor polarități care se regăsesc în gândirea întregului fenomen urban, periferia este așezată mereu la mijloc, justificând și chiar validând ambiguitățile: sat/oraș, plin/gol, peisaj natural/peisaj antropizat, resursă/deșeu - zonă interstițială prin excelență, spațiu intermediar, structură de mediere, interfață. De cele mai multe ori, însă, periferia urbană a fost înțeleasă greșit, în mod simplificat, printr-o gândire în alb și negru, mereu în opoziție față de centru, sau a fost încărcată de "păcate" care nu îi aparțin. Spațiile periferice sunt lecturate în grabă și într-un mod peiorativ, peisajele periferiei sunt criticate înainte de a fi deslușite, iar aceasta nu face decât să oculteze posibilele semnificații ale periferiei urbane raportate la noile evoluții ale orașului”.

(A. Stan - Peisajul periferiilor urbane: revitalizarea peisajera a zonelor periferice, Ed. UAUIM, 2009)

Peisajul periferiilor rezidentiale

Mobilier stradal precar

Degradarea imaginii vizuale a orasului prin cabluri suspendate, stalpi de electricitate.

Spatiu neingrijit; denota dezordine si degradare urbana

Lipsa amenajarilor pentru pietoni si biciclisti (circulatii pietonale, piste de biciclisti, spatii publice)

Ocuparea abuziva prin parcare a masinilor a circulatiei pietonale

- Vegetatie necontrolata/neingrijita
- Lipsa unor plantatii de aliniament

Localizare panorama: intrare in Braila dinspre Vidin

Limita vestica a orasului - front compact - locuinte (densitate mare) in contrast cu zona libera - terenuri agricole abandonate

PROIECTANT GENERAL

PROIECTANT DE SPECIALITATE

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

URBIS'90 @ 2011

Peisajul periferiilor comerciale

Imagine anonima a spatiilor comerciale, de-personalizare a locurilor, stergerea memoriei, ambianta consumista, peisaj mercantilizat

1. Dedeman

2. Kaufland

3. Selgros

4. Metro

5. Pic

6. European Retail Park I

PROIECTANT GENERAL

PROIECTANT DE SPECIALITATE

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

URBIS'90 @ 2011

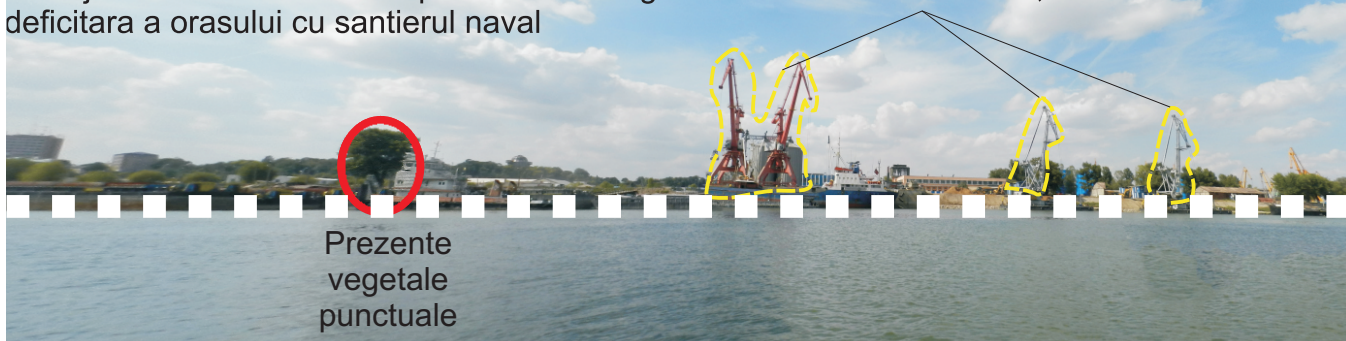
Peisajul periferiilor industriale

Zonele industriale din nordul și sudul falezii Brăilei oferă actualmente o apariție dezorganizată, aflate fie într-un declin dezolant și distructiv, fie marcate de inconsistență. Fluviul Dunărea, importantă cale navală europeană curge indiferent, făcându-și, mai degrabă, doar datoria de graniță, decât de prezență naturală dinamică și dinamizatoare a unor funcțiuni specifice care au conferit în timp orașului, vocație, tradiție și „viață”. (extras din Studiul de Fundamentare privind zonele industriale aferente falezii, URBAN-INCDERC, 2011)

Peisaj industrial - macarale - prezente neintegrate orașului realizându-se, astfel o relație deficitară a orașului cu șantierul naval

Prezente vegetale punctuale

Plantatii de aliniament incomplete

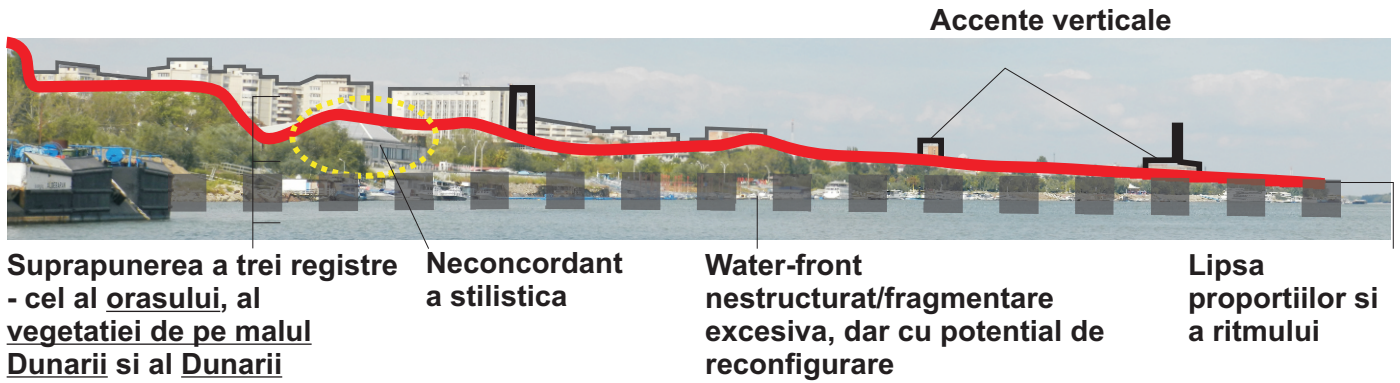

Registre peisagere variate - suprapunere mineral/vegetal

Vegetatie spontana necontrolata

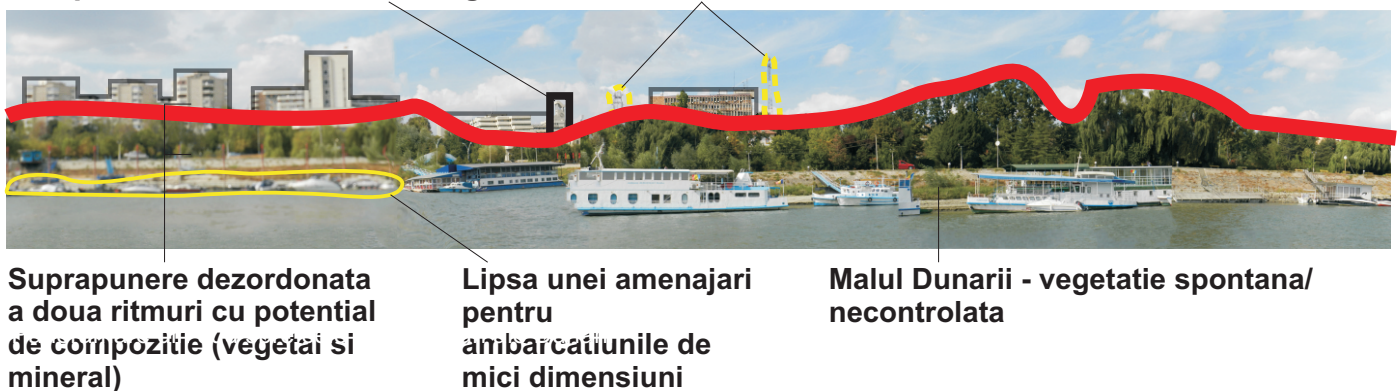
III.3.5. Peisajul urban aferent falezii Dunarii

Faleza este elementul emblematic al peisajului Brailei, asezandu-se sub semnul dialogului **NATURAL - ANTROPIZAT**.

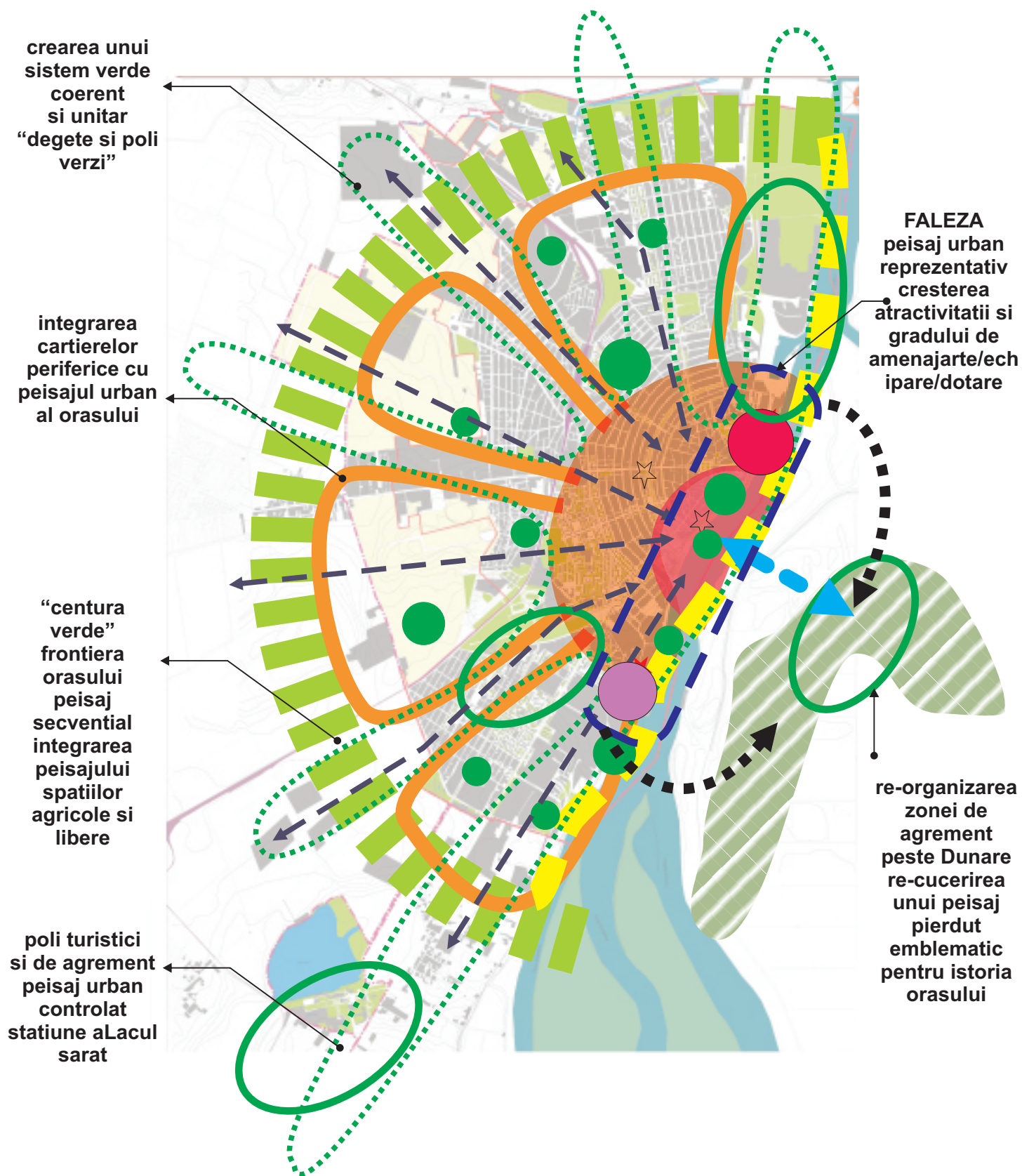

Elemente cu potential nepuse in valoare - turn Primarie/ necorelare intre cele doua registre compositionale - mineral si vegetal

Alterare a imaginii vizuale prin elemente

III.4. PEISAJUL URBAN AL BRAILEI- SINTEZA SI DIRECTII DE INTERVENTIE

crearea unui sistem verde coerent si unitar "degete si poli verzi"

integrarea cartierelor periferice cu peisajul urban al orasului

"centura verde" frontiera orasului peisaj secvential integrarea peisajului spatiilor agricole si libere

poli turistici si de agrement peisaj urban controlat statiune aLacul sarat

FALEZA peisaj urban reprezentativ cresterea atractivitatii si gradului de amenajate/echipare/dotare

re-organizarea zonei de agrement peste Dunare re-cucerirea unui peisaj pierdut emblematic pentru istoria orasului

CAPITOLUL IV - BRAILA, DUNAREA SI MALUL DREPT

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

IV.1. Context teritorial.

Pozitie strategica a zonei studiate, la limita nord a Insulei Mari a Brailei, pe cursul inferior al Dunarii.

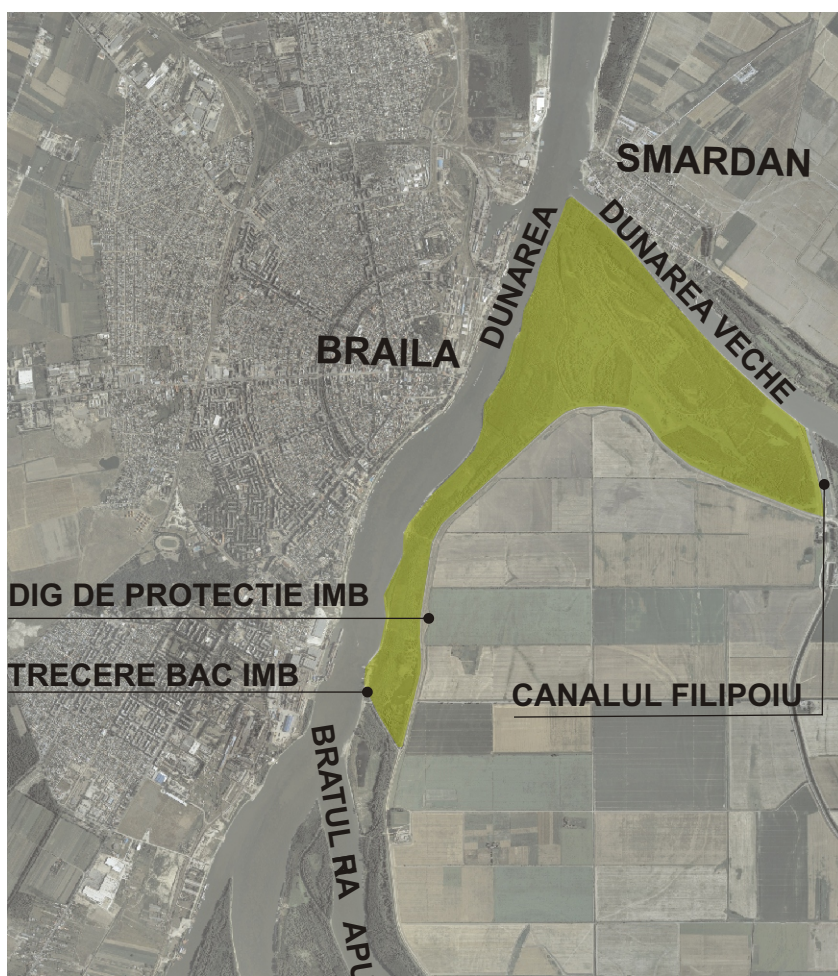
Localizare

Zona studiată este situată pe malul drept al Dunării și ocupă un areal dispus pe cca 18 km lungime pe cursul inferior al Dunării, între km 173+800 în amonte și km 161 în aval, respectiv de la confluența Dunării cu bratul Harapu până la confluența cu bratul Dunarea Veche și până la canalul Filipoiu, între albia minoră a Dunării spre vest și digul de protecție al IMB spre est.

Zona este supusă periodic regimului de inundații libere ajungând până la cota maximă de inundație, adică la nivelul digului ce protejează Insula Mare a Brailei (limita estică). Pe teritoriul studiat nu sunt și nu au fost așezări umane permanente.

Latimea zonei are dimensiuni cuprinse între 300 și 750 m și asigură prin vegetație protecția la eroziune a digului de incintă a IMB.

Este o zonă umedă, care conservă pe o suprafață de cca 600 ha ultimele complexe de ecosisteme acvatică, terestre și mixte în regim liber de inundație ce au mai rămas chiar și în urma îndiguirii bălților Brailei și Ialomitei.

Malul drept, vizavi al orasului.

Orasul Braila se deschide, ca pozitie si dezvoltare urbanistica, in evantai catre Dunare, avand drept scena si decor „malul celalalt”, portiunea de mal din Insula Mare ce corespunde deschiderii la Dunare a orasului si Muntii Macinului drept orizont.

Ca oras port, Braila, are privilegiul de a putea oferi perspective inedite si de a fi perceptut din ipostaze diverse. Din Braila, se vede desenul linear al prim planului vegetatiei de pe malul celalalt si muntii la orizont. Dinspre insula, se etaleaza silueta orasului in ansamblul sau, iar de pe Dunare, peisajul urbei in paralel cu cel al malului drept se desfasoara ca un film, in viteza motorului vreunei ambarcatiuni sau la relanti, in viteza barcilor cu rame.

De asemeni relieful sau cu faleza ofera posibilitatea de a avea asupra Dunarii si a malului celalalt o privire graduala pe inaltime, de la firul apei, de pe faleza si din cele mai inalte cladiri ale urbei.

Perspective diferite dinspre oras spre Insula Mare, datorate malului cu faleza al Dunarii la Braila.

◀ Vedere de la mal

◀ Vedere de pe faleza

◀ Vedere de pe hotelul Traian, una dintre cele mai inalte constructii ale orasului

IV.2. Evolutia istorica a relatiei dintre cele doua maluri.

“Geneza si evolutia asezarii rurale si apoi urbane a Brailei, databila la cumpana veacurilor XIII-XIV, se datoreaza in chip esential malului drept al Dunarii, cu alte cuvinte Baltii Brailei.

Pozitia inalta a orasului (asezarii), la cota intre 26 pana la 30 de metri, a creat un avantaj esential natural, in cazul a nenumarate revarsari ale fluviului.

Pe de alta parte, malul drept ce cuprindea doua elemente - Ostrovul sau Insula Pastramagiilor si Balta Brailei - au format rezervorul de bogatii naturale ce au sustinut viata orasenilor. Mai mult decat atat, bogatia fara seaman in peste si vanat au creat brailenilor conditii exceptionale din veacul al XIV-lea si pana tarziu In veacul al XIX-lea, atat In timpul stapanirii Brailei de catre Tara Romaneasca (circa 1300 - 1538), in timpul stapanirii otomane (1538-1828), precum si dupa revenirea Brailei la Tara Romaneasca (1829 pana in zilele noastre).

Un rastimp destul de indelungat, pana spre jumatarea veacului al XX-lea, vis-a-vis-ul Brailei nu a fost tulburat de om, decat in directia exploatarii mai mult sau mai putin sistematice, a bogatiilor baltii.

Aparitia digului de la sfarsitul anilor '60 ai secolului trecut, al XX-lea, aparitia asa numitei Insule Mari a Brailei, au schimbat in chip radical raporturile dintre stanga si dreapta Dunarii in fata Brailei.

Intre timp, din a doua jumatare a secolului al XIX-lea, Ostrovul sau Insula Pastramagiilor s-a unit cu malul drept al Baltii Brailei, disparand astfel un element specific multor porturi dunarene (vezi cazul orasului Giurgiu, unde cetatea din Ostrov, prin colmatarea bratului dintre acesta si malul orasului, se afla astazi chiar pe malul orasului Giurgiu).”

Prof. univ. dr. Ionel CANDEA, Directorul Muzeului de Istorie al Brailei

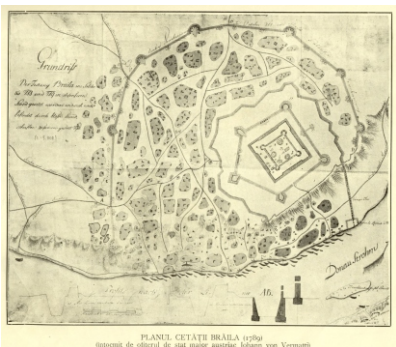
Detaliu harta, 1930 - Balta Brailei inainte de indiguire

Orasul Braila la 1826
Litografie din albumul I.Alt. Litho. V. Saar

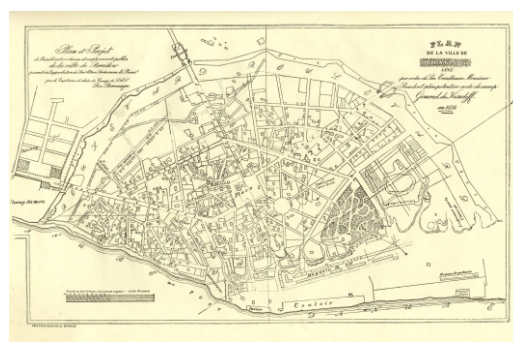
Slepuri in port, 1930

1789

1858

1834

In planurile orasului, de-a lungul timpului, nu apare reprezentat aproape niciodata, malul drept al Dunarii.

Izvoarele istorice nu dau foarte multe informatii despre malul drept al Dunarii dar este cert ca orasul avea o activitate continua si mult mai intensa in aceasta zona, decat azi, desi era supusa pericolului inundarii. In acest areal, pana la indiguire au functionat cu caracter sezonier amenajari pentru petrecera timpului liber, agrement, drumetii, mult apreciate de locuitorii orasului, turisti, cercetatori si chiar de catre personalitatile vremii. Familia regala petrecea anual o vacanta in sezonul estival in Balta Brailei, pe canalul Filipoiu.

Se cunosc descrieri ale Insulei Macelarilor, Pastramagiilor legate de activitati specifice portului, prepararea cervisului (carne de vita si oaie conservata in burdufuri), uscarea pestelui, etc.

In dreptul Capitaniei Portului a functionat pana in 1990, Plaja Brailei, la 300m in aval se afla Popasul Corotisaca - care oferea servicii de restaurant si cazare in casute - deservit de un vaporas pentru traversarea publicului. Canalul Corotisca cu amenajari piscicole in regim de exploatare traditionala, cu stavilar asigura o forma de continuare a traditiilor pescaresti comerciale fiind gestionate de institutii locale de renume, "Pescariile statului" care aveau cladiri reprezentative in port. In timp, din lipsa fondurilor si a preocuparii administratiei locale, aceste dotari s-au degradat si au disparut in intregime.

Plaja Brailei

Canalul Filipoiu

Popasul Corotisaca

Se pot vedea inca in perioadele secetoase urme ale locuirii si ale unor activitati legate de port: ceramica turceasca, pavaje, fundatii pe care Dunarea in aproape doua secole nu le-a sters inca in intregime. Amenajarile de agrement si vizitare a Baltii Brailei ce au existat pana la realizarea indiguirii din 1965 dar si ulterior, nu au fost intretinute, conservate, si au disparut: Plaja Brailei, popasul Corotisca, Stavilarul de regularizare a apelor din Balta Veriga si Ochiul Boului, Plaja Tineretului, aproape de confluenta cu Dunarea Veche.

Urme ale activitatii umane pe malul drept

IV.3. Cadrul natural.

Mediul biotic

Biodiversitatea in zona studiata atinge valori importante fiind asemanatoare cu cea a zonelor deltaice. Desi pentru acest areal in sine nu sunt elaborate si publicate studii similare celor pentru Balta Mica a Brailei se poate face o descriere a zonei prin analogie.

Administratia parcului Balta Mica a Brailei a identificat si inregistrat in baza sa de date 847 de specii. Dintre acestea 72 sunt inscise in listele speciale de conservare ale directivelor europene iar alte 244 sunt protejate conform altor legi europene si romane.

Majoritatea acestor specii au conditii de existenta in zona studiata si pot fi observate cu usurinta de specialisti pe tot timpul anului.

Flora si comunitatile de plante

Nu exista foarte multe studii nici despre vegetatia din zona. Pana in prezent s-au putut identifica specii de plante superioare (cormofite) din care ponderea cea mai mare o au plantele terestre, fiind prezente specii lemnoase, plante ierboase si plantele superioare acvatice.

Dintre plantele inferioare, cel mai bine reprezentate sunt algele, organisme specifice zonelor umede. De asemenea, tot dintre plantele inferioare, pe teritoriul studiat se intalnesc diverse specii de ciuperci.

Vegetatia lemnoasa

Padurea in aceasta zona umeda este prezenta pe aproape toata suprafata, combinata cu arboretele devenind impreuna principala componenta biosistemica. Acest sistem asigura un permanent schimb de materie anorganica, materie organica, energie si de informatie genetica intre sol si atmosfera apropiata, de care beneficiaza toate verigile biosistemului.

Patura erbacee

Dintre speciile de plante superioare ierboase, incadrate sistematic in 30 de genuri, cel mai bine reprezentate sunt *Poales*, *Malvales*, *Caryophyllales*, *Apiales*, *Asterales*, *Cruciferales*, *Scrophulariales*.

Vegetatia acvatica

Plantele superioare acvatice prezente sunt in marea lor majoritate cele identificate in zonele luncii inundabile a Dunarii in general si apartin ordinelor: *Hydrocharitales*, *Nymphaeales*, *Najadales*, *Typhales*, *Myrtales*. Fiind vorba despre o zona umeda, fitocenozele baltilor sunt deosebit de bogate in plante acvatice inferioare, dintre care dominante sunt algele. Sunt intalnite alge verzi, albastre si alge silicioase.

Fauna

Avifauna

Dupa interventia omului prin indiguirea si desecarea Baltii Brailei, zona studiata si Balta Mica a Brailei au ramas singurele zone in regim liber de inundatie de pe cursul Dunarii, ceea ce face ca acest teritoriu sa reprezinte, dupa Delta Dunarii, cel mai important refugiu ornitologic din Romania de pe Dunare.

-pasari sedentare -59 de specii, reprezentand 29% din avifauna identificata

-pasari migratoare 146 de specii, reprezentand 71% din avifauna studiata

Fiecare dintre aceste grupe se imparte in mai multe subdiviziuni, rezultand urmatoarele subgrupe: accidentale 1%; sedentare 16%; partial migratoare 13%; oaspeti de vara 30%; oaspeti de vara in pasaj 24%; oaspeti de vara in deplasare de hranire 1%; oaspeti de iarna si/sau in pasaj 9%; pasaj 6%; specii in pasaj si/sau oaspeti; de iarna si/sau oaspeti de vara 0.5%.

Mamifere

Alternanta intre perioadele de inundatie si perioadele de seceta si-a pus amprenta si asupra reprezentativitatii mamiferelor, acestea avand o prezenta accidentala si aperiodica in functie de nivelul Dunarii. Pana in prezent au fost observate si identificate un numar de 11 specii de mamifere, incadrate sistematic in 4 ordine si 7 familii.

Amfibieni si reptile

Amfibienii si reptilele, se intalnesc atat in cadrul ecosistemelor terestre cat si acvatice, dar ca numar de specii sunt destul de slab reprezentati. Pana in prezent au fost identificate 3 specii de reptile si 8 specii de amfibieni 4 dintre acesta specii aflandu-se pe listele de protectie stricta atat in legislatia nationala cat si in cea europeana.

Ihtiofauna

Componenta faunei piscicole din areale similare cuprinde cca. 60 de specii de pesti, dintre care 12 specii se regasesc pe anexele directivelor europene, fiind specii strict protejate dintre care mentionam: *Alosa pontica* - scrumbie de Dunare, *Aspius aspius* - avat, *Cobitis taenia* - zvarluga, *Gobio kessleri* - petroc, *Zingel zingel* - pietrar, *Pelecus cultratus* - sabita, *Gymnocephalus baloni* - ghibort de rau, *Gymnocephalus schraetzer* - raspar.

Categorii de habitate

Dunarea
Lacuri permanente
Mlastini smarcuri
Padure
Pasuni inundabile
Constructii

a) Ecosistemele terestre

Se pot grupa in trei categorii: paduri, tufarisuri, pajisti.

Padurile : tipice de zavoii, alcatuite din esente moi, cum ar fi salcia, plopul alb si negru, ulmul, frasinul, gladita. Biotopul este alcatuit din relieful cel mai inalt, adica grindurile de mal, de prival si interioare, iar solul este de tip aluvionar. Biocenozele sunt destul de sarace, tocmai datorita regimului insular al acestui teritoriu, precum si datorita regimului de inundabilitate.

Tufarisurile : Sunt destul de slab reprezentate, facand parte din structura pajistilor sau izolate pe suprafete restranse in zona malurilor nisipoase. Se impart in doua tipuri de ecosisteme:

- tufarisuri interioare;
- tufarisuri de maluri nisipoase.

Pajistile: ocupa suprafete destul de mici, fiind caracteristice doua tipuri de ecosisteme

- pajisti de lunca;
- pajisti de stepa.

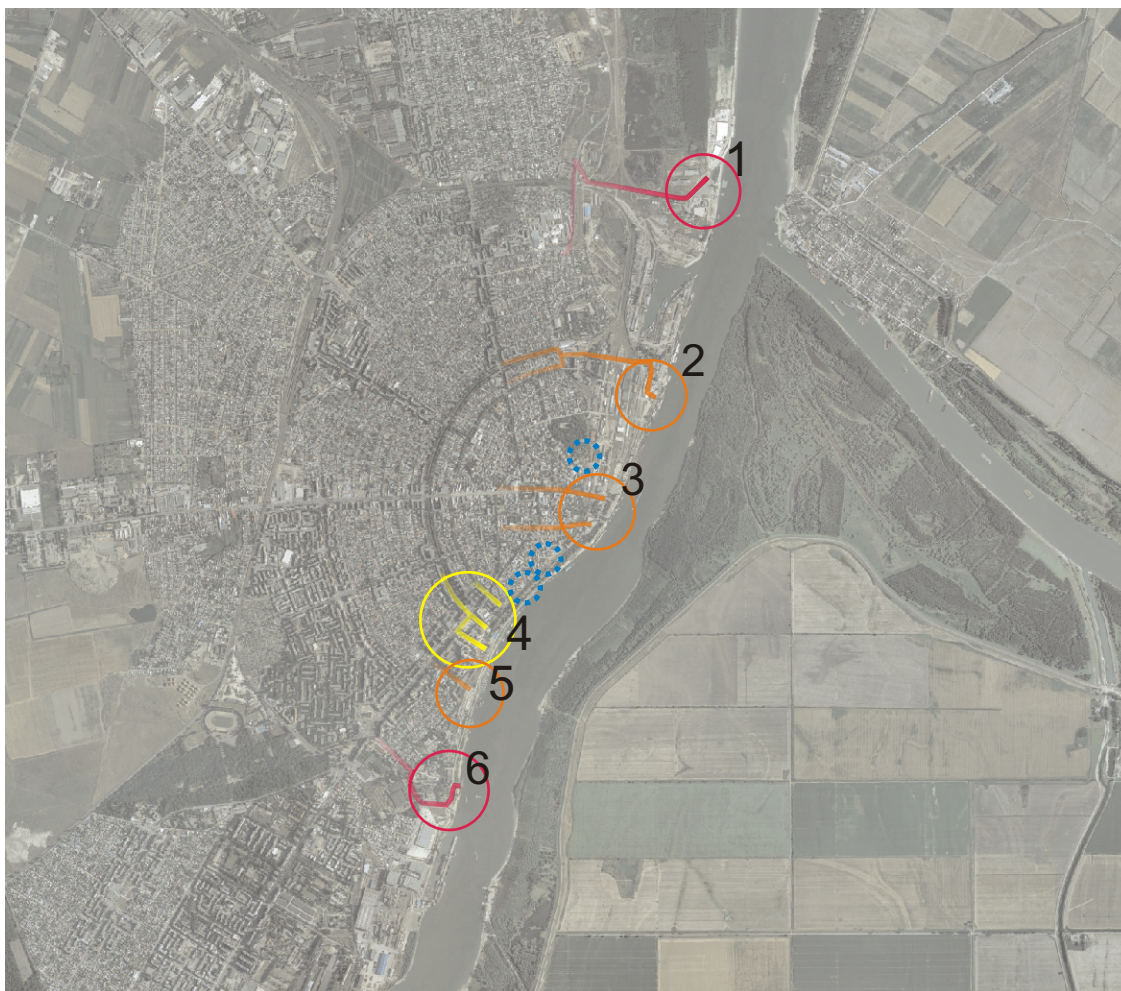
b) Ecosistemele acvatice

Asa cum am amintit mai sus, ecosistemele acvatice de pe teritoriul studiat sunt direct influentate de regimul hidrologic al Dunarii. Alimentarea cu apa a baltilor interioare se realizeaza prin intermediul inundatiilor sezoniere de primavara sau toamna. Dupa retragerea apelor, nivelul apei din balti poate scadea destul de mult, cu exceptia catorva balti care au nivel optim de supravietuire. Totusi, in anii foarte secetosii, chiar si aceste balti pot pierde toata apa, facandu-se trecerea de la ecosistemele acvatice la cele terestre specifice zonei de stepa. Ecosistemele acvatice se pot imparti in urmatoarele tipuri: balti, zone mlastinoase; privaluri (canale).

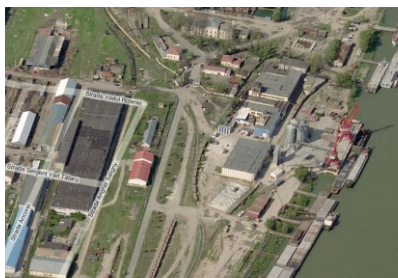
IV.4. Puncte de acces direct la Dunare din oras. Analiza pe tipuri si utilizare.

Din cer, Braila se vede curbata, plecand si revenind la Dunare. Unde istorice, propagate dinspre epi-centrul vechi al acestui oras curcubeu. Si pe aceasta amprenta caracteristica, s-a scris istoria acestui oras port de mare fama candva, ca un palimpsest de culturi si influente.

Pentru un oras atat de raportat Dunarii in intraga sa dezvoltare, Braila are totusi putine zone de acces direct la malul fluviului, si majoritatea acestora sunt punctuale si corespund in general arterelor de majora importanta in oras.

- Acces principal auto, dificil acces pietonal, puncte de trecere BAC
- Acces auto si pietonal
- Acces exclusiv pietonal
- Acces pietonal spre Dunare dinspre terasa orasului

Punct de acces in zona adiacenta portului, la capatul bulevardului Cuza, una dintre axele mjore de circulatie pietonala si auto ale orasului.

Punct de acces in zona Gara Fluviala, unde coboara din partea inalta a orasului doua artere emblematice pentru istoria orasului: Str. Imparatul Traian, ce face lagatura cu centrul vechi, si Str. Danubiului.

Acces la capatul strazii Grivita, artera secundara dar foarte importanta totusi pentru traficul auto. In imediata apropiere se afla portul cu ambarcatiuni de agrement si limita promenadei pietonale pe malul Dunarii.

Esplanada Dunarii, una dintre cele mai recente amenajari legate de accesele la Dunare, zona exclusiv pietonala, ce conecteaza centrul nou al orasului cu malul fluviului.

Faleza, sistematizata in trepte, dispune de 3 puncte de acces cu scara, de la nivelul cel mai inalt al falezii la promenada de la malul Dunarii. Aceste accese, ca de altfel intreaga zona de taluz ce delimiteaza faleza, necesita o mai buna intretinere.

Acces dinspre Gradina Mare, inspre fosta zona a docurilor. In aceasta zona, din cauza lipsei activitatilor si a amenajarii malului Dunarii, nu se mai accede in mod frecvent si se gaseste intr-o stare avansata de degradare.

IV.5. Conectivitate intre zonele de acces ale orasului la Dunare.

Accesul la Dunare dinspre oras se face de o maniera punctuala, parcurgerea longitudinala a malului practicandu-se pe o distanta destul de putin reprezentativa pentru deschiderea orasului la Dunare. Conectivitatea intre punctele de acces este una dintre solutiile ce ar putea oferi orasului intoarcerea catre Dunare, atat de necesara pentru valorificarea potentialului specific al orasului. Practica locuirii orasului, astazi se sprijina pe o inertie istorica si nu corespunde, de cele mai multe ori, necesitatilor si oportunitatilor actuale.

- ○ ○ Diferite tipuri de acces la Dunare
- Promenada pe faleza Dunarii
- Zone in care nu exista conexiune

IV.6. Puncte de trecere pe malul celalat. Conectivitate intre maluri.

In Braila exista doua puncte de trecere a Dunarii. Dintre acestea doar cel situat in sudul orasului asigura trecerea catre Insula Mare a Brailei, respectiv malul drept.

In afara de trecerile punctuale cu ambarcatiuni usoare, oferta de mijloace de transport pentru trecerea Dunarii, este extrem de scazuta, datorandu-se in buna parte lipsei de cerere, care la randul sau se datoreaza lipsei unor activitati ce ar sustine interesul utilizatorilor.

In ordinea importantei lor, principalele puncte de acces in zona sunt :

- Trecere bac "Stanca" acces current permanent catre IMB gestionat de SC T.C.E. Trei Brazi SA.
- Trecere bac dinspre municipiul Braila spre Tulcea cu travrsare neorganizata a bratului Macin - Dunarea Veche, spre IMB.

Acces neorganizat cu ambarcatiuni fluviale usoare individuale (caiace si barci agrement) si in grup (ambarcatiuni cu motor), in zona plajei, Capitaniei si Corotisca sezonier, in special pentru vizitarea zonei de pescuit si turism ocazional.

→ Acces principal auto, dificil acces pietonal

Trecere bac catre Tulcea, la Smardan,

Singura zona prin care se poate traversa Dunarea in zona Braila, pentru conexiunea cu Dobrogea. Prevazut cu 4 puncte de trecere BAC, zona duce lipsa de o amenajare corespunzatoare.

→ Acces principal auto, dificil acces pietonal

Stanca acces current permanent catre IMB

Aceasta trecere deserveste in paralel functia de conexiune pentru transportul agricol cat si pentru divertisment si turism, mai ales pe timpul verii.

Malul celalalt. Perceptia asupra orasului.

Din anumite puncte specifice, situate in zona malului drept orasul isi dezvaluie silueta. O viziune noua asupra orasului din mijlocul unui areal extrem de pitoresc.

Pe malul drept se identifica portiuni ce prezinta un interes sporit. Ele corespund in general “oglinzirii” zonelor importante din oras pe malul celalalt. Confirma potentialul unui posibil dialog cu zonele corespondente din oras si cer necesitatea unei conectari fizice si vizuale. Deasemeni rememoreaza traditia zonei, caci multe dintre ele sunt situate in locuri valorificate deja in anii trecuti, cand zona era mult mai activa turistic.

Sinteza analizei comparate între cele două maluri

		Malul stang- cadrul antropic	Malul drept - cadrul natural
Prezent	S Puncte tari	Diversitatea istorică și tipologică a construcțiilor; Dezvoltarea policentrică diferențiată clar pe cartiere și intenția de creare de noi cartiere; Reabilitarea unor construcții din situl istoric atât de mediu privat cât și de administrațiile locale; Potențialul turistic ridicat al centrului istoric; Creșterea numărului de construcții renovate și a preocupărilor de valorificare a potențialului construit; Prezența a numeroase firme specializate în domeniul proiectării și Construcțiilor.	Zona cu potențial natural deosebit de tip deltaic sau lunca inundabilă amintind de fosta Balta a Brailei. Intervenții antropice minime în zona, aproape inexistente cu excepția exploatarilor foerstiere Existența unor repere importante în evoluția orașului (de tip turistic, agrement, activități de producție). Prezența unei zone verzi importante în imediata vecinătate a orașului ce ar putea capătă statutul de "parc ecologic" "parc ecologic regional"
	W Puncte slabe	Numărul mare de construcții pe malul stang executate fără o planificare urbană utilă deschiderii orașului spre Dunare urmare a presiunii agenților economici; Ignorarea elementelor de identitate istorică și culturală; Lipsa unor reglementări specifice pentru peisajul (sub toate formele sale) din zona malurilor Dunării în actuala viziune a Planului Urbanistic General și a Regulamentului de Urbanism; Insuficiența spațiilor verzi dimensionate în conformitate cu legislația în vigoare; Lipsa prezentei active a societății civile în promovarea deciziilor referitoare la imaginea orașului la Dunare.	Existența unor disfuncționalități administrative și de management urban pentru planificarea dezvoltării durabile a orașului pe malul drept; Administrația zonei, aferentă în mod normal orașului, în prezent, de Primăria Marasului și A.N.Romsilva care n-au capacitatea, interesul de a gestiona zona în favoarea brailenilor.
	O Oportunități	Sansa de a regăsi "metafora locului" ca simbol al identității locale; Posibilitatea actualizării PUG în baza unor studii de fundamentare și a consultării populației; Posibilitatea de a conecta orașul la activitățile importante generate de prezența Dunării. festivaluri internaționale, croaziere, înfrățiri cu orașe Dunărene; Includerea în circuite turistice regionale, naționale ce promovează concepte durabile; Realizarea unor PUZ-uri în zone de interes pentru aprofundarea studiilor de fundamentare Interesul tot mai mare al investitorilor din alte zone ale țării și din străinătate; Finalizarea reabilitării construcțiilor din centrul istoric pentru crearea de zone de interes. Punerea în valoare a construcțiilor din situl istoric; Posibilitatea relativ facilă de conectare la zonele verzi și de agrement existente pe malul stang în municipiu cu scopul de a completa structura dotărilor din categoria: parcuri, zone verzi, agrement, loisir; Organizarea unor concursuri naționale pentru amenajarea zonelor de conexiune cu malurile Dunării; Preluarea unor experiențe pozitive pentru amenajări similare în orașe ce au avut probleme asemănătoare-organizarea de seminarii, ateliere de lucru.	
	T Constrângeri	Tratarea cursului Dunării ca o barieră în dezvoltarea orașului pe malul drept; Refuzul unor localităților învecinate de a se angrena într-o zonă de colaborare intercomunala datorită necunoașterii și lipsei de experiență asociativă; Insuficiența fondurilor alocate pentru amenajări durabile (extinderi de zone amenajate pentru turism, agrement, cercetare și pe malurile neamenajate, în zonele inundabile); Ignorarea așteptărilor și propunerilor locuitorilor orașului, luarea de decizii fără consultarea populației. Tratarea cu superficialitate a potențialului special, valoros sub toate formele sale, și ignorarea relației orașului cu Dunarea și implicit cu localitățile riverane din amonte și aval.	
Viitor			

IV.9 Evaluarea peisajului existent și al potențialului de intervenție și recomandări pentru PUG

Spre deosebire de Delta Dunării unde ecosistemele forestiere reprezintă procentual suprafețe mici, până la 4% aici ecosistemele forestiere reprezintă mai bine de 50% din suprafața totală a zonei. Tocmai din proporția diferită de participare a pădurii aluviale în cadrul complexelor de ecosisteme acvatice și terestre rezultă unicitatea structurală a biodiversității și a peisajului.

În vreme ce Delta impresionează prin nefarsirea biotopurilor terestre și acvatice acoperite cu stuf (cea mai mare întindere stuficolă din lume), atracția zonei constă în permanenta variație a privelistei datorată alternanței dintre ecosisteme forestiere cu cele acvatice în imediată vecinătate a unei intervenții antropice majore, suprafața compactă de teren agricol îndiguit cu care se află în simbioză de o perioadă relativă scurtă de timp, 55 ani.

Dezvoltarea durabilă a sistemelor socio-economice din zona de conectare a orașului la malul drept presupune aplicarea aceluși model de progres care să nu afecteze potențialul natural special al zonei. Printr-un plan de management integrat și adaptativ al acestei zone ar putea fi acceptate /permise următoarele categorii de turism: ecoturismul, agroturismul, turismul științific, turismul educațional.

Recomandări generale:

Regasirea, consolidarea, accentuarea identității locale a arealului reprezentativ brailean.

Necesitatea formulării și aplicării unor măsuri menite să conducă spre dezvoltarea unui sistem peisager la nivelul municipiului, prin dezvoltarea de noi tipologii de spații verzi, diversificate din punct de vedere funcțional,

Sporirea «prestigiului urban» ca importantă sursă de atragere a investițiilor și, implicit, de creștere economică a orașului.

Identificarea unor soluții practice privind renaturarea teritoriului adiacent a spațiilor publice construite din zona studiată, zona municipiului aflată în contact direct cu Dunarea pentru limitarea efectelor adverse microclimatice.

Recomandări specifice:

Interconectarea zonelor de interes de pe malurile drept și stâng.

Promovarea deciziilor de valorificare a elementelor peisajului urban ce susțin întoarcerea orașului cu față la Dunare.

Conștientizarea cetățenilor și a atitudinii urbane responsabile față de potențialul natural și construit, al orașului.

Promovarea turistică, prin includerea în circuite regionale și naționale.

Protejarea, reabilitarea și valorificarea patrimoniului natural, reprezentat de spațiile verzi de pe malul drept din zona în conexiune, cu ecosistemele din teritoriu;

Morske orgulje/Orga marină. Zadar [Croatia], 2005

PROIECTANT GENERAL

PROIECTANT DE SPECIALITATE

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

URBIS'90 @ 2011

CAPITOLUL V - SPATIUL PUBLIC

V.1. Introducere

V.1.1 Ce este spațiul public?

În discuția despre spațiul public intră concepte ca: locuibilitate, calitatea vieții, calitatea locului, sociabilitate, excluziune/echitate, calitatea locală a mediului, capital fizic, bunăstare și chiar design urban și durabilitate. Toate aceste concepte, care uneori se suprapun și sunt folosite adesea ca sinonime, reflectă politici multi-dimensionale și multi-obiective. Politici care par simple ca întreg dar care răspund mai multor obiective sectoriale prin diverse măsuri.

Identificarea acestei caracteristici implică câteva puncte nevralgice:

- - dacă fiecare măsură este considerată separat, independent, se pierde viziunea globală pe care o implică spațiul public.
- - unele aspecte ale spațiului public sunt subiective, legate de percepția, memoria și semnificațiile locurilor; altele sunt obiective și se referă la spațiul fizic

Așadar o definiție mai largă a spațiului public poate fi considerată următoarea:

“Spațiul public (generic) se referă la toate acele părți ale mediului construit și natural, public și privat, intern și extern, urban și rural, unde publicul are acces liber și nu neaparat nelimitat. Cuprinde: toate străzile, piețele și alte drepturi de trecere (indiferent dacă utilizarea este predominant rezidențială, comercială sau comunitară/civică), spațiile deschise și parcurile, peisajul rural deschis, zonele spațiu public/ spațiu privat interne și externe unde accesul publicului este permis chiar dacă controlat (de exemplu spațiile comerciale private sau stațiile de tren, autobuz, etc.) și interioarele instituțiilor publice (inclusiv primăriei, bibliotecii, bisericilor, etc.)”

Această definiție largă include o gamă mare de locuri care pot fi considerate “publice”, de la stradă la centrele comerciale, la peisajul rural deschis, tipuri de locuri atât de diferite încât impun gestionarea separată și diferențiată a lor. De aceea este necesară o definiție restrânsă a spațiului public, definiție care se referă la spațiul urban exterior:

“Spațiul public (urban) se referă la toate acele părți ale mediului construit și natural, unde publicul are acces liber. Cuprinde: toate străzile, piețele și alte drepturi de trecere (indiferent dacă utilizarea este predominant rezidențială, comercială sau comunitară/civică), spațiile deschise și parcurile, zonele spațiu public/ spațiu privat interne și externe unde accesul publicului este nerestricționat (cel puțin în timpul zilei). Include și interfața cu spații cheie interne și externe în care în mod normal publicul are acces liber” (definiție după Matthew Carmona, Claudio de Magalhães și Leo Hammond în “Public space : the management dimension”, 2008, Routhledge)

V.1.2. De ce este important spațiul public și gestiunea acestuia?

Literatura de specialitate prezintă două atitudini față de gestiunea spațiului public. Mulți dintre criticii cunoscuți au identificat tendința de comercializare și omogenizare a spațiului public (de exemplu Sorkin 1992, Boyer 1994) în timp ce alții atrag atenția asupra elementelor de management și proiectare urbană care perpetuează o calitate proastă a spațiului public, fapt ce determină o calitate scăzută a vieții.

Prima atitudine se bazează pe constatarea că tot mai multe spații publice urbane au devenit de fapt privatizate, așadar mai mult sau mai puțin exclusiviste, ca o consecință a politicilor de dezvoltare bazate pe criterii formale pentru anumite categorii de populație.

Spațiu public privatizat

Cea de-a doua atitudine (mai veche, Jane Jacobs, 1961 de exemplu) se bazează pe constatarea că anumite tipuri de spații încurajează comportamente antisociale (comportamente care desconsideră ceilalți locuitori ca: mizeria, agresivitatea, vandalismul, etc.) și sentimente de insecuritate.

Spațiu public deteriorat

Ambele atitudini recunosc însă valoarea spațiului public pentru oraș, valoare ce poate fi descrisă astfel:

(clasificare după Matthew Carmona, Claudio de Magalhães și Leo Hammond în "Public space : the management dimension")

a) Din punct de vedere economic :

- Poate avea un impact pozitiv asupra prețului proprietăților imobiliare
- Poate favoriza activitatea de comerț
- Poate crește performanța economică locală

Exemplu:

Trznica, Celje (Slovenia), 2010, Transformarea unei piețe agroalimentare într-un spațiu public de tip arcade, ce poate fi utilizat tot timpul zilei pentru multiple activități.

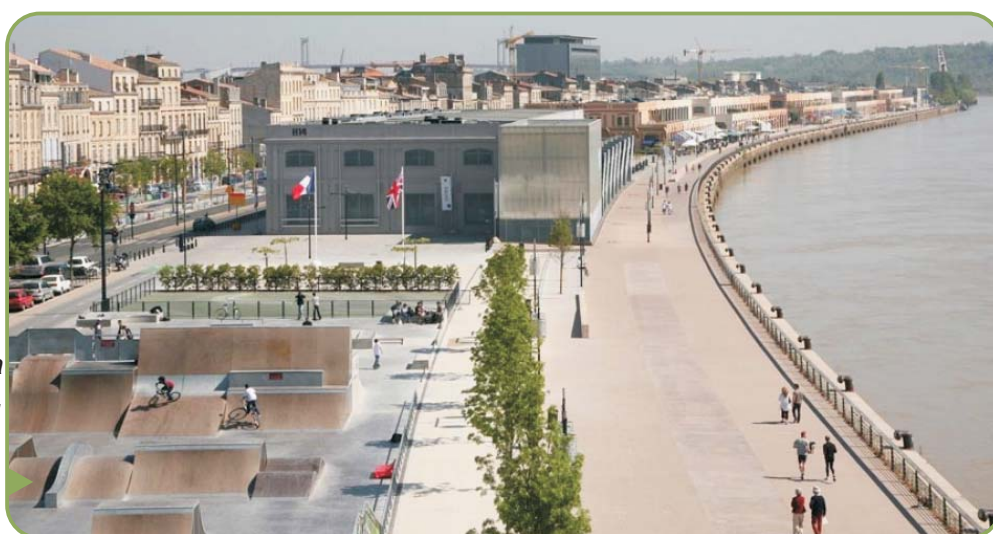

a) Pentru sănătatea umană:

- Poate încuraja exercițiile fizice asociate cu starea de sănătate a locuitorilor
- Poate asigura spațiu pentru sporturi și jocuri urbane
- Poate reduce stresul prin creșterea sentimentului de securitate

Exemplu:

Amenajarea peisageră a cheiurilor râului Garonne, Bordeaux (Franța), 2009

a) Din punct de vedere social:

- Poate aduce beneficii în educația copiilor prin jocuri creative în comunitate și reducerea absenteismului
- Poate potența abilitățile sociale și cognitive
- Poate ajuta la reducerea comportamentelor anti-sociale
- Poate promova buna vecinătate și coeziunea socială
- Poate găzdui evenimente și schimburi sociale indispensabile pentru viața socială a comunităților

Exemplu: Sønder Boulevard, Copenhaga (Danmarca), 2007, revitalizarea unui bulevard de secol 19 divizându-l în zone amenajate pe care oamenii le pot ocupa și transforma.

a) Pentru mediu:

- Poate încuraja folosirea mijloacelor de transport durabile
- Poate duce la îmbunătățirea calității aerului, la reducerea efectelor de "insulă de căldură", poluare și dezumidificare
- Poate crea oportunitatea de dezvoltare a faunei și florei urbane

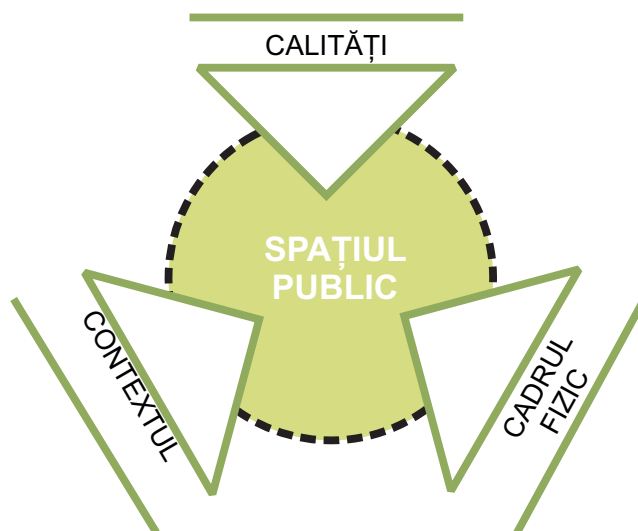
Exemplu: Curte și grădina publică Cour des Images, Bourg-lès-Valence (Franța), 2009, Un spațiu interior (curte) este amenajat ca o grădină publică și este deschis publicului. Apa din cele două canale ale amenajării este folosită pentru irigarea grădinii iar datorită sistemului de oxigenare mecanică a devenit mediu potrivit pentru creșterea peștilor.

V. 1. 3. Abordarea teoretică

Întrucât prezența și calitatea spațiului public urban au potențialul de a influența multe domenii ale vieții urbane, de la coeziunea socială la competitivitatea economică, o gestionare bazată pe design este considerată a fi capabilă să răspundă complexității acestui subiect.

Pentru operaționalizarea conceptului de spațiu public este necesară identificarea unor dimensiuni cheie suficient de simple dar care împreună definesc caracterul acestuia:

Dimensiunile cheie pot fi:

A. Elementele cheie care constituie spațiile publice – CADRUL FIZIC

Abordare morfologică : spațiul public se poate descompune în 4 tipuri de elemente: clădiri, peisaj, infrastructură, utilizare. Primele trei, fiind de natură fizică, conturează forma fizică urbană (străzi, piețe, parcuri, insule urbane, legături) care definește limitele spațiului public extern.

B. Caracteristicile particulare ale spațiilor publice – CALITĂȚI

Percepția spațiului public este mult influențată de activitățile găzduite de acesta, activități care sunt la rândul lor influențate de calitatea fizică. După Gehl(1996), activitățile se împart în 3 categorii: necesare, opționale sau rezultante(sociale) și sunt influențate diferit de calitatea fizică a spațiului, cele necesare fiind cel mai puțin influențate pe când cele opționale sunt condiționate chiar de condiții fizice optime. Acestea din urmă pot fi deci un barometru ale calității spațiilor publice.

În studiul de față vom considera calitățile spațiului public ca element definitoriu, element de clasificare a tipologiilor de spații publice.

Alte elemente care vor fi luate în considerare punctual (acolo unde sunt considerate relevante): (Project for Public Space 2000)

- acces și legături (convenabil de utilizat, vizibilitate, ușor de accesat și parcurs)
- utilizări și activități (motivație interesantă și unică pentru a utiliza spațiul)
- confortabil și cu imagine bună (sigur, curat, verde, cu caracter, atractiv)
- capacitate de sociabilizare (cultivă buna vecinătate, amicitia, interacțiunea, diversitatea, satisfacția)

elemente secundare:

- locuri de stat (relaxare) și de întâlnire / ceva de privit (de preferat alți oameni) / trafic pietonal / ambianța / accesibilitate / securitate (iluminat, vizibilitate)

C. Contextul antropologic – CONTEXT

Din contextul antropologic se desprinde o serie de factori care pot avea impact asupra calității locale a mediului. Asemenea factori pot fi: oportunitățile și libertatea de alegere a locuitorilor, gradul de proprietate, densitatea copiilor dintr-un loc, nivelul de activitate economică și procentul populației ocupate, nivelul de angajare al comunității, etc... Din lipsa datelor relevante, în prezentul studiu, această dimensiune nu va fi analizată.

V. 2. Analiza spațiului public – starea actuală și morfogeneza

Spațiul public are ca funcție principală încurajarea și găzduirea activităților sociale. Astfel activitățile sociale sunt toate activitățile care depind de prezența altora în spațiul public. Acestea includ **activități active**, voite și dirijate ca jocul copiilor, întâlniri, conversații, activități comune de diverse feluri dar mai ales **activități pasive** ca văzutul și auzitul altor oameni, lucruri și întâmplări, participarea involuntară la micro-evenimente urbane.

Diferitele feluri de activități sociale au loc în locuri diferite: în locuințe (în special cele active)

- în spații private exterioare (curți, grădini),
- în spații interfață semi-publique cu acces limitat (fereastră, balcon, hol)
- în instituții publice (în special în holul acestora),
- la locul de muncă
- în spații exterioare cu acces nelimitat pentru public.

Dintre cele enumerate mai sus, în studiul de față ne vom ocupa doar de spațiile exterioare cu acces nelimitat și spațiile exterioare cu acces controlat dar nelimitat pe perioada zilei, cum ar fi curțile și grădinile instituțiilor și dotărilor publice.

Doarece activitățile sociale apar spontan și evoluează ca efect al celorlalte două categorii de activități (necesare și opționale) pot fi considerate activități rezultante (Gehl, 1996). Activități rezultante al căror caracter depinde de contextul în care apar: pe străzi din zone predominant rezidențiale, în jurul unor funcțiuni unde se adună oameni cu interese sau experiențe comune, în locuri unde sunt organizate evenimente. Intensitatea și superficialitatea acestora este direct proporțională cu gradul de importanță al locului unde sunt generate, astfel că există tendința ca în centrul orașului și pe străzile reprezentative importante aceste activități să fie mai superficiale.

jocul copiilor în spațiul public insuficient amenajat (parcare = spațiu public privatizat)

întâlnire la intersecția străzilor în zonă rezidențială (activități sociale cu caracter profund)

întâlniri spontane sau opționale cu ocazia unui eveniment public (activități sociale profunde sau superficiale)

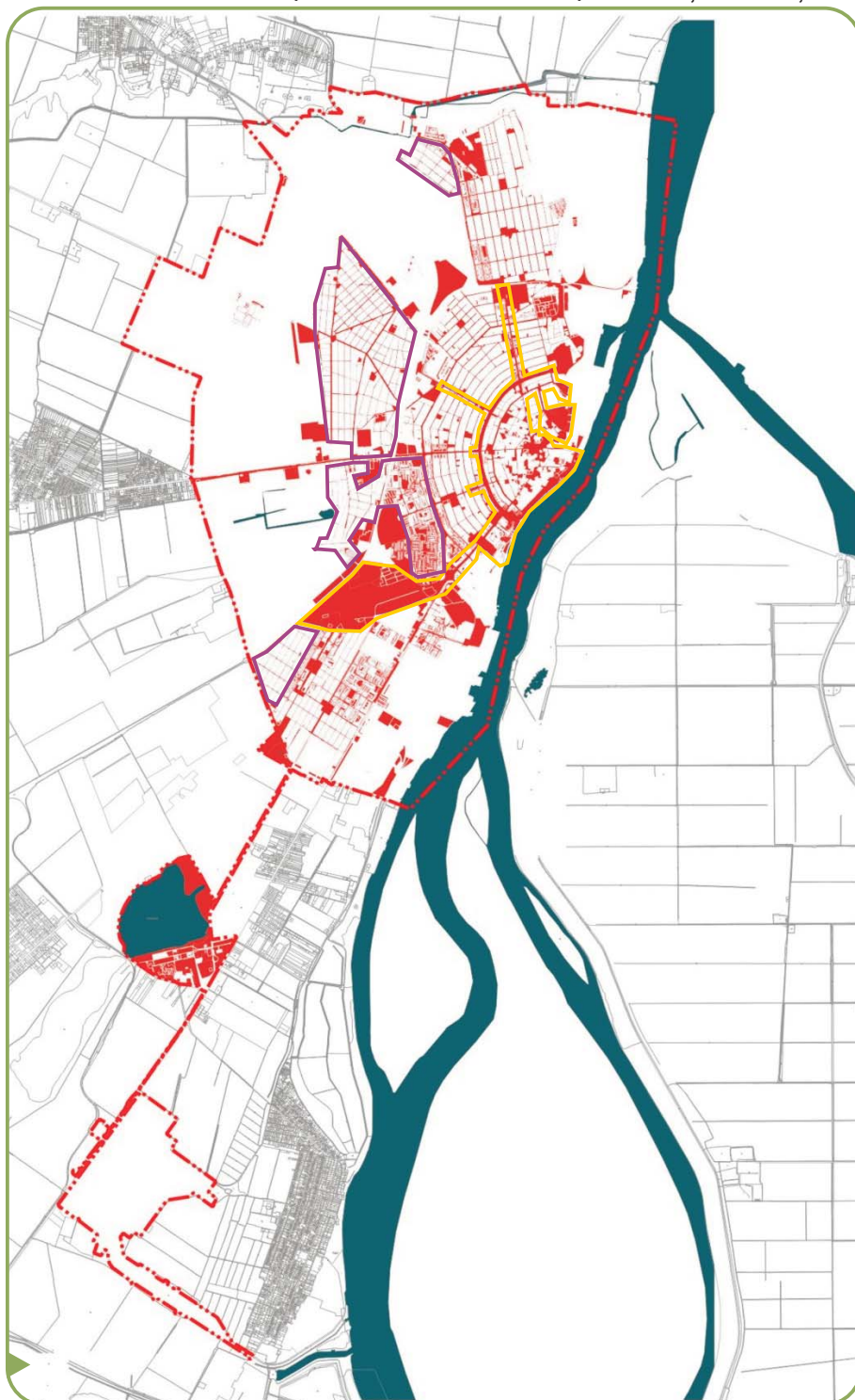

întâlniri spontane sau opționale cu ocazia unui eveniment public (activități sociale superficiale)

Definită pe larg, activitatea socială este acea activitate care se întâmplă ori de câte ori doi oameni se află în același timp în același loc voit sau întâmplător deoarece a se vedea, **a se auzi și a se întâlni** sunt forme de contact adică activități sociale. **Întâlnirea** (simplul fapt de a fi prezent) este mai departe baza (sâmburele) pentru dezvoltarea unor forme complexe de activitate socială.

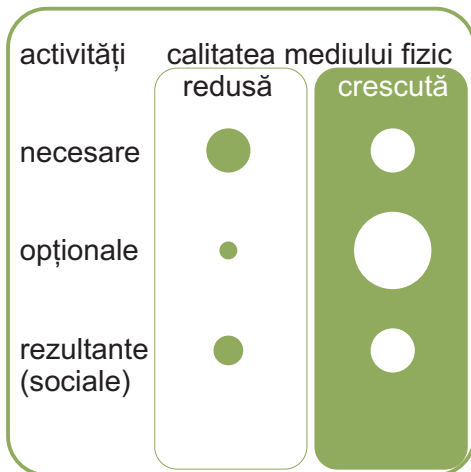
Așadar chiar dacă mediul fizic nu influențează direct calitatea, conținutul și intensitatea contactelor sociale, diversitatea și gradul de acoperire al spațiilor publice pot influența oportunitățile de întâlnire, privire și ascultare a oamenilor, oportunități, care la rândul lor devin importante ca fundal indispensabil și declanșator pentru alte forme de contact.

- spațiu public
- zona cu diversitate de spații publice
- zonă cu un singur tip de spațiu public

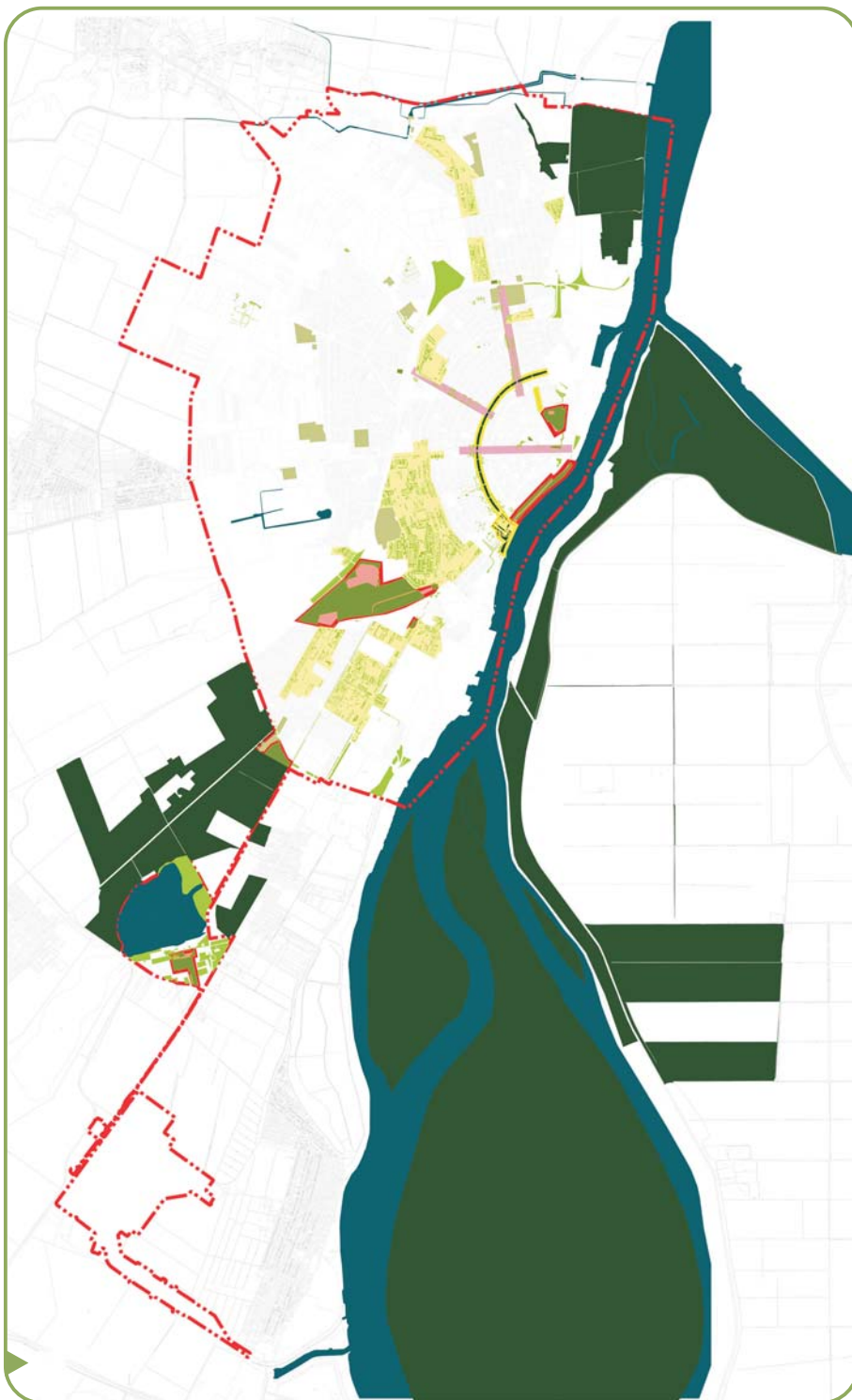

Distribuția spațiului public - oportunități de întâlnire (fizică, vizuală și auditivă)

- parc urban valoros. animat și reprezentativ
- spațiu public plantat identitar cu valoare ambientală și vegetală
- spațiu public parțial plantat cu potențial de conectivitate
- spațiu public plantat ce necesită amenajare
- spațiu cu vegetație spontană sau neglijată cu potențial de parc/sqar urban
- spațiu public plantat cu acces limitat și funcțiune specială(cimitir)
- pădure adiacentă - spațiu public peisaj deschis, natural ce necesită amenajare minimală

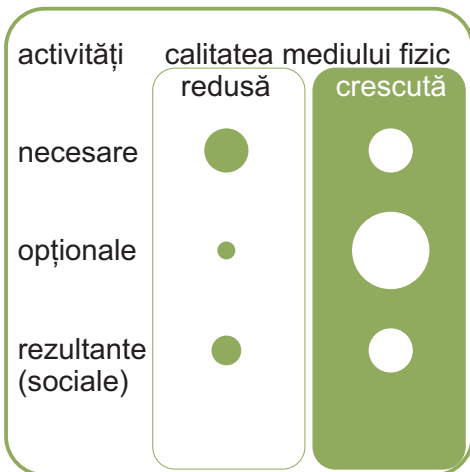

reprezentarea grafică a relației dintre calitatea mediului fizic și rata activităților

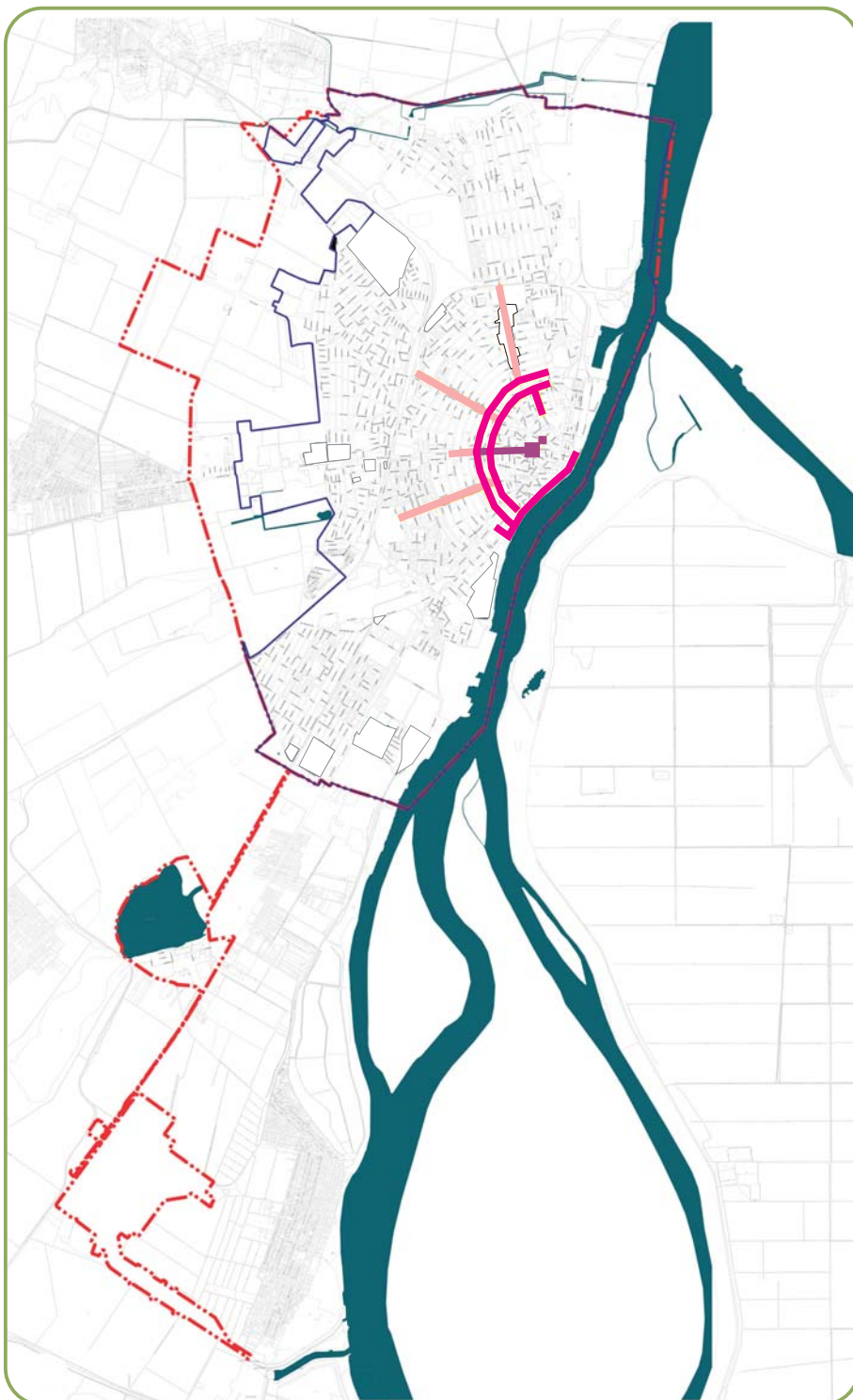

Distribuția și starea spațiilor publice plantate

- spațiu public pietonal valoros, animat și reprezentativ
- spațiu public identitar cu valoare ambientală și vegetală dar cu cadru spațial necontrolat
- spațiu public cu cadru spațial, funcțional și vegetal bine conturate dar fără valoare ambientală sau arhitecturală

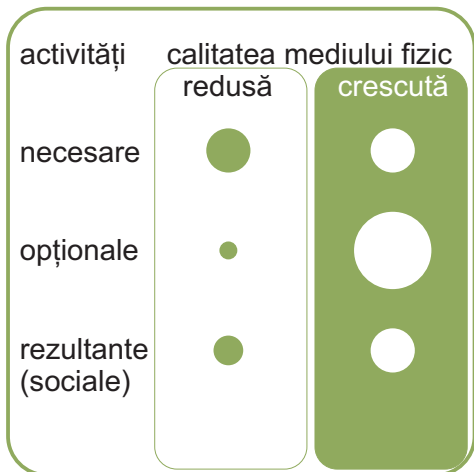
reprezentarea grafică a relației dintre calitatea mediului fizic și rata activităților

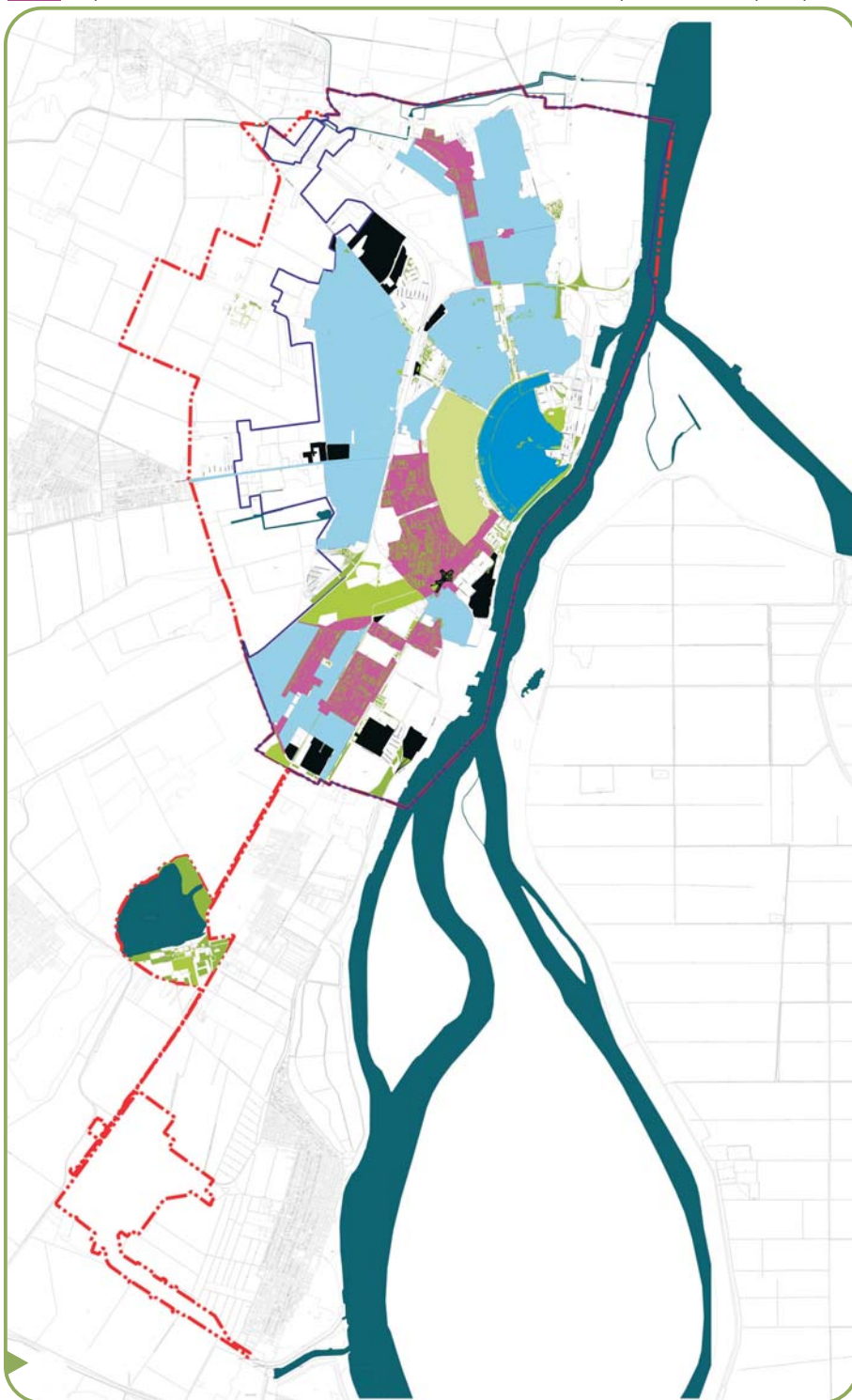
Distribuția și starea spațiilor publice pietonale importante

- spațiu public valoros, animat, reprezentativ cu funcție de parc/promenadă/agrement
- spațiu public cu cadru ambiental, funcțional și arhitectural important dar cu animație slabă
- spațiu public cu posibilitate de activare prin iradierea altor intervenții
- spațiu public complet lipsit de valoare : lipsa oricărei coerențe
- zone în care configurarea spațiului public este importantă și necesară
- spații verzi importante pentru re-animarea spațiului public prin relaționare sau grupare
- spațiu public cu cadru construit bine conturat care necesită intervenții de amenajare și relaționare

reprezentarea grafică a relației dintre calitatea mediului fizic și rata activităților

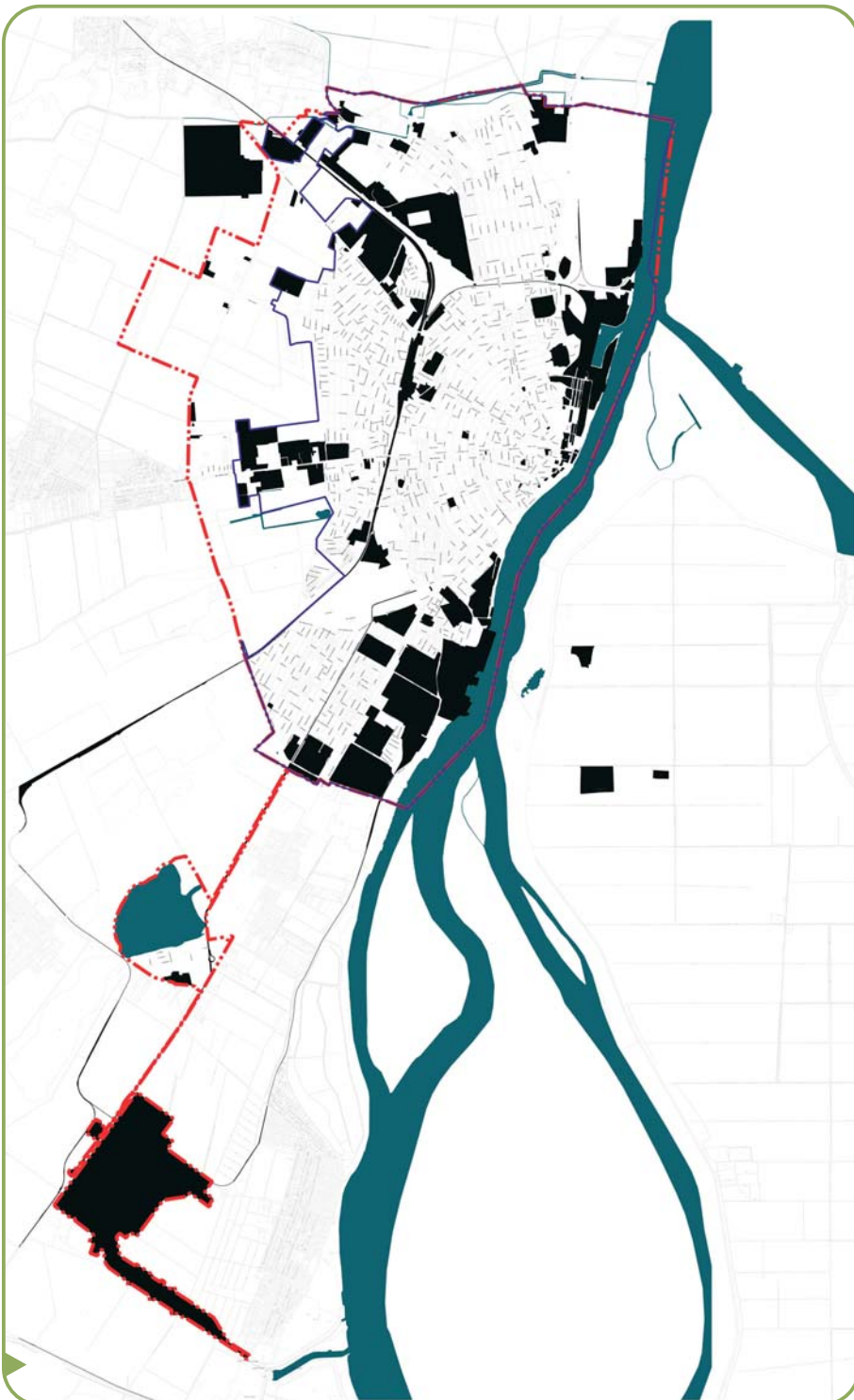

Distribuția și starea spațiilor publice cu utilizare zilnică

Din punctul de vedere al vieții urbane, spațiu public poate fi considerat acel spațiu care găzduiește și influențează definitoriu viața urbană “dintre clădiri”. De aceea este necesară identificarea acelor spații care inhibă viața urbană. Spații cu acces restricționat sau limitat, spații de dimensiuni mari, fără infrastructură de acces și parcurs, fără repere și legături cu restul spațiilor urbane.

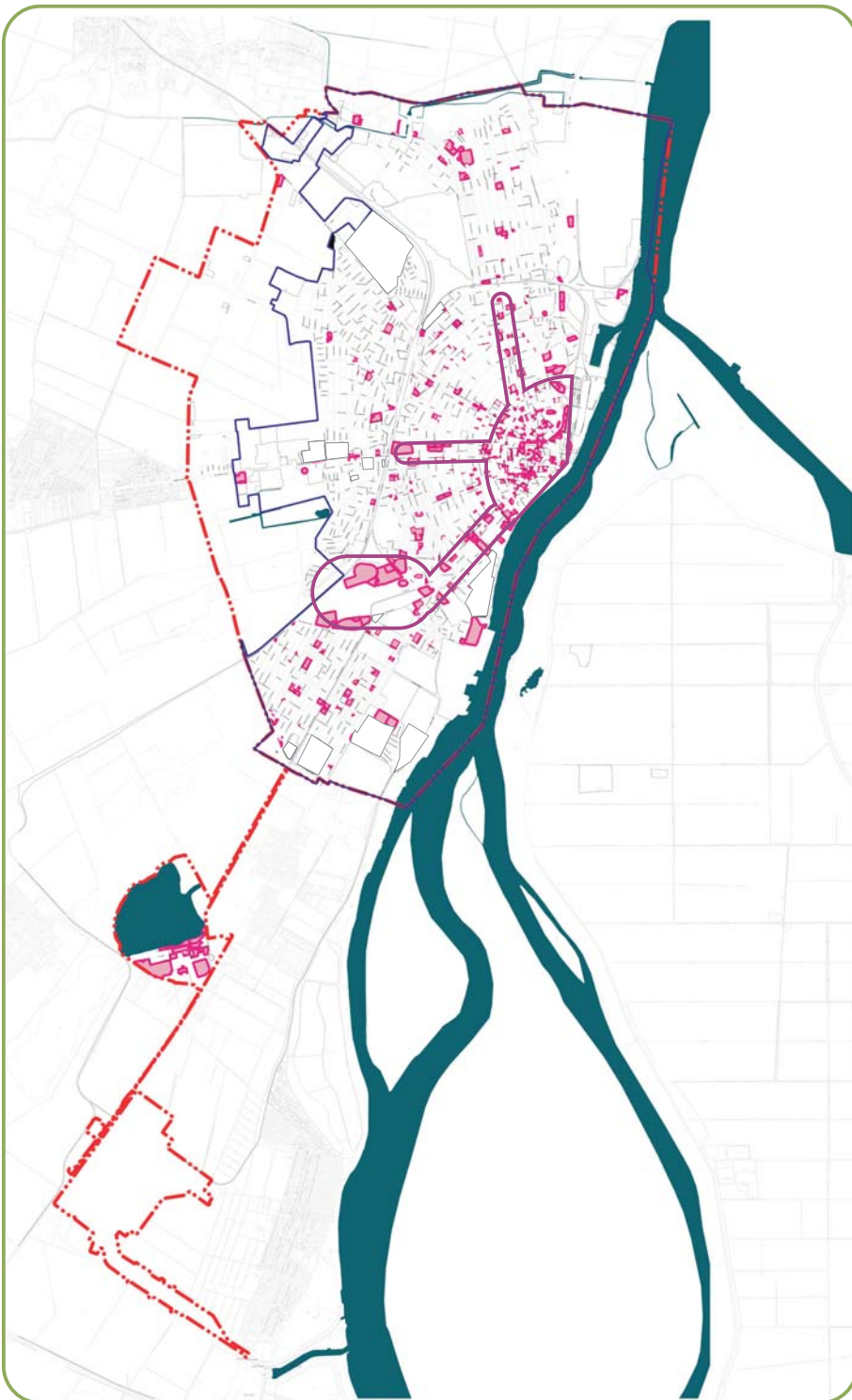
Aceste spații inhibitoare sunt considerate aici a fi acele suprafețe mari de teren îngrădite, decupate din rețelele orașului și ocupate de funcțiuni mari de producție (industriale), de infrastructura majoră, destinații speciale (armată), etc.

Localizarea funcțiilor inhibitoare pentru interacțiunea socială în spațiul public

Viața urbană “dintre clădiri” este susținută de anumite funcțiuni generatoare de interacțiune socială.

Funcțiuni ca : școli, grădinițe, licee și facultăți, instituții publice, birouri ale administrației locale, etc, funcțiuni care prin natura și situarea lor în cadrul urban atrag, din necesitate sau prin opțiune, oameni în special în timpul zilei. Configurarea spațiului alocat acestor funcțiuni a evoluat în timp astfel încât să includă ca sub-funcțiune spațiul public ca grădina, curtea, holul public. Aceste funcțiuni asigură vitalitatea urbană mai ales dacă sunt puncte de interes într-o rețea de spații publice.

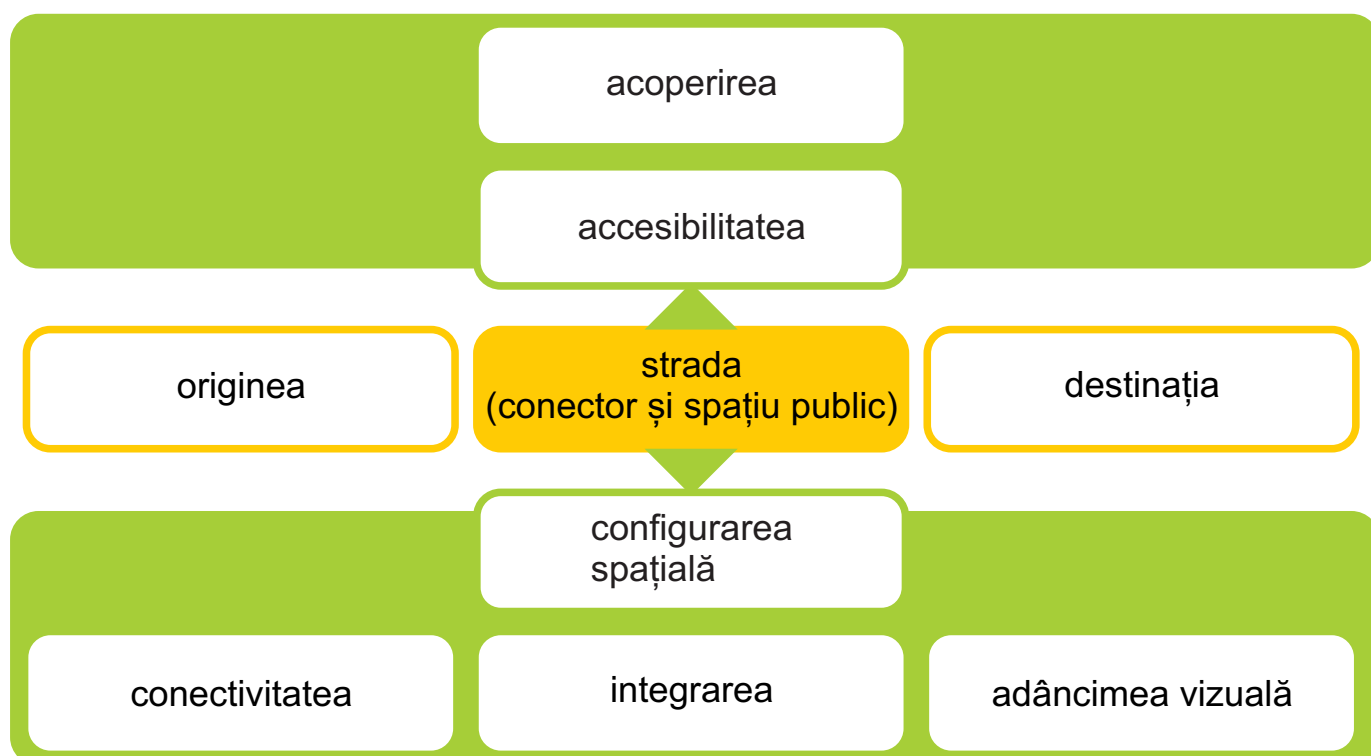
Localizarea funcțiunilor care generează și/sau susțin interacțiunea socială în spațiul public

Forma fizică a spațiului public este definită de caracteristicile dimensionale (delimitare și configurare) și de modul de utilizare a spațiului, astfel că analiza spațiului public implică analiza și clasificarea componentelor formale majore ca:

- străzi
- piețe
- parcuri și spații platate amenajate
- spații exterioare aferente locuințelor colective
- spații exterioare aferente instituțiilor publice.

Spațiile publice sunt spații de socializare, unde sunt generate relațiile interpersonale ce stau la baza vieții urbane. Capacitatea de generare a acestor relații sau intensitatea acestora poate varia în funcție de caracteristici ale locurilor ca: durata și frecvența de utilizare. Aceste caracteristici sunt la rândul lor influențate de accesibilitatea și conectivitatea spațiului public. Din aceste considerente, strada, atât ca spațiu public dar și ca element care asigură accesibilitatea și conectivitatea între alte tipuri de spații publice, se distinge ca fiind componenta formală majoră a rețelei de spații publice.

Așadar analiza stării actuale a spațiului public din municipiul Brăila se bazează în primul rând pe analiza străzii ca element cheie, element predominant care poate fi amenajat ca "marile străzi" (Jane Jacobs, 1996), "care facilitează lizibilitatea și identitatea" (Lynch, 1960) îmbunătățind astfel atractivitatea și imaginea orașului.

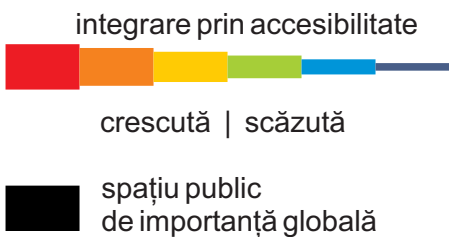
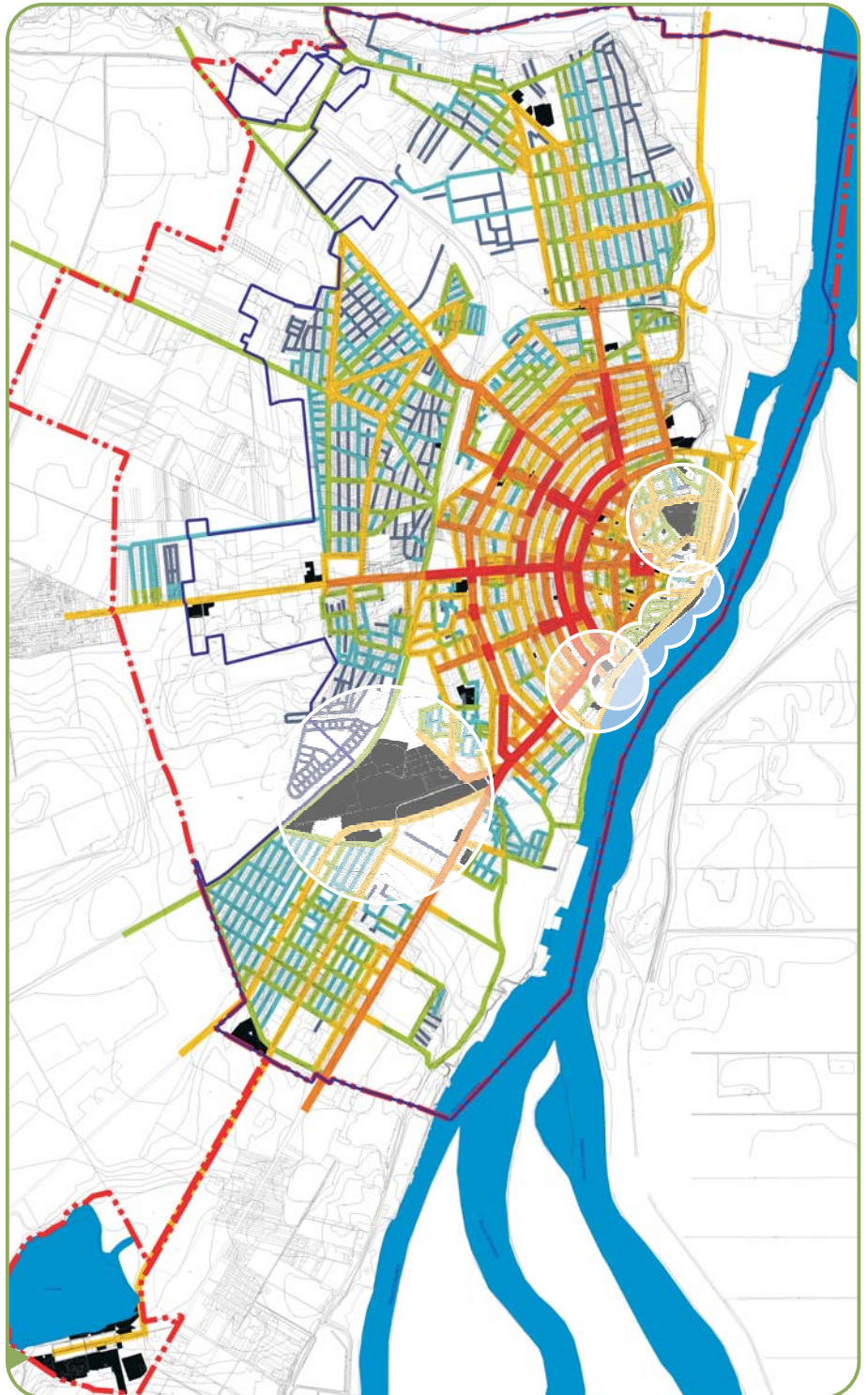
Accesibilitatea se referă la ușurința cu care se ajunge la (este accesat) un lucru (funcțiune, activitate, scop). Accesibilitate se mai referă și la “intensitatea posibilității de acțiune” (Hansen, 1959) și schimb (Engwicht, 1993). În acest studiu vom lua în considerare localizarea și configurarea spațială a căilor de acces.

Configurația spațială joacă un rol important în mobilitatea pietonală deoarece aceasta afectează alegerile de traseu ale pietonilor. Așadar configurația spațială va încuraja sau descuraja utilizarea unui traseu de parcurs, în funcție de distanță, lățimea trotuarelor sau a căii carosabile, confort, amenajare, vegetație, mobilier urban (în special puncte de odihnă), etc.

Accesibilitatea pietonală la alte tipuri de spații publice, diferite de stradă, este de obicei analizată în funcție de timpul și distanța necesare a fi parcurse între două puncte de interes în tețeaua pietonală (trotuare și străzi pietonale) așadar această rețea și configurația sa sunt principalele elemente determinante ale formării fluxurilor pietonale la diferite scări (vecinătate, cartier, oraș).

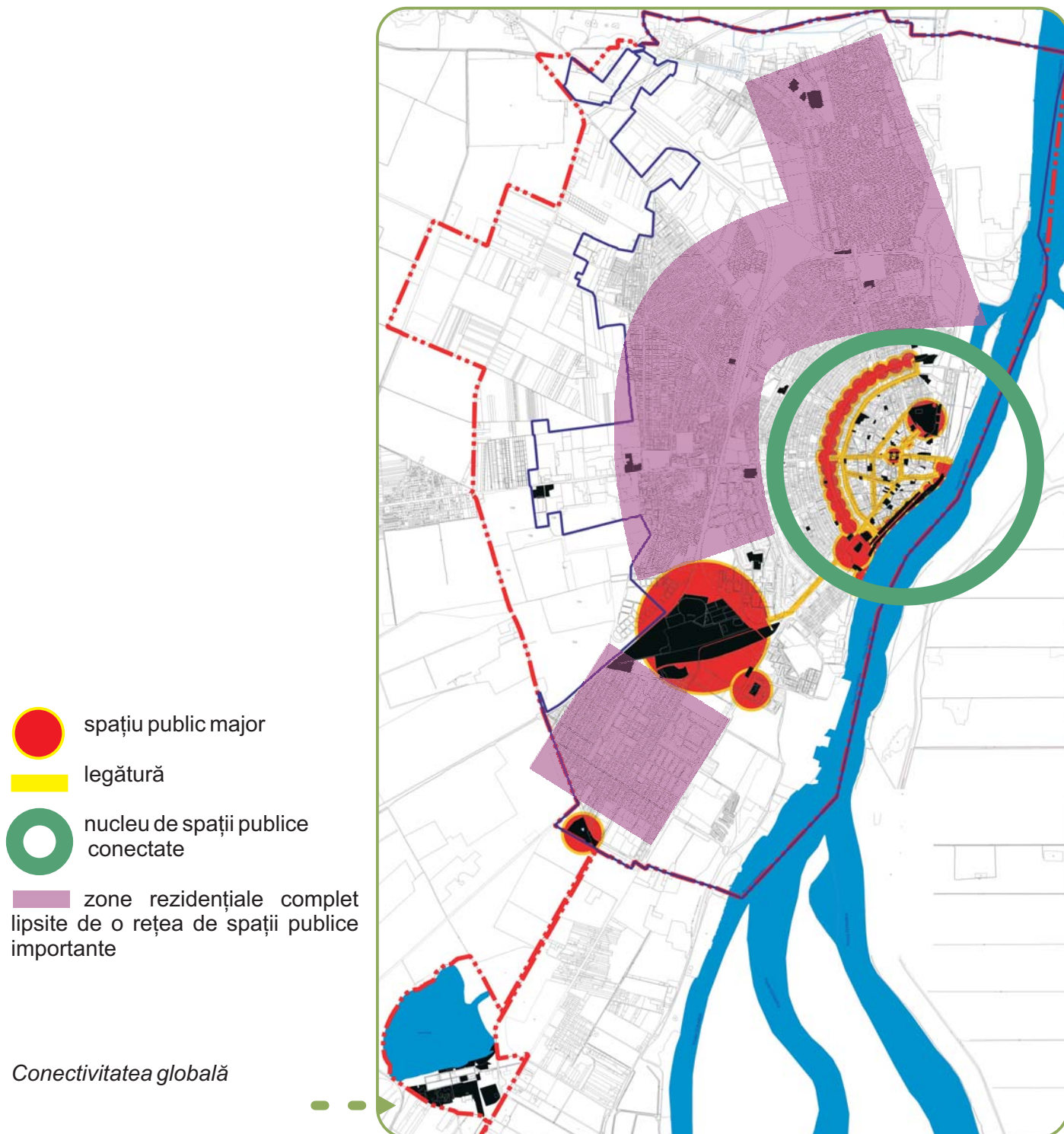
Acest efect al configurației spațiale asupra mobilității a creat un concept nou în analiza urbană - conceptul de “mișcare naturală” (Hillier et al, 1993). Această mișcare naturală se bazează pe valori de distribuție și configurare axială a sistemului de circulație și poate fi reprezentată într-un plan de accesibilitate globală integrată.

Această analiză evidențiază gradul de accesibilitate și integrare globală a spațiilor publice majore existente și identifică zone cu accesibilitate crescută optime pentru amenajarea de spații publice.

Accesibilitatea globală integrată

Analiza conectivității spațiilor publice majore ale orașului Brăila arată existența unei zone (centrul istoric) în care spațiile publice majore sunt conectate prin spații publice de tip stradă și a unui spațiu public major (parcul Monument) slab conectat la acest nucleu.

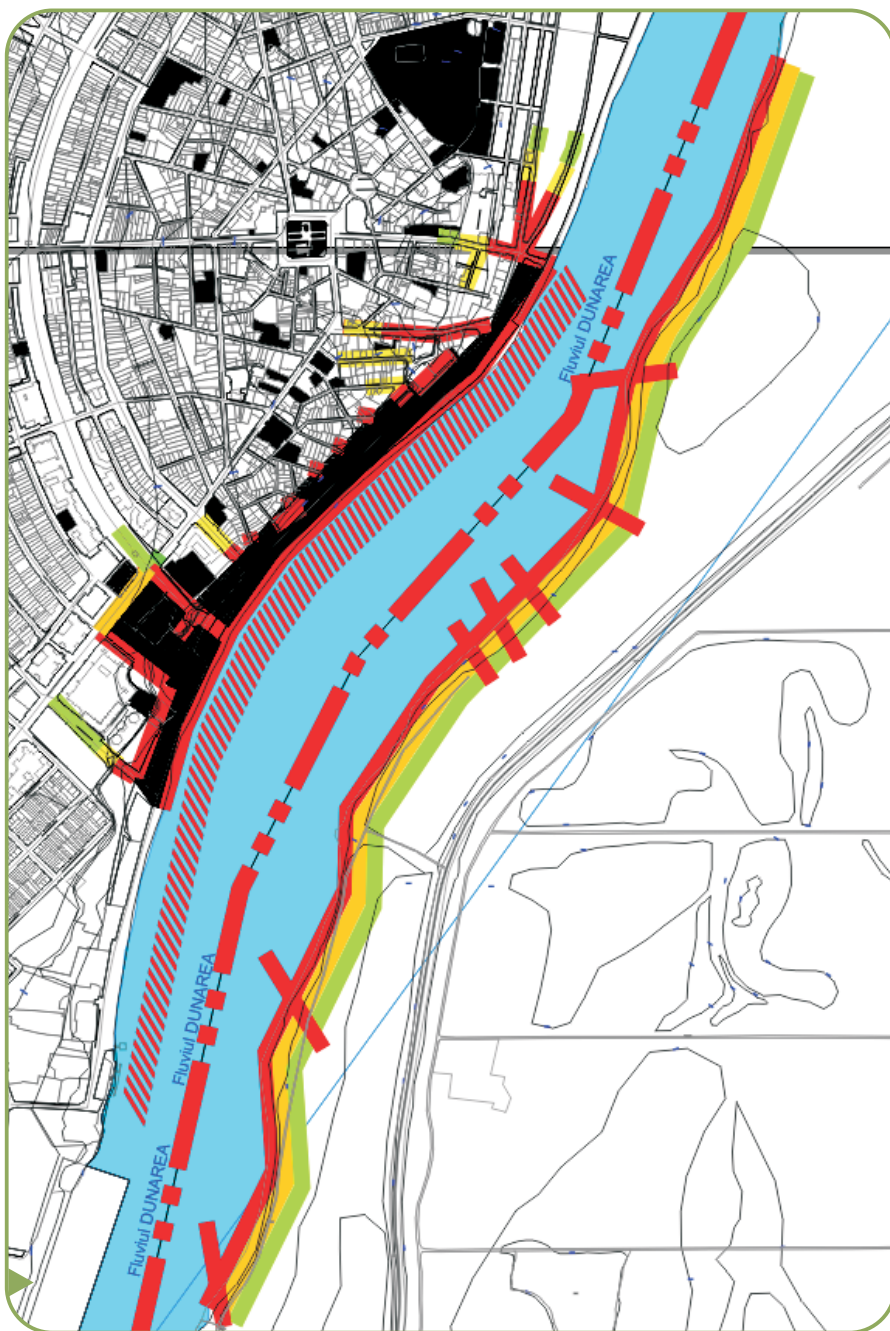

Scade vizibilitatea

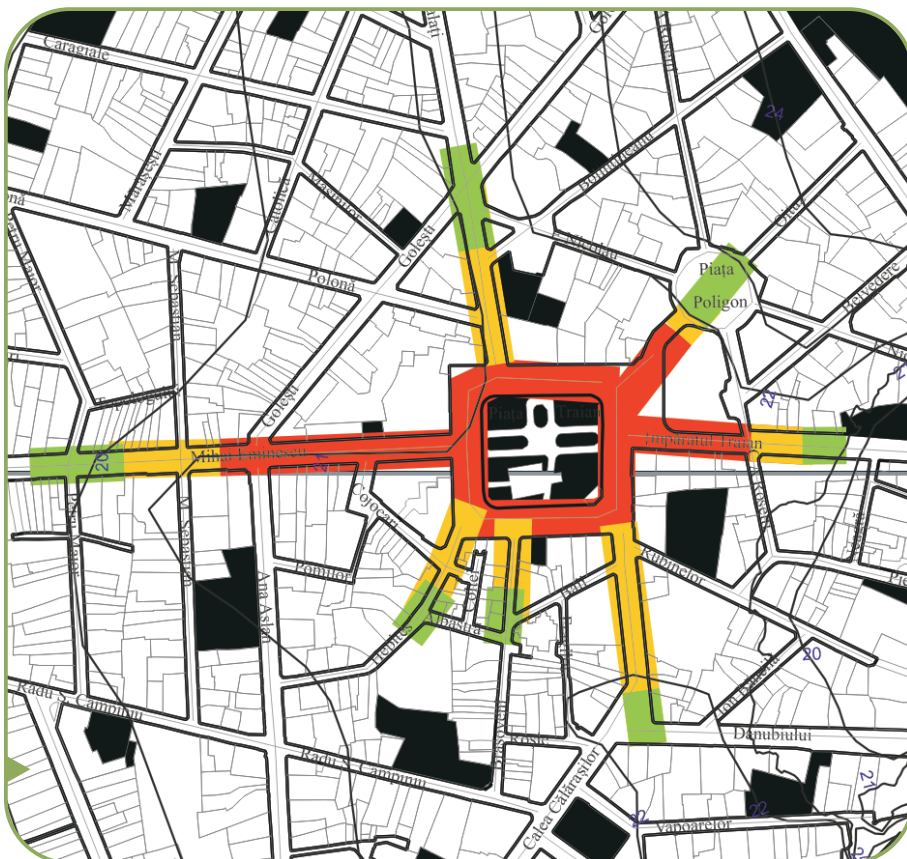
Fiind un spațiu public liniar situat într-un peisaj deschis, vizibilitatea sa maximă este în lungul său și de pe malul de vis-a vis.

Moara Violatos (dominanta și de masă și de înălțime în waterfrontul Brăilei) este un punct de reper important ce asigură vizibilitatea punctuală a acestui spațiu public din centrul vechi al orașului și dinspre Dunăre.

Adâncimea de vizibilitate pentru Faleza Dunării

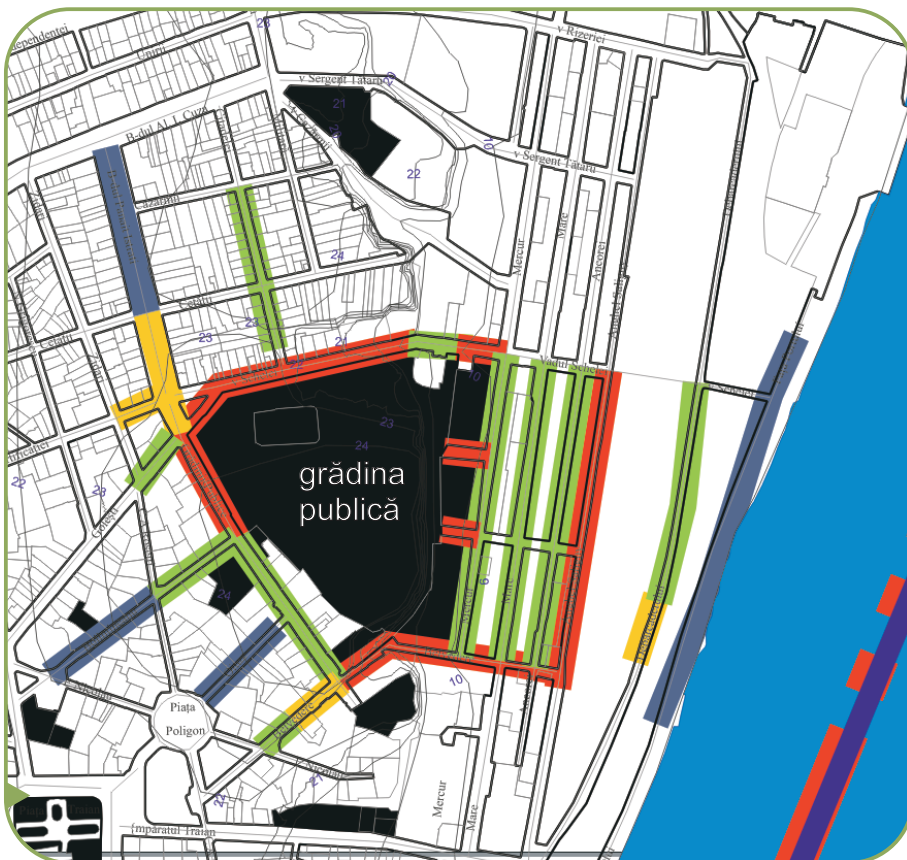
Fiind o piață închisă, într-un țesut vechi, organic, cu multe schimbări de direcție, Piața Traian nu este vizibilă de la depărtare, excepție făcând axa Strada-Traian - Mihai Eminescu și relația cu Piața Poligon.

Adâncimea de vizibilitate pentru Piața Traian

La fel ca și în cazul Pieței Traian, Grădina Publică este vizibilă doar din imediata apropiere, perimetral. Datorită prospectului mic și a traseului neregulat, străzile de acces (perpendiculare) nu permit perceperea grădinii de la distanță.

Datorită turnului de apă, Grădina Publică este ușor identificată și percepută de pe Dunăre.

Adâncimea de vizibilitate pentru Grădina Publică

V.3. Categoriile și tipologii ale spațiului public existent

În municipiul Brăila caracterul de spațiu public al străzii este în cele mai multe cazuri determinat exclusiv de decupajul juridic, celelalte atribute necesare pentru a fi un spațiu public trăit de către utilizatori, fiind inexistente sau diminuate. Funcția de socializare a străzii, atât de pregnantă în etapele de formare ale orașului, importantă pentru constituirea unui sentiment de apartenență și posesoare a numeroase roluri (traversare, comerț, expunere, promenadă, defilare...etc) este astăzi restrânsă doar la anumite momente importante ale cotidianului sau la simpla funcție utilitară.

Utilizarea spațiului public denotă în același timp și o frecvență destul de slabă din cauza unor schimbări în stilul de viață, începând cu perioada comunistă, în care experiența străzii era "monitorizată", până la perioada recentă în care accesul banalizat la experiențe multiple mută atenția spre atracții mult mai seducătoare de tipul spațiilor închise (mall, centre comerciale...etc).

O altă mutație importantă este a stilului de viață, mult mai puțin axat pe comunitate și pe împărtășirea de scopuri comune cu vecinii, cu familia sau cu apropiații. Experiențele de călătorie din ce în ce mai dese, de explorare a altor locuri, accesul aproape nelimitat la diverse locuri și bunuri, satisfacerea nevoilor de experiență de viață înafara orașului duc la o identificare din ce în ce mai slabă cu spațiul public al Brăilei care pierde încet dar sigur șansa unei re-vitalizări.

O altă schimbare majoră intervine pentru forța de muncă. Programul de lucru, din ce în ce mai variabil, impune de asemenea o re-așezare a activităților zilnice, mai orientate spre flexibilitate și simultaneitate, experiența spațiului public trebuind din acest motiv să fie una marcantă, puternică și semnificativă.

Funcțiunile care pot susține spațiul public stradal au suferit și ele mutații semnificative, o parte din ele pierzându-și rentabilitatea odată cu apariția centrelor comerciale. Mutarea unora din ele în spațiul virtual nu face decât să contribuie la erodarea spațiului fizic. Calitatea de centru a centrului orașului, dar și centrelor de cartier își pierd din vocația de centru pe care o dețin.

Spațiul public analizat în acest capitol trece prin trei categorii majore clasice de spațiu public: strada, piața și alte diverse tipuri, dar din cauza diversității mari a variațiilor acestui spațiu "al tuturor" au fost analizate și categorii speciale de spațiu public care nu intră într-o clasificare clasică.

O altă distincție importantă este cea juridică, dintre spațiu public (definit în introducere) și spațiu privat. Pentru că analiza nu se poate opri la limita strictă dintre acestea două, a fost introdus în analiza și conceptul de spațiu public din punct de vedere al vizibilității, el aparținând de drept ambelor domenii.

Funcțiuni generatoare de spațiu public

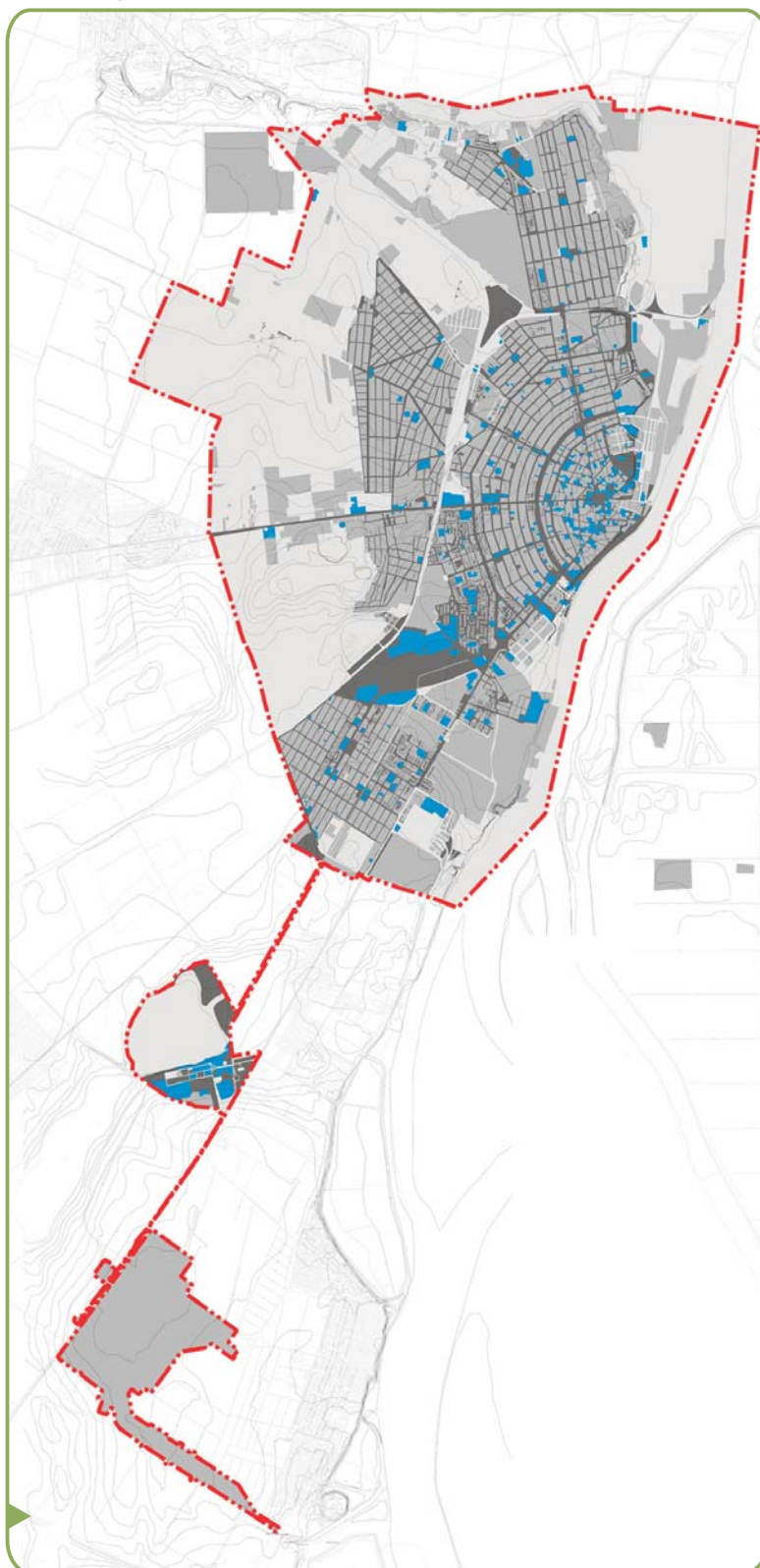
Funcțiunile generatoare de spațiu public sunt acele funcțiuni care pot atrage utilizatori fie datorită unui caracter de raritate al funcției respective fie datorită necesității cotidiene de utilizare, în raport cu utilizarea și cu afluxul datorat ei se naște și nevoia de reprezentare și de găzduire a spațiului public aferent.

Dinamica funcțiilor este extrem de importantă pentru spațiul public, ea variind între funcție generatoare sau inhibitoare a acestuia. Măsura intensității utilizării unei funcțiuni este în egală măsură și măsura utilizării spațiului public aferent.

Este evidențiată în schema alăturată preponderența funcțiilor atractive cu caracter public din zona centrală și difuzia acestora în general pe arterele radiale principale.

În multe din aceste situații însă, spațiul public amenajat nu însoțește funcțiunile ci este mai degrabă un simplu spațiu de tranzit. Intervine în aceste cazuri lipsa unor clădiri reprezentative sau a lipsei de semnificație a unor spații care ar putea potența și spațiul public.

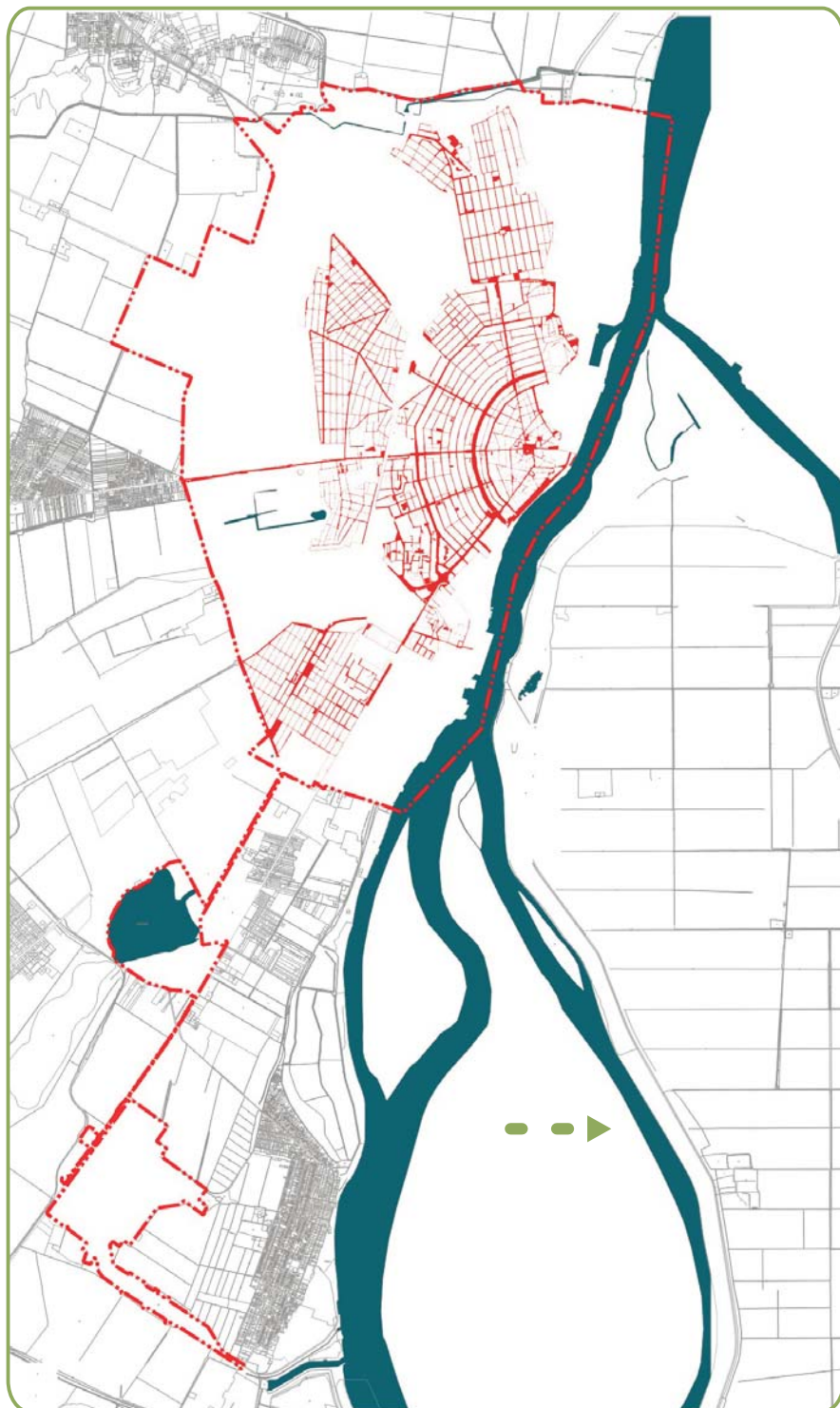
O a treia categorie de funcțiuni sunt cele izolate în zonele periferice ale Brăilei, sau în cartierele de locuințe individuale tip dormitor. Acestea le revine rolul de a favoriza apariția și calitatea spațiului public în scopul constituirii unui spațiu central cu funcție de socializare.

Distribuția funcțiunilor generatoare de spațiu public.

V.3.1. STRADA

Componenta majoră a spațiului public o constituie spațiul stradal, fiind totodată și componentă cu o distribuție răspândită în ansamblul orașului. Brăila prezintă o variație mare a spațiului stradal, mergând de la străzi mici și înguste bordate de fronturi foarte fragmentate, la bulevarde mai mult sau mai puțin structurate și până la artere de viteză sporită, care nu asigură decât funcția de trafic de tranzit.

Rolul important pe care îl are strada, dincolo de diversitatea sub care se regăsește ca spațiu, este cel de spațiu de legătură. În acest sens, există cazuri în care pentru o singură stradă de legătură care este foarte lungă caracterul ei să varieze și să nu se poate discuta de aceeași tipologie pe tot parcursul ei. De aceea este necesar ca tipologiile inventariate în prezenta analiză să fie confruntate cu situațiile din teren oricâte ori se pune problema unei intervenții.

Orice caz particular de stradă poate avea mai multe personalități sau mai bine spus o multitudine de caracteristici care sunt prezente simultan.

Pentru prezenta analiză am optat pentru acele criterii care pun în valoare vocația de spațiu public a străzii, și nu cele care provin din alți factori.

Analiza spațiului stradal, fără a fi exhaustivă și fără a epuiza toate tipurile identificate în cazul Brăilei, își propune o abordare bazată pe mai multe criterii inter-conectate: funcția îndeplinită, caracteristici fizico-formale, semnificație sau atribute cheie acolo unde este cazul.

Tipologia rezultată nu poate acoperi decât modelele majoritare sau speciale regăsite la nivelul municipiului.

Tipologia străzilor pe teritoriul mun. Brăila cuprinde:

1. Strada “pasaj”
2. Strada “înverzită”
3. Strada “rurală”
4. Strada “suburbană”
5. Strada “antreprenorială”
6. Strada “comercială”
7. Strada “patrimoniu”
8. Non-strada “modernistă”
9. Strada “de cartier”
10. Strada “cu insulă”
11. Strada “promenadă”
12. Strada “bulevard”
13. Strada ca loc

V.3.1.1. Strada “pasaj”

Rolul străzii este asigurarea legăturilor între elemente de interes exterioare străzii, care pot fi locuri, funcțiuni, puncte cheie sau pur și simplu alte străzi din oraș. Funcția ei este strict utilitară, acest fapt o transformă cu precădere într-un spațiu al tranziției, în care percepția este supusă mișcării, elementele componente ale spațiului public devenind secundare; singura lor funcție trebuie să fie facilitarea mișcării; capătă o importanță sporită textura, lărgimea căii de deplasare, vizibilitatea traseului și rapiditatea cu care te poți orienta.

strada de tranzit

tip culoar

Calitatea spațiului public este extrasă din aceste spații, în unele cazuri se creează efectul de coridor care îi instituie atributul de spațiu sociofugal.

Această situație se întâlnește foarte des în Brăila din cauza modului de formare a orașului, care nu a cultivat în mod special calitatea spațiului comun.

Modul risipit de localizare al funcțiilor atractive, cu excepția centrului istoric și a câtorva zone din oraș, descurajează utilizarea pietonală intensă a multor străzi, favorizându-le funcția de tranzit.

În egală măsură cadrul construit uneori prea poros din lungul acestor străzi creează efectul invers, diminuând mult funcția eficientă de legătură. Distanța mare între plinuri în lungul străzii modifică percepția și interesul parcurgerii spațiului respectiv. Punctele de oprire pe parcursul traseului sunt reduse.

Prin tipul de amenajare traficului auto este susținut și prioritar, în defavoarea celui pietonal.

V.3.1.2. Strada “înverzită”

Este strada care înafara funcției de pasaj, deține un cadru vegetal de aliniament important care amplifică profilul străzii prin ampriza pietonală generoasă care are în același timp și rol de protecție împotriva zgomotului provenit din traficul auto.

Este un caz particular de stradă, care se întâlnește și în zonele de locuințe colective și în cele individuale fiind importantă pentru vocația pe care o are pentru realizarea unei rețele verzi viitoare. Spațiul verde deja constituit, oferă condițiile acestor irigații verzi viitoare care pot lega centrul orașului de zonele periferice și pot oferi conexiuni cu zone ample înverzite din exteriorul acestuia.

Acest tip particular de stradă este lipsit de funcțiuni semnificative, ceea ce îi reduce atractivitatea ca spațiu în sine, dar în funcție de situație, cadrul construit care o delimitează poate acomoda și funcțiuni comerciale care îi pot amplifica rolul de socializare

În comparație cu primul tip, traficul pietonal capătă o importanță sporită, în special în zonele de locuințe colective.

PROIECTANT GENERAL**U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.****PROIECTANT DE SPECIALITATE****URBIS'90 @ 2011**

V.3.1.3. Strada "rurală"

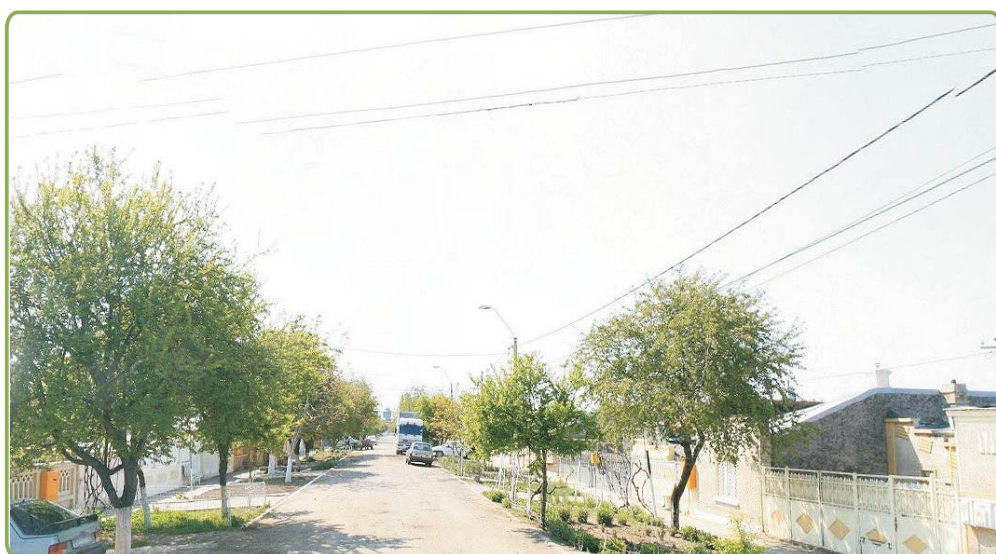
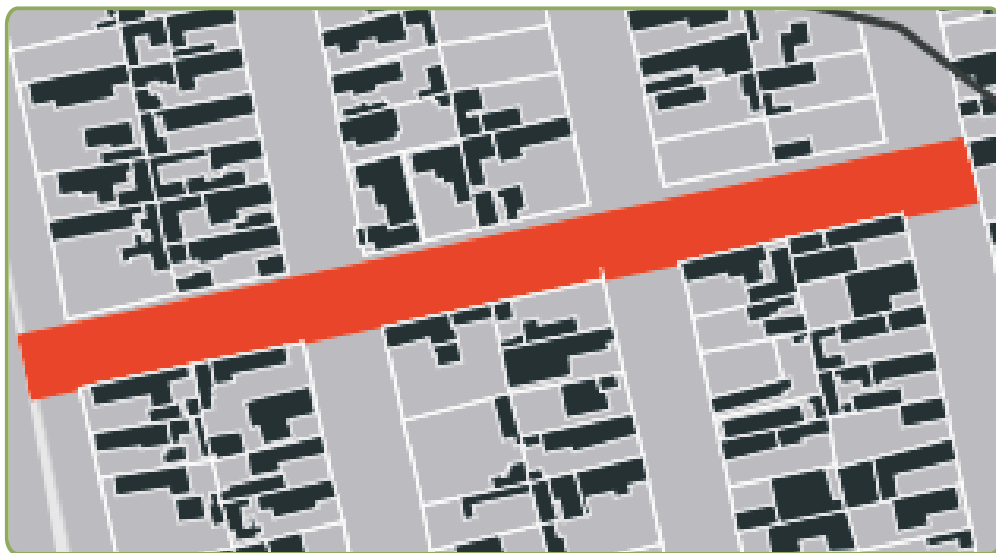
Este tipul de stradă periferică, situată în zonele de creștere ale orașului, în care urbanizarea este limitată încă de existența unui țesut deja existent de tip rural.

Este un tip de spațiu public care deține o funcție de socializare câștigată prin tradiție, dar care din cauza urbanizării și a schimbărilor în stilul de viață tinde să fie transformat în tipul de stradă "pasaj", abolind în acest fel funcția sa socială.

Tipul de țesut este de asemenea rural, cu loturi alungite cu folosință agricolă și cu fondul construit discontinuu, poros, lăsând ca spațiul neconstruit să domine peisajul.

Traficul auto este redus din cauza calității proaste a carosabilului dar și din cauza situării în general periferice a acestor străzi.

Păstrarea acestui fel de spațiu este importantă, și în puncte caracteristice ar trebui conservată și suținută.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.1.4. Strada “suburbană”

Este tipul de stradă care se regăsește în zona periferică a orașului. Deși este în prezent foarte slab reprezentată, a fost luată în considerare pentru listare și analiză din cauza tendinței acute pe care o înregistrează în general procesul de suburbanizare.

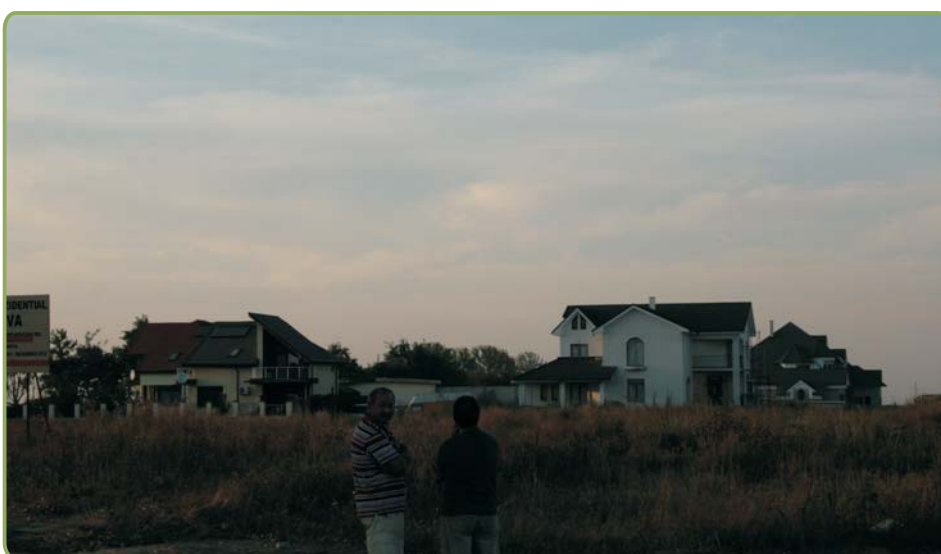
Este tipul de stradă care neagă spațiul public, expresia cea mai puternică fiind dată de îngrădirea foarte opulentă a proprietății care este de multe ori opacă spre spațiul public.

Nu se poate vorbi de o comunitate, ci doar de rezidenți cu un stil de viață individualist, marcat prin tendința de izolare prin amplasarea locuinței în mijlocul parcelei - izolat, prin îngrădirea cât mai opacă a limitelor de proprietate și nu în ultimul rând prin rutina zilnică care implică un contact social minim cu vecinii.

Caracterul străzii este monofuncțional, funcțiunile de proximitate fiind situate la marginea sau înafara cartierului propriu-zis.

În realitate, similar urbanismului modernist care a dus la separarea străzii de locuire și de viața comunitară, strada suburbană nu face decât să reia acest model, reducând strada la un vehicul pentru accesarea unor zone mai îndepărtate.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.1.5. Strada “antreprenorială”

Este unul din exemplele de stradă cu activitate intensă, în zone care sunt în general adiacente celor rezidențiale, în unele cazuri chiar evoluând din acestea. Au drept caracteristică o anumită specializare a funcțiilor, cu activități de tipul serviciilor auto, benzinării, servicii de tip reparații. Prezintă de multe ori și un ameste cu funcțiuni de proximitate.

În acest caz particular de stradă, spațiul public este un spațiu extrem de circulat și confuz, total lipsit de amenajări pentru socializare, sau de vreo valoare simbolică.

Activitatea este de tipul celei diurne, atrăgând un trafic auto substanțial, pe timpul serii și noaptea fiind spații părăsite și nesigure.

Apare în general în zone destructurate sau părăsite, în care tipul de parcelar și fondul construit precare se pot transforma și adapta ușor oricărei funcțiuni.

Ideea de stradă specializată este foarte bună, dar în cazul celor care sunt în proximitatea zonelor rezidențiale, este nevoie de o mixitate mai mare de funcțiuni care să îi confere o utilizare mai flexibilă și care să poată spori șansa de contact social.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.1.6. Strada “comercială”

Este unul din exemplele de stradă cu activitate intensă, situată în zone aglomerate, în, sau aproape de zona centrală.

Sunt o extensie a străzii de cartier care în plus oferă o gamă diversificată de funcțiuni de proximitate, necesare funcționării cotidiene a cartierului

Activitatea umană și comercială sunt intense, în special la parterul clădirilor și valorizează spațiul, încurajând contactul social. Prin iradiere astfel de spații se pot extinde pe arterele de circulație, acolo unde fondul construit este consistent.

În general se dezvoltă unde sunt fronturi continue care pot asigura o densitate mare de activități capabilă să susțină un front comercial coerent și funcțional.

Insuficient reprezentată la nivelul orașului, această tipologie este foarte importantă pentru construirea unei identități a spațiului public stradal.

O altă versiune a acestui tip sunt străzile pe care s-a dezvoltat o activitate comercială intensă fără a avea un fond construit suport, ci prin construirea unor construcții provizorii care formează un front continuu comercial parter.

Apariția acestora este dată de importanța în oraș a străzii, fie din cauza situării pe o legătură importantă în oraș, fie din cauza proximității față de zona centrală sau de alte funcțiuni importante ale orașului,

V.3.1.7. Strada “patrimoniu”

Este tipul de stradă care se regăsește în zona centrală. O parte din clădirile care o bordează sunt clădiri cu arhitectură deosebită aflată în majoritatea cazurilor în stare de degradare. De asemenea sunt străzi care au și probleme sociale, populația rezidentă neputând să își permită întreținerea acestor clădiri.

O altă caracteristică, cauzată probabil atât de starea de degradare dar și de populația pauperă rezidentă, este lipsa aproape totale a funcțiilor care ar putea anima acest tip de spațiu public.

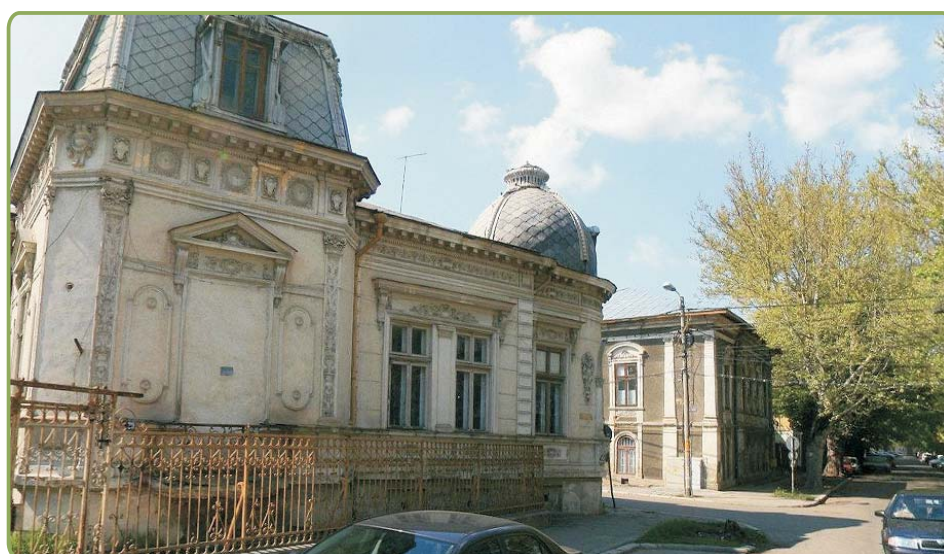
Printre puținele funcțiuni care i se regăsesc se numără birouri individuale de avocatură, notariale sau după caz sedii de partide.

Un avantaj al acestui tip de stradă este profilul relativ îngust, ceea ce descurajează traficul auto, în favoarea celui pietonal.

De asemenea, densitatea medie a zonei, datorată la rândul ei unei unui regim redus de înălțime al zonei și unei ocupări extensive a parcelor, ar putea susține o activitate intensă a zonei.

Din cauza funcției patrimoniale a clădirilor cu arhitectură valoroasă aceste străzi constituie o prioritate în găsirea unor măsuri pentru reabilitarea și renovare și o eventuală punere într-un circuit turistic.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.1.8. Non-strada “modernistă”

Unul din principiile urbanismului funcționarist a fost separarea circulațiilor. În acest sens, strada este separată de restul activităților, nerevenindu-i decât un rol de asigurare a accesului la diferitele funcțiuni. În egală măsură spațiul pietonal este separat.

Fondul construit nu întreține nicio relație vizuală, estetică sau funcțională cu spațiul stradal, spațiul liber lăsat între clădiri și stradă este indiferent față de amândouă.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.1.9. Strada “de cartier”

În afara funcției de legătură între părți din oraș, strada îndeplinește și funcția de conectare a punctelor de pe parcurs, fără a deveni însă un spațiu de socializare. Dinamismul pe care astfel de relații îl creează este important pentru susținerea animației urbane, în special în cartierele de locuințe.

Conexiunea se face atât între locuințe și funcțiunile de interes, generând o mobilitate repetitivă (zilnică sau de mai multe ori pe săptămână), sau între funcțiuni complementare, care depind unele de altele, de asemenea generatoare de deplasări importante.

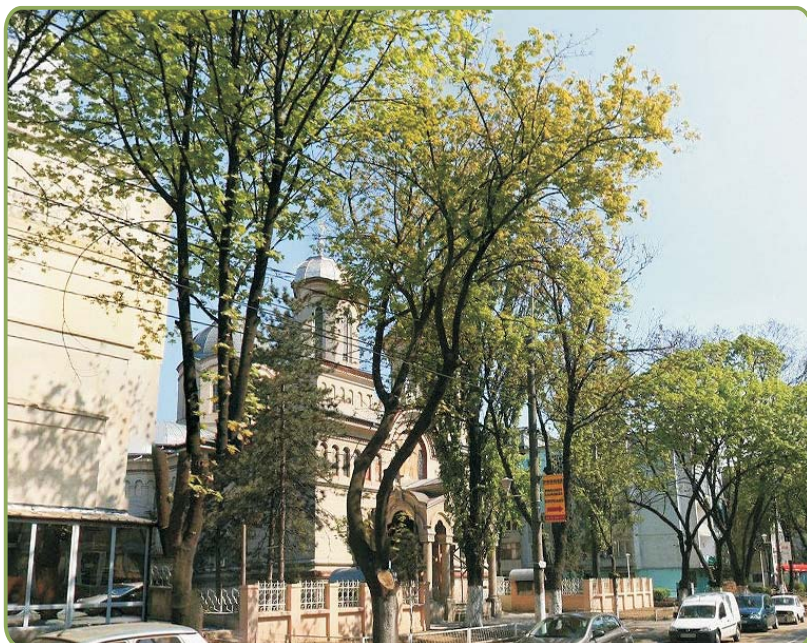
funcția de conectare a străzii

Percepția este parțial abătută din planul axial (în lungul străzii) către planul transversal care oferă momente de respiro, de repaos.

Fața de prima situație spațiul public capătă una din funcțiile sale cele mai importante: animație. Deși ea rămâne strict dependentă de importanța funcțiunilor de interes care atrag deplasări, poate conferi străzii o potențialitate importantă pentru calitatea spațiului public.

Traseul este astfel fragmentat, se împarte în segmente mai mici, care fiecare capătă înțelesuri proprii.

Această tipologie acordă importanță mărită punctelor de oprire, de contact, între stradă și cadrul construit.

V.3.1.10. Strada “cu insulă”

Este un tip de stradă care este tipică pentru țesutul urban Brăilean de factură mai nouă, provenind din considerente compoziționale, care constă în evazarea profilului stradal pentru a găzdui o funcțiune publică (cel mai des biserică, dar se pot întâlni și spații verzi de cartier, sau monumente).

Sensurile de circulație se separă pentru a lăsa această insulă construită în mijloc. Cadrul construit care însoțește acest artificiu compozițional este în general modelat în funcție de acest spațiu.

Este interesant de analizat și păstrat pentru viitor, pentru importanța sa pentru vizibilitate, orientare, axialitate, dar mai ales pentru că marchează un loc de oprire, de ocolire.

Din punct de vedere al funcției sociale îndeplinite, spațiul care înconjoară funcțiunea propriu-zisă este destul de restrâns, fiind mai degrabă un spațiu de detentă pentru clădire, decât un spațiu care poate fi circulat și folosit.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.1.11. Strada “promenadă”

Funcția de promenadă a străzii este slab reprezentată la nivelul municipiului, ea fiind relevantă pentru activitățile opționale. Calitatea cadrului fizic este importantă mai ales sub aspectul profilului stradal și a plantației care însoțește traseul.

Vizibilitatea, securitatea, intimitatea dar și permeabilitatea sunt calități importante ale acestei tipologii.

Un caz ilustrativ este bd.A.I.Cuza, care pe anumite tronsoane prezintă o calitate redusă a cadrului construit, din punct de vedere arhitectural dar și al configurării spațial-volumetrice.

În schimb, profilul stradal, dubla aliniere a plantației de aliniament, vizibilitatea axială, fac din acest tronson un element atractiv în sine, fără a fi susținut de cadrul urban.

Atracția pentru promenadă este amplificată în unele puncte, în general constituite în alveole, care marchează acest traseu, sau în alte cazuri prin puncte de oprire

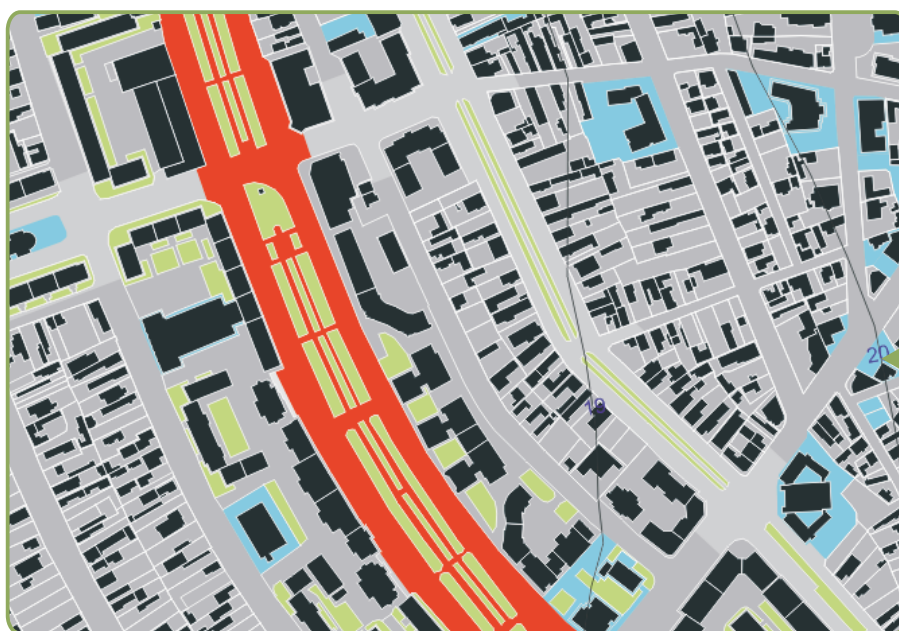
În afară de profilul remarcabil al străzii, este de subliniat și modul în care străzile adiacente se supun spațiului central, traversându-l la un pas destul de mare .

V.3.1.12.Strada “bulevard”

O a treia funcție importantă este cea de loc ca suport al vieții urbane, în care în afară de funcțiunile care determină mișcarea, intervine un strat superior; prin poziționarea în oraș, prin stratificare culturală, prin toponimie, strada în sine devine un element generator de viață urbană

Modul de constituire al străzii, configurația geometrică, vegetația...etc, asigură elementele suport pentru funcția de loc a străzii, prin conectarea bună a celor două părți ale străzii, prin asigurarea suportului pentru partajarea tuturor actorilor implicați în utilizarea spațiului public.

*funcția de suport al
vieții urbane*

Strada este cea care face posibilă existența unor relații pe de-o parte și de alta e ei, dar mai ales a unor spații comerciale care se dezvoltă pentru ambianța pe care ea o creează.

Ca reprezentare a acestei funcții Bd.A.I.Cuza sau Independenței sunt importante din punct de vedere al constituirii spațiului stradal în sine. Este esențial rolul lor suport pentru crearea în viitor a unor “bulevarde urbane” în adevăratul sens al cuvântului.

V.3.1.13. Strada ca loc

Strada, în zonele de reprezentare sau istorice este indisciabilă de loc; au evoluat împreună și există o inter-dependență. Funcția utilitară a străzii a determinat și amplificarea rolului de spațiu social al acesteia și rolul comercial pe care l-a avut de-a lungul timpului. Ulterior dezvoltării funcțiilor strada continuă să fie foarte animată ca iradiere a atractivității acestora. În timp, strada în sine devine și ea un element trăit, perceput, apropiat.

Funcția de tranzit este abolită, parcurgerea axială este subsumată celei zig-zagate care valorizează lateralele. Traseul este susținut de arhitectură de calitate, de stratificare culturală, de funcțiuni de nivel superior sau cu raritate mare dar și de intensitatea animației urbane.

Fronturile sunt continue și în același timp fragmentate și diversificate dând impresia de “tensiune”.

Acestei componente dinamice i se alătură amenajarea prin texturi variate, mobilier urban adaptat și vegetație care pun în valoare spațiul stradal în sine.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.2. PIAȚA PUBLICĂ

Tipologia piețelor publice pe teritoriul mun. Brăila cuprinde:

1. Spațiul public “piață comercială”
2. Spațiul public “piață urbană”
3. Spațiul public “piață pentru punerea în valoare a funcțiunilor publice”
4. Spațiul public “tip poartă”

V.3.2.1. Spațiul public “piață comercială”

Este spațiul public de importanță majoră pentru spațiul public și pentru coagularea unei identități comunitare. Este spațiul în care are loc schimbul, întâlnirea, este un vector de socializare foarte important.

Piețele sunt locuri cu o stratificare socială bogată, caracterizate de o aglomerație de trafic, de persoane, mărfuri...etc, și au rolul de a amplifica centralitatea cartierului în care sunt amplasate și de a spori animația stradală aferentă.

Piețele sunt de asemenea locuri ale accesibilității, situate în locuri cheie, fie aproape de gară, sau de puncte de intersecție din oraș.

V.3.2.2. Spațiul public “piață urbană”

Piețele urbane sunt piețe constituite, cu o compoziție clară și cu menirea de a particulariza niște spații din oraș pentru a-i spori identitatea.

Piețele urbane identificate sunt de tipul rectangular și stelat, subliniind prezența unor funcțiuni importante ale orașului.

Aportul vegetal este de asemenea însemnat, în special în partea centrală a piețelor, marcând astfel punctul de gravitație al acestora.

V.3.2.3. Spațiul public “piață pentru punerea în valoare a funcțiilor publice”

Funcțiunile publice care au nevoie de reprezentare, tind să expună această necesitate și în spațiul public. Spațiile publice destinate detentei și expunerii acestor funcțiuni sunt în general spații care mimează criteriile clasice de compoziție (axialitate, monumentalitate...etc).

Sunt folosite obiecte de mobilier vizibile care direcționează privirea și de asemenea mobilier care ajută la îmbunătățirea climatului local (fântâni, jocuri de apă...etc).

De cele mai multe ori amenajările sunt supuse din punct de vedere al complexității, funcțiilor cărora le sunt dedicate, deși în cazul gării, monumentul-fântână abate privirea dinspre clădirea gării.

V.3.2.4. Spațiul public “tip poartă”

Este spațiul public de importanță majoră oraș, în zone cu rol de porți de intrare ce au nevoie de o reprezentativitate crescută. Din această necesitate care nu este satisfăcută, este necesară o abordare integrată a acestor spații pentru a le conferi o imagine controlată. Ele tind să se reducă la un spațiu rămas în urma trasării circulațiilor.

Funcția sa de socializare este redusă pentru că tinde să fie un spațiu monumental care se comunică la altă scară, de aceea are nevoie de o tratare specială.

V.3.3. ALTE TIPURI DE SPAȚIU PUBLIC

1. Spațiul public “rezidual”
2. Spațiul public “privatizat”
3. Spațiul public “maidan”
4. Spațiul public al “nimănui și al tuturor”
5. Spațiul public “închis”
6. Spațiul public “semi-deschis”

V.3.3.1. Spațiul public “rezidual”

teren părăsit care necesită o rezolvare

Este un tip de spațiu care se întâlnește cu precădere în zonele marginale ale Brăilei unde aportul de spațiu public amenajat este redus din cauza interesului scăzut al sectorului public în amenajările comunitare.

Un alt motiv posibil al creării de astfel de spații este eliberarea unor terenuri din cauza productivității scăzute, fapt care pe perioade lungi duce la degradarea sa, devenind în timp un teren al nimănui.

Spre diferență de maidan, căruia de multe ori utilizarea spontană și neașteptată îi instituie valoarea, spațiul public deteriorat este un spațiu sociofug, care crește insecuritatea zonei.

V.3.3.2. Spațiul public “privatizat”

Este spațiul public care este fie ocupat de construcții provizorii, fie amenajat de locuitori pentru scopuri proprii. Majoritatea situațiilor întâlnite sunt cazuri nefericite de amenajare, fără să aducă nicio valoare acestor spații.

Cu toate acestea, gestul de a interveni asupra acestor spații denotă nevoia unei extinderi a spațiului privat, dincolo de pereții propriei locuințe.

Dincolo de latura lor negativă, de multe ori abuzivă, aceste intervenții sunt un indicator bun al unei lipse de spații amenajate, evidentă la nivelul municipiului, dar denotă în același timp și o situație ambiguă a spațiilor comunitare aferente locuințelor colective..

teren pentru sport și garaje

spațiu public “acaparar”

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V.3.3.3. Spațiul public “maidan”

Este un spațiu public tradițional, care este un spațiu al domeniului public rămas liber în urma unor transformări ale țesutului urban din care face parte, sau prin neconstruirea unui spațiu aflat în completarea unei străzi. Se poate numi și o stradă extinsă.

De cele mai multe ori este mărginit pe cel puțin una din laturi de o limită de proprietate, sau de un calcan ; nefiind totuși o “stradă” de obicei i se opune funduri de curte.

Spre diferență de spațiul rezidual, maidanul este un spațiu folosit de către locuitori, fără a avea o destinație precisă premergătoare. Modul spontan și uneori surprinzător în care este folosit poate de multe ori să scoată la iveală practici sociale ale rezidenților zonei în care se află.

V.3.3.4. Spațiul public al “nimănuși și al tuturor”

Este tipul de spațiu care se poate întâlni în zonele de locuire colective, fiind spațiul situat între clădiri, dar care nu este în niciun fel amenajat. Deși își păstrează caracterul de spațiu public din punct de vedere juridic, din punct de vedere al gestiunii este spațiul nimănuși, un hibrid între utilizarea spontană a locuitorilor (parcări, depozitare de gunoaie, bătaoare...etc), și intervenția superficială a sectorului public pentru întreținere și amenajare. în cele mai multe situații acest spațiu asigură numai o funcție utilitară pentru acces.

Rezultatul este un spațiu care denotă delăsare, lipsă de îngrijire, devenind respingător și lipsit de securitate în special.

Coroborat e cu arhitectura monotonă a ansamblurilor de locuire colectivă, aceste spații accentuează caracterul neprimitor al acestor ansambluri.

Din punct de vedere al potențialului pe care îl dețin aceste spații, aportul pe care îl pot avea pentru lizibilitatea spațiului și pentru orientare și diversitate nu sunt de neglijat. Amenajarea lor corespunzătoare și mai ales întreținerea lor, pot contribui la particularizarea și la re-vitalizarea acestor cartiere.

Spațiul interstițial joacă de asemenea un rol important în relație cu strada, putând împreună cu acestea să ajute la irigarea cartierelor de locuit cu rețele vegetale sau pietonale, capabile să sporească agreabilitatea.

V.3.3.5. ”Spațiul public “închis”

Spațiul public închis este spațiul public interior, care se regăsește în mall-uri, centre comerciale, și care prezintă avantajul menținerii unei folosiri publice indiferent de sezon sau de vreme. Partea negativă este că este un spațiu concurent al spațiului urban, și de multe ori responsabil pentru scăderea interesului pentru zonele centrale sau pentru parcurile din oraș.

Spațiul exterior acestor funcțiuni este de cele mai multe ori un spațiu anost, neprietenos, respingător, fiind utilizat ca parcare sau aprovizionare, rareori ca spațiu de relaxare sau de așteptare.

In unele cazuri amplasarea acestor funcțiuni în afara orașului nu face decât accentueze și mai tare procesul de părăsire a centrului orașului.

V.3.3.6. Spațiul public “semi-deschis”

Funcțiunile, în special culturale, au un aport esențial pentru viața urbană a orașului; opera, muzeul, teatrul...etc sunt spații a căror folosință este interioară dar care grație modului de folosire comunică cu orașul, spre diferență de situația mall-urilor sau a centrelor comerciale.

În al doilea rând sunt activități amplasate în zona centrală, potențând în felul acesta atractivitatea acestora și generarea unei dinamici adiacente însemnate.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

V. 4. Spațiul public cu rol de întărire a identității locale a Brăilei

Identitatea unui loc se compune din trei componente interrelaționate și ireductibile:

A. trăsăturile fizice - aparența

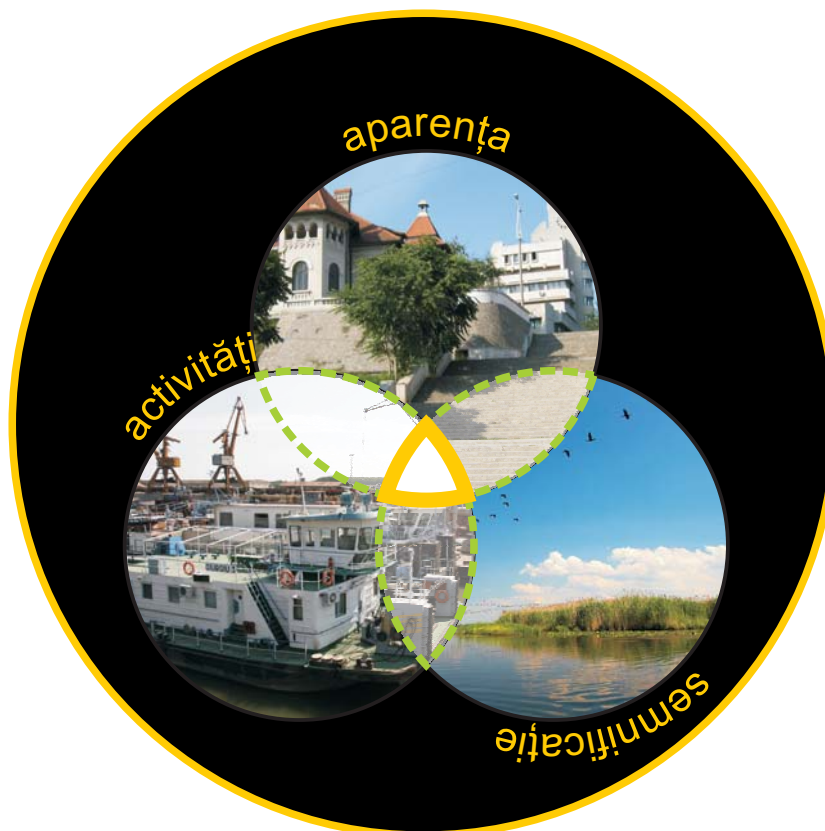
B. activitățile și funcțiunile observabile

C. semnificații și simboluri

Identitatea locală este determinată de configurarea spațiului fizic capabil să găzduiască apariția utilizatorilor în *lumea lor comună* – comunitatea și să integreze în același timp această lume orașului.

Comunitatea este un element de viață urbană, dar din punctul de vedere al determinărilor aceasta generează efecte nu numai asupra elementelor de cadru urban, ci și asupra celorlalte elemente de acest fel. Astfel, comunitatea se constituie într-un element determinant de natură socială cu implicații directe și indirecte în constituirea elementelor de cadru urban și viața urbană. (Sandu, 1998). Prin extensie, spațiul comunitar al Brăilei este un spațiu public urban ocupat de comunitatea brăileană, la un moment dat, ca urmare a necesității exercitării funcțiilor specifice, rezultând o activitate în care se pune în valoare producerea și reproducerea relațiilor sociale tipic comunitare sau mediate de către comunitate în spațiul public.

Așadar spațiul public ca element determinant în întărirea identității locale a Brăilei, se manifestă prin *aparență*, ca efect de suprafață dar și ca *apariție surprinzătoare*, fenomen caracterizat de faptul că *tot ceea ce apare public poate fi văzut și auzit de toți și că se bucură de cea mai largă publicitate cu puțință* (Arendt, 2007) dar și prin *semnificație* a lumii însăși, în măsura în care aceasta este comună tuturor și se distinge de locul pe care Brăila îl deține în mod privat în ea. Această lume comună este definită de spațiul comun al artificialului uman (produsul oamenilor) și de viața cotidiană cu întâmplările ei, a celor ce folosesc acest spațiu comun și îi atribuie semnificații.

A. Trăsăturile fizice - aparența

Elementele fizice definitorii pentru orașul Brăila:

Cadrul geografic -Dunărea

Orașul Brăila este situat pe malul stâng al Dunării, la extremitatea nord-estică a Bărăganului de nord sau Câmpia Brăilei. Dunărea și Insula Mare a Brăilei sunt elemente naturale puternice care influențează definitiv percepția orașului. Astfel orașul Brăila este perceput ca oraș port la Dunăre cu deschidere și legături cu apa și peisajul de luncă. Acestei percepții se adaugă imaginea arhitecturii industriale de secol XIX, văzută ca marcă a asocierii oraș - fluviu.

Structura urbană radial concentrică

Planul Riniev din 1830 (primul plan al Brăilei care prezintă într-o formă definitivă perimetrul orașului, stabilit pe traseul ultimei întărituri a cetății) și planul Borroczyń (Kiselev) în anul 1834 (primul plan de extindere cu preocupări de amenajare pentru spațiul public) au definit structura urbană a orașului Brăila creând un model urban de dezvoltare. Astfel extinderea orașului prin prelungirea axelor și multiplicarea lotizărilor în arcuri de cerc împrejurul bulevardului se constituie într-un model urbanistic distinct iar conservarea și continuarea utilizării sale poate contribui la întărirea identității locale.

- imaginea urbană: apar noi inserții în țesut care nu țin cont de contextul istoric și nu se raportează la valoarea acestuia.

Aparența Brăilei este aceea a unui oraș clar structurat pe malul Dunării iar imaginile asociate sunt combinații de elemente naturale cu elemente antropice. Arhitectura industrială (reprezentată în "water front-ul" Brăilean doar de moara Violatos ca dominantă de masă și înălțime) reprezintă tocmai această combinație a configurării raționale a mediului antropoc cu utilizarea resursei naturale predominante - Dunărea. Însă, orașul este parțial închis spre Dunăre: centrul nou se deschide printr-o scară monumentală amenajată cu fântâni spre faleză, dar, promenada falezei care bordează jumătatea sudică a centrului vechi spre apă este degradată, lipsită de vitalitate. Jumătatea nordică a centrului vechi nu are deschidere la apă, fostul port comercial fiind ocupat de depozite. Panorama deschisă de pe marginea parcului Central este neatractivă, iar terasa inferioară a Dunării nu mai este o dominantă a orașului, așa cum era la 1800.

B. Activitățile și funcțiile observabile

Elementele funcționale definitorii pentru orașul Brăila:

Astăzi, Brăila se află în căutarea echilibrului economic, încercând să-și regăsească identitatea funcțională. Deasemenea, orașul se află în încercarea de regăsire a valorilor centrului istoric, municipalitatea fiind antrenată în demersul de revitalizare a acestora. În Brăila există o tendință de dezvoltare de nuclee comerț-servicii, dar acestea nu sunt încă încheiate într-o rețea coerentă, iar orașul nu are o identitate funcțională clară. Începe să se contureze o relație funcțională centru nou – centru istoric.

Brăila - oraș port

În prezent, imaginea de oraș port este doar o reminescentă a celebrului oraș dunărean de acum două secole. Mai mult decât atât, imaginea industrială a noului port și a șantierului au alterat această imagine veche, astăzi fiind dificil de regăsit măturii ale acestui trecut.

Identitatea de port a Brăilei are nevoie de o re-definire, care să ia în considerare atât trecutul istoric cât și perioada portuară industrială și ea aducătoare de valoare indiscutabilă (patrimoniul industrial din cel mai divers).

Zona portuară, amplă prin dimensiuni, dar și suprafețele neconstruite de pe faleză pot fi incluse într-un proiect fanion de regenerare care să aibă drept punct de sprijin spațiul public de calitate, și care să sprijine revenirea comerțului ca punct forte al activității economice dunărene brăilene.

Brăila - orașul muzicii

Una din căile prin care orașul se face cunoscut la nivel național și chiar internațional este cel evenimential, în special prin festivalurile de muzică, operă și teatru. Prin intermediul acestui tip de expunere orașul își poate recuceri parțial imaginea de oraș cultural cosmopolit.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

C. Semnificații și simboluri

Semnificații și simboluri definitorii pentru orașul Brăila

Dunărea este un simbol al creării orașului și înfloririi sale, oferindu-i identitate

: Piața Traian este un simbol cultural și urbanistic al orașului, împreună cu funcțiunile perimetrare: muzeul de istorie, teatrul Maria Filotti, hotelul Traian, monumentul cu ceas

Cornișa puternică a Dunării, mărturie a unei istorii încărcate, împreună cu Moara Violatos, deși sub-utilizată în prezent, un landmark al orașului, important pentru silueta acestuia

Parcul Monument și Grădina Publică ca exponenți ale amenajărilor peisagere cu tradiție.

8 culte - 8 biserici ca exprimare a multietnicității orașului Brăila

1. Biserica Înălțarea Domnului (Bulgărească) Bulevardul Al. I. Cuza, nr.136
2. Biserica Adormirea Maicii Domnului a cultului ortodox, strada Unirii, nr.220
3. Biserica Luterană, B-dul Al I. Cuza, nr. 23
4. Biserica armenească cu hramul Sfânta Maria, str. Galați nr. 10
5. Biserica romano – catolică cu hramul Adormirea Maicii Domnului, strada Galați nr. 17-19
6. Biserica calvină, Bulevardul Independenței, nr. 213
7. Templul Coral al cultului mozaic, strada Petru Maior, nr. 13
8. Mitropolia Ortodoxă de Rit Vechi din Brăila („Biserica lipovenească”), Str. Zidari nr. 5, este centrul spiritual al lipovenilor din toată lumea. Aici, sunt hirotoniți preoți pentru bisericile de pe toate continentele.

PROIECTANT GENERAL

U.A.U.I.M.-C.C.P.E.C.

PROIECTANT DE SPECIALITATE

URBIS'90 @ 2011

În fiecare dintre cele trei componente studiate mai sus există o infinitate de trăsături care se pot combina cu trăsături din celelate categorii tot într-o infinitate de moduri în funcție de perceptor. Astfel fiecare loc este caracterizat de o unică relaționare a componentelor care exprimă spiritul său în raport cu semnificațiile și simbolurile atribuite de perceptor.

Câteva tipuri de identități:

1. individuală - din perspectiva locuitorului (identitate socială bazată în special pe experiență, fără reflecție)

Experiența spațiului public este, cu unele excepții, doar parțial marcantă în sens pozitiv. Calitatea amenajărilor, gândirea spațială, diversitatea spațiilor, este doar una intuitivă, puțin adaptată la necesitățile populației.

Spațiile relevante sunt parcurile Monument și Grădina Publică și Piața Traian cu pietonalul M.Eminescu. Această experiență tinde să fie afectată și mai mult din cauza schimbărilor în stilul de viață care tinde spre introvertire sau spre utilizarea spațiilor publice închise de tip mall sau centru comercial.

2. empatică - din perspectiva cunoscătorului- (locurile sunt cunoscute prin intermediul comunității ca amintiri sau expresii a valorilor culturale și experiența celor care le-au creat sau le-au utilizat)

Valorile percepute indirect fie prin exprimarea în mediile culturale (literatură, muzică, film...etc) fie din trecutul familiilor care locuies sau au locuit în Brăila conturează un oraș burghez, pitoresc, cu diversitate etnică și culturală. În acest sens scrierile lui Panait Istrati sau Mihail Sebastian sau repere în peisajul sculptural al lui Gheorghe Naum pot identifica elemente identitare. Se desprind astfel clădiri, străzi semnificative pentru peisajul brăilean.

3. ambientală - bazată pe acele calități ale peisajului urban care constituie baza primară a percepției publice și care formează imaginea publică

În această situație sunt spațiile publice care instituie unele locuri cu o nouă identitate, susțin sau modifică percepția unor locuri, fără a avea neapărat un aport pozitiv. Spațiul public din fața Palatului Prefecturii, bulevardul Independenței, faleza Dunării.

4. incidental externă - din perspectiva vizitatorului (identitatea unui loc este aproape sinonimă cu funcția sa)

Din perspectiva vizitatorului Brăila este un oraș greu de citit la prima vedere. De la porțile de intrare, în zona industrială, trecând prin cartierele de locuințe colective, apoi prin centrul orașului în zona veche, peisajul este segmentat. Dunărea este ascunsă aproape pe tot acest parcurs, deși rămâne un obiectiv turistic. Zona centrală, cu piața Traian și pietonalul Eminescu și o serie de biserici (în special grecească), dar per total Brăila are o identitate care trebuie scoasă la iveală.

5. consensuală - identitate de masă din perspectiva "mediei" (o identitate superficială)

Amplasarea geografică a Brăilei este poate elementul care se comunică cel mai bine în exterior. Insula Mare și Insula Mică a Brăilei, dar și zona Măcinului și fluviul Dunărea, care au constituit și motivul amplasării și dezvoltării remarcabile a orașului în secolele trecute, îi asigură o poziție remarcabilă.

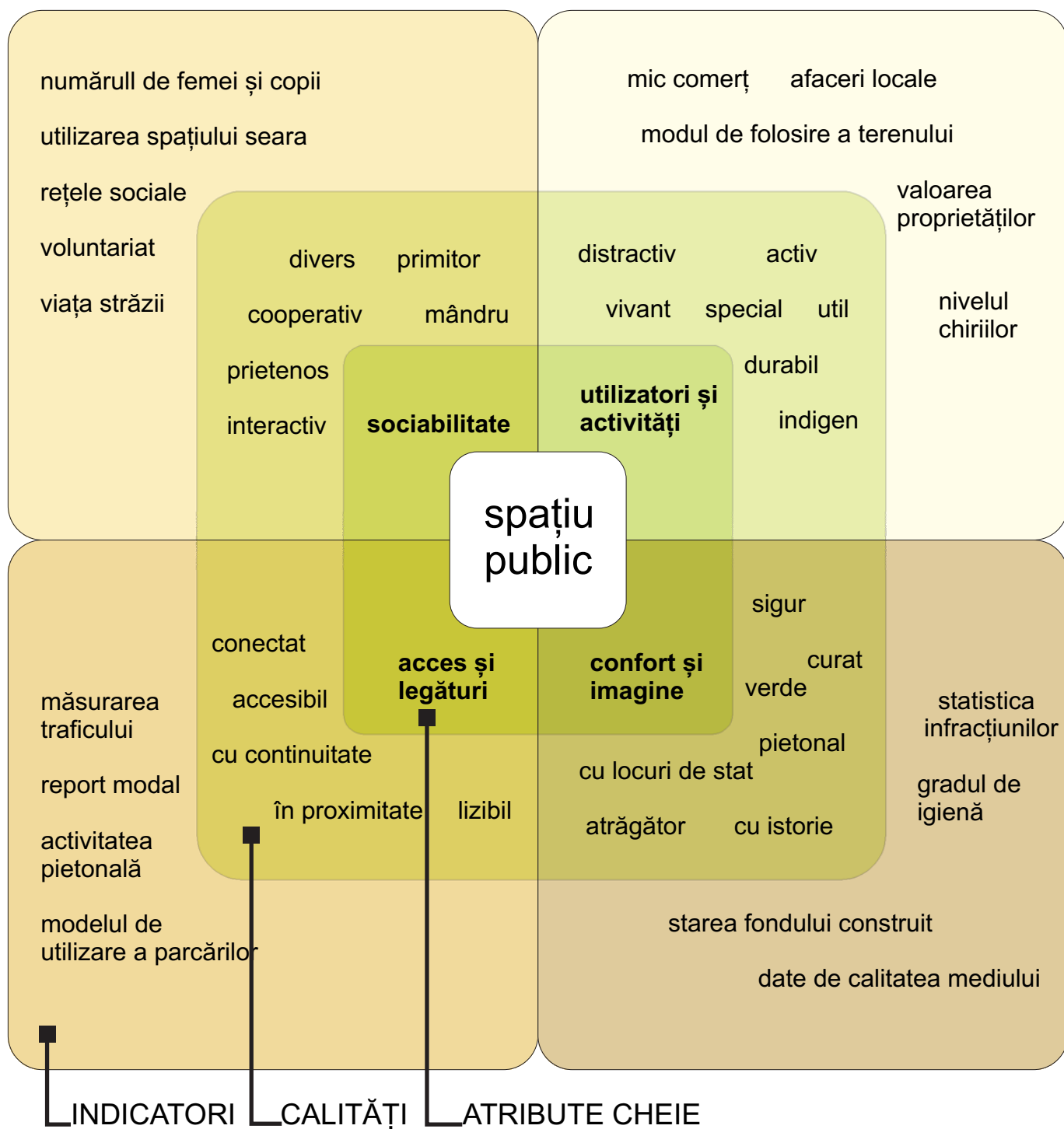

V.5. Sinteza analizei sistemului de spații publice

Analiza spațiilor publice din mun. Brăila s-a făcut urmărindu-se reperele a 4 paliere determinante pentru evaluarea sa corectă: **palierele spațial-configurativ** se referă la conformarea și distribuția spațiilor plantate; **palierele funcțional** se referă la echiparea, dotarea și profilul funcțional al entităților componente ale sistemului plantat; **palierele identitare** se referă la percepția spațiului public și afirmarea sa; **palierele administrative** se referă la cadrul instituțional și de gestiune a acestui sistem.

	spațial-configurativ	funcțional	identitate	administrativ
<p>S</p> <p>Puncte tari</p>	<ul style="list-style-type: none"> -spații publice de mari dimensiuni (P.Monument, Gr.Publică, Faleza) - spații publice reprezentative bine întreținute (zona centrală - vegetalizare abundentă (uneori excesivă) 	<ul style="list-style-type: none"> -utilizare bună a spațiului public în zona centrală (M.Eminescu) - diversitate mare a tipologiilor de spații publice 	<ul style="list-style-type: none"> -identitate crescută în zona centrală și p.Monument 	<ul style="list-style-type: none"> -inițiative sectoriale pentru întreținerea, plantare și iluminat public al sp publice -
<p>W</p> <p>Puncte slabe</p>	<ul style="list-style-type: none"> -spațiile publice de calitate sunt în general izolate, neexistând o rețea - număr mic de spații de dimensiuni ample - multe s publice nu au decât o parte din atributele unui spațiu public de calitate - multe spații reziduale 	<ul style="list-style-type: none"> -repartiție dezechilibrată la nivelul municipiului - funcționare slabă din punct de vedere al funcției de socializare -diferențe mari în calitatea spațiilor publice -funcționare cu variații mari în funcție de sezon 	<ul style="list-style-type: none"> -percepție generală slabă a calității spațiilor publice din cartiere dublată de o tradiție scăzută a utilizării spațiului public -puține s publice reper (în special în zone cheie) - nu contribuie suficient la afirmarea identităților locale (faleză, instituții..) 	<ul style="list-style-type: none"> -capacitate scăzută de monitorizare și întreținere - gândirea spațiilor verzi și publice ca un ansamblu și nu ca piese separate
<p>O</p> <p>Oportunitati</p>	<ul style="list-style-type: none"> -norme europene privitoare la spații publice și plantate care pot avea efect motor asupra calității amenajării 	<ul style="list-style-type: none"> - studiu de renaturare la nivelul județului Brăila - restructurarea unor zone industriale actualmente în declin -întocmirea PUG care îmbunătățește distribuția echitabilă a spațiului public 	<ul style="list-style-type: none"> -Strategia europeană a cursului Dunării susține afirmarea unei identități dunărene, care pentru Brăila poate fi benefică pentru sporirea identității waterfrontului - continuarea și sporirea evenimentelor internaționale culturale 	<ul style="list-style-type: none"> -o atenție sporită acordată spațiilor publice și cursurilor de apă de către UE, fapt care poate încuraja adm.locală în realizarea de sp publice de calitate
<p>T</p> <p>Constrangeri</p>	<ul style="list-style-type: none"> - "importarea" unor stiluri de spații publice atipice locului 	<ul style="list-style-type: none"> - construirea de mall-uri sau centre comerciale care pot polariza publicul destinat spațiilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> -mutații în stilul de viață al locuitorilor (spre introvertire) care pot descuraja utilizarea sp publice 	<ul style="list-style-type: none"> -angajarea unor proiecte de mare infrastructură care ar putea duce la neglijarea scării locale

Diagrama de evaluare a calității spațiilor publice

V.6. Priorități de acțiune și recomandări pentru PUG

- prioritățile de acțiune se grupează după necesitate și după gravitate (situațiile în care lipsa de intervenție poate avea consecințe mult mai grave). Lista de probleme care rezultă în urma studiului nu poate privi exclusiv problemele care interesează PUG-ul, de aceea este nevoie de obiectivare.

În consecință se pot enunța următoarele priorități de avut în vedere pentru Planul Urbanistic General:

-stabilirea unei distribuții echilibrate a spațiilor publice pentru a mări confortul în zonele de locuit și în zonele caracterizate de centralitate. Aceasta va trebui să țină cont de densitățile de ocupare ale fondului construit, încărcare umană, activități și nu în ultimul rând accesibilitate

-identificarea unor amplasamente cheie menite a fi rezervate pentru spații publice reprezentative care să contribuie la imaginea de ansamblu a Brăilei, cu rol identitar sporit

-identificarea posibilităților de crearea a unei rețele de spații publice, în legătură și în continuitatea spațiilor verzi, care să poată crea rute alternative pentru parcurgerea unor zone prea aglomerate, sau pentru punerea în valoare a unor zone atractive

-identificarea și stabilirea amplasamentelor pentru spații publice în zone fragile din punct de vedere social, pentru sporirea locuibilității

-corelarea spațiului public cu zonele viitoare de investiții, pentru a asigura buna funcționare a acestora în raport cu orașul

-recomandări pentru reabilitarea spațiilor publice degradate, cu precădere în zonele de locuințe colective, pentru creșterea nivelului de trai

-studierea posibilității sporirii pietonizării în zona centrală, în special în cazul străzilor care dețin patrimoniu construit

-descurajarea dezvoltării extensive a orașului prin încurajarea creșterii densităților în zonele sub-ocupate, și evitarea construirii de enclave rezidențiale (gated communities).

-descurajarea funcțiilor care resping spațiul public în zona dens construită a orașului (zone militare, zone industriale....etc)

